
3 1761 07988439 1

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/samladeskrifter04leop

SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIFNA AF

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

II

SAMLADE SKRIFTER

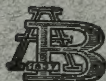
AF

CARL GUSTAF AF LEOPOLD

UTGIFNA AF

KNUT FREDLUND

FJÄRDE HÄFTET

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG
Pris 5: 25.

53.

Till S. Älf.

Högvördige Herr Doctor och DomProbst.

Östgötha Nation har med vördnad emottagit det vedermäle Herr Doctorn behagat lämna henne af sin ynnest, förmedelst ett så anseenligt parti af Sal. Prof. Lagerlöfs Opuscula, hvarmed Herr Doctorn och DomProbsten, på ett så hedrande och ädelmodigt sätt, täckts ihogkomma det Lidénska Bibliotheket; och jag får, så väl på Nations som Bibliothekets vägnar den äran at derföre betyga vår samfälta uprigtiga ärkänsla. Nationen önskar sig tillfälle at kunna, hos Herr Doctorn och DomProbsten, i någon mån afbörda den förbindelse, hvari en sådan godhet försätter henne, och jag iacktager detta, som härigenom yppar sig, at för min enskilta räkning få betyga den djupa vördnad, och om jag törs säga, den ifrån barnåren fortfarande kärlek för min fordna Lärare, hvarmed jag har den äran at till mitt yttersta ögonblick framhärda

Högvördige Herr Doctorns och DomProbstens

Upsala ödmjukaste tjenare
d 8 Mars 1785. CarlGustafLeopold

PT 9694 A1 1911 häfte 4

54.

Till J. A. Lindblom.

Min Bästa Bror.

Ändteligen har jag hunnit at tåga fram i allmenheten med mitt långsamma Tåg. Jag tar mig den friheten at egna min Bror ett exemplar af min skrift. Det skulle vara mig kärt om den vunne och förtjente Min Brors bifall. Låt mig utan flärd veta M.—Brors omdöme. Men helt uprigtigt. Drif äfven Vetter Tingstadius at säga ett ord derom, ty den mannen bär jag upp som dommare, så ofta han ids dömma! Men drif honom nu. Jag skulle skicka Min Herr FarBror, ett exemplar af detta lappri, om det åtminstone ägde det värdet at det kunde ärbjudas andra än dem, som, för vänskapen skull, måste hålla till godo med hvad som hälst.

Jag har icke vågat mig at skicka hans Ex. vår nådiga Cancellair något exempl. directe; men jag har låtit lämna, honom ett igenom Secr. von Ehrenheim min goda vän, under prætext at det vore en slags efterlåtenhet, ifall denna Herre skulle lämnas i fullkomlig okunnighet om saker som i vitterhet och vettenskaper utkomma vid Dess academi. Ännu har jag intet svar haft; men så är ock blott en postdag förbi. I brefvet till Ehrenheim slog jag några starka slag i moll. Jag beskref uprigtigt mitt tillstånd både på utkomstens vägnar som är jemmerligit, och på hälsans som är nästan ännu värre. Min ohälsa har nu hunnit till den grad at nästan

intet hopp om restitution synes vara öfvrigt för mig. Det mästa har väl min bekymmersamma belägenhet förorsakat. Af Paykull har jag ej haft någon styfvers undsättning och på hans sedel har jag ej kunnat få låna ett runstycke. Hundrade frugtlösa försök har jag gjordt. Mina elaka omständigheter hafva med ett ord stigit till den grad, at jag nödgats sätta ut mitt ur. Bror känner mitt sinnelag och min krampfulla kropp. Bror kan dömma om jag kan må väl. Så mycket mer då jag af brist på tillgångar först nu i dessa dagar kunnat begynna med min brunscur, sedan jag ändtel. hunnit få vatten på credit, och då jag med den hjerteligaste förtrytsamhet nödgas säga min Bror at jag icke vet den ringaste tillgång ens för det interesset som jag nu vore skyldig at sända.

Under påstående brunscur har jag likväl begynt med inventeringen. Vi hafva hunnit 4 hyllor. Jag tror min Bror på detta skall mäst hälften vara absolverat. Prosperin är högst oförtruten. Han delar all mödan med mig, eller snarare han trugar sig till den största delen deraf. Rector har blott visat sig en gång. De öfvrige inventeringar gå sin gång. Den begärte skriften skall komma; det är Bergdahl som åtagit sig det besväret. Nicolai förer oförtrutit protocollet vid Lidenska inventeringen.

Jag skulle skicka den lofvade upsatsen till ett program; men hvartill ett program som jag icke behöfver? Jag har begärt permission hos Cancellairen, tills jag kan subsistera af min sysla. Det är mig omöjligt at gjöra annorlunda. Dessutom tänker jag nu mera på dö än lefva; och jag är aldeles oskicklig till alla besvärliga syslor. Min redan förut aftaklade kropp, har så merkeligen aftagit under denna sommarens vidrigheter, och min Gyllenåder är nu så dagligt efterhängsen, at mina timmar oafbrutit delas emellan kramp, svimningar,

sinnesqval, indigestion, kort sagt alla de sympthomer som bevisa ett i grunden förstört nervsystem. Denna målning är sann. Jag ber Gud at han snart måtte sluta mina olyckliga dagar.

Men likväl skola vi först råkas; åtminstone hoppas jag det ännu. Mettez moi aux genoux devant Madame Vôtre Mêre. Je me prens la liberté de baiser les deux joues de Madame Vôtre Femme, et si elle S'en offense, dites-lui que c'est per licentiam poëticam. Pour Vous même, Vôtre fils, et Vôtre Ami Tingstadius je Vous embrasse selon les regles. Si nôtre cher Jennings est là, comme l'on m'a dit faites de sort qu'il ait part à mes liberalités. Ce jeune homme me paroit honête et plein de sens, quoiqu'il soit de qualité. Il ne rougira pas, de l'attachement d'un pauvre étudiant. Enfin pour Vous prouver à tous combien je Vous veux du bien je finis ma lettre au plutôt, et sans compliment, comme il convient à l'amitié, et comme il faut bien que le respect s'y accommode.

d'Upsale ce 9. d'Avril 1785.

LEOPOLDT

55.

Till C. P. Thunberg.

Magnifice Hr. Rector.

Min önskan så väl som min skyldighet vore det at i person öfverlämna Eders Magnificence inneliggande förklaring. Men då jag just detta ögonblick igenom en händelse hindras ifrån den äran at kunna besöka Eders Magnificence, efter min föresats, så anhåller jag ödmjukast at på detta sätt förségladt få öfverlämna i Ers Magnificences händer papperen i det omtalta ansökningsmålet. Jag har gjordt anstalt at till medio af nästa månad kunna förnöja den ena och andra, och jag tillförser mig Eders Magnificences, såsom både min Förmans och Gynnares, bevågna bemedling i detta ämne, så at mitt namn och rygte, så mycket möjligt är, härvid må skonas och fredas. Ifall jag ägde den lyckan at personligen vara närmare känd af Eders Magnificence skulle jag kanhända hoppas at i Ers Magnificences ögon förtjena denna slags skonsamhet, som det är värdigt, en Man af Eders Magnificences tankesätt och embete at hysa, emot personer i min belägenhet. Jag skall anse mig äfven så hedrad som gagnad igenom detta prof af Eders Magnificences ynnest, och det är med fullkomlig vördnad och ärkänsla som jag deremot har den äran at framhärda

Eders Magnificences
ödmjukaste tjenare
Leopoldt

Upsala d. 17 Aprl 1785

56.

Till T. Thorild.

Min Herre och Vän.

Bedrag sig icke på mig. Jag är kanske mindre än någon menniska capable af orättvisa, och är säkert den af alla menniskor som minst smikrar sig sjelf. Mina fel misshaga mig; icke den som säger mig dem, om han har god mening dermed, och det synes MHre hafva haft, ehuru sättet, efter min svaga daning, kunde förekomma mig något *tunghändt*. Jag brukar en impropre expression; men jag vill icke förlora sviten af saken för at tänka opp ett ord. Hvar ock en har som min Herre vet sin lilla *prudentia civilis*. Men det som uprigtigt misshagat mig, är det ofatta föracktet, som M. Herre kastar på *Bältiaden och dess autor*. Jag hade skrifvit en temel. lång reparti härpå, som jag likväl icke afskickade och som jag hoppas MHre skulle hafva funnit temmel. i sin styl. Men jag har en principe, som jag funnit befrämja mycket detta lefvernets rolighet, at äfven sjelfva sanningen icke måste sägas där hon tjenar till blott förbittring och icke till förbättring; och som jag befarade at mitt bref skulle, ifall det innehölle sanningar, åtminstone innehålla flere af denna art, så har jag hällre valt at säga intet, än at säga något som onödigt vis skulle brouillera mig med en man, hvilken jag i öfvrigit högacktar och äfven admirerar.

Min Herres andra bref innehåller ett beröm, hvartill jag

än mindre borde svara än till MHs critik; och hvarpå jag icke kan svara det min herre fordrar. Jag mins ingen ting vidare af min författning den förmiddagen då jag skref min ode, än at jag componerade den liggande, och at de första 3 verserne voro förut skrefna på prosa. En sak som jag hvarken förr eller sedan haft tålamod at försöka.

Det fägnar mig om MHre finner at jag bemött Regnér alfvarsamt, och dock med billighet. Jag var nödsakad at gjöra mig sjelf denna rättvisa, för at intet opprimeras af hans suffisanta ton, hvilken, som MHre rigtigt anmerker, om någonsin annars, är odräglig hos den oförmögna medelmåttan.

För öfvrigt älskar jag så litet dessa litteraira debatter, som altid i mina tankar hafva något ynglingsmässigt och fåfängeligit, at jag som oftast gjör min andäcktiga bön till Apollo: gif frid i våra dagar!

När få vi se hvarandra? Jag skall räkna den dagen för en af mina merkvärdigare, då jag munteligen kan försäkra MHerre om den vänskap och sanna högacktning hvarmed jag har äran at vara

Min Herres och Väns
ödmjuke tjenare
LEOPOLDT —

Ups. d 2 Dec. 1785.

57.

Till J. H. Kellgren.

Högädle Herr Kongl. Secretér.

Förlåt den frihet jag tager mig at skrifva Herr Kongl Secreteren till i ett ämne som intet är vigtigare än at det rör mig, och mig ensam. Jag har likväl förbindelser emot Herr Kongl Secreteren at redan afbörda mig i samma ämne, och då Herr Kongl. Secreteren således visat någon egen böijelse at vara mig nyttig till nödtorftig bärgning, så hoppas jag at med fult förtroende kunna addressera mig till Herr Kongl. Secretéren i anseende till de förslag, som vissa förändringar här vid Academien nu eller framdeles kunna fournera mig.

Herr Grefve Gyllenborg har icke försummat at underrätta mig, om det Herr Kongl. Secreteren behagat gjöra för min skull. Jag tackar Herr Kongl Secreteren för dessa prof af Dess rättsinnighet, hvilka jag ber at Herr Kongl Secreteren ville fortsätta, så länge Herr Kongl Secreteren finner mig förtjent af en sådan attention.

Jag skall icke beskrifva min hälsas och min lyckas tillstånd. De äro sådana at de i min belägenhet kunna kallas beklagliga. Mina Creditorer äro egentligen de, som draga fördelen af de 100 Rdrs pension, hvarmed Hans Excellence Gr. Creutz tänkte at hugna mig, och hvarmed de nu betala sig sina fordringar. Jag lefver till det mästa lika blottstäld,

i väntan af beständiga undervärk för at subsistera, tvungen at i allmenheten gjöra våld både på mitt ansigte och mina små tillgångar, för at icke aldeles förtryckas af den allmenna medömkan, nästan oskicklig i anseende till en fördärfvad hälsa, och beständiga omsorger at igenom någon slags litteraire industrie, skaffa mig en bärgning som syslan icke gifver mig; par dépit opprimerad och traverserad i alla mina förslager af en corps som underhanden arbetar at vräka ut den Lidénska inrättningen ur Academiens sköte, eller åtminstone at försvaga den; ändteligen äfven beständigt sjuk beständigt sängliggande, men sängliggande för at pinas af en obotlig siukdom som icke dödar mig, och som långt ifrån at inskränka mina behof, hvilka den snarare fyrdublar, endast afstänger mig ifrån alla kraftigare medel at soulagera dem. Sal. RR. Gr. Creutz, gjorde mig den äran at rätt alfvarligen bjuda mig till Stockholm. Häldre hade han kunnat befalla mig at möta sig i de Saligas hemvist: Jag hade till den ändan blott behöft at addressera mig till Doctorerne, som längesen synas ledsne till och med at pina mig för intet.

För mig återstår då ingen annan hjelp än den at dö; en hjelp som jag likväl, för at säga sanningen, icke kunnat vinna, ehuru jag dertill användt alla de ringa tillgångar jag kunnat äga, och alla de Doctorer som jag kändt i Sverige och i Tyskland. Den dernäst vore at kunna lefva bärjad; men det är jag icke under åtminstone 6 à 7000 årligen: hvar finner man bröd i öknen, eller vid en Academie där man är stängd ifrån alla ansökningar?

Voilà le nœud fatal qu'il fallut délier!

Sal. Herr RiksRådet Gr. Creutz hade gjordt mig löften i den delen, som innom årets slut skulle gå i värkställighet: jag kunde skrifteligen intyga det. Jag skulle få den efter Prof. nu lediga Professors lön. Till dess den började löpa, som

först sker om et år, skulle den förskutas mig af Academie-Medlen, och Academien åter remboursera sig af den andra hälften af samma lön, hvilken Prof. Hagman innehar, när han en gång antingen fölle undan, eller befordrades till ordinaire lön. Vid det tillfället, skulle den således innehållas i räntkammaren, tills Academien åtnjutit skadestånd för det hon förskutit mig. Detta hade tillika med de 100 Rdr jag redan fått, utgjordt 6000: på en ringa summa nära. Men för at ikläda mig någon rättighet till detta understöd af Academi-Medlen, hade han för afsigt at närmare förena Lidenska inrättningen med Academien, i det at den som skulle förestå Lidenske Bibliothequet äfven skulle vara Prof. Hist. Litt. vid Academien: en författning som likväl skulle kunna uphäfvas vid min afgång, ifall Hans Majst i anledning af Academiens föreställningar, pröfvade det nyttigt. Sed multis Ille bonis flebilis occidit, nulli flebilior quam mihi.

Jag tillägger till hvad jag redan sagt, at dessa Academiska löner icke skulle gå mig ur händerna, när en gång den Lidénska af ungefärligen 3000 Rdr k^{mt}, utfölle. Jag skulle då ändteligen hafva gjordt min lycka, och innehafva hvad man i Sverige kallar ett honête revenue af omkring 8000, hvarmed en redan halfdöd menniska — — — — — — —

Just i dessa dagar, har igenom Prof. Aurivillii död en liten rörelse i löningsvägen yppat sig. Extr. Prof. Hagman har en general-survivance på alla Professioner som han vill söka, och denna nu lediga synes vara en af dem som han bäst kan förestå. Jag skall säga i förbigående at denna till insigter och tänkesätt förträfflige Mannen, öfver trettio år fullmogen för en Profession, altid blifvit förbigången till dess han nu emellan 50 och 60 år gammal, tröttnat at söka en belöning, som äfven förtjensten sällan får i denna bästa verlden, utan briguer, som åtminstone fatiguera om ej förnedra den.

När man berättade honom hans sidsta vidrighet, svarade han med ett — — — — — — — — — — — — Söker han ej, skulle jag tro at Adjuncten Tingstadius efter honom är närmast derom, och då blir efter honom en adjuncts lön ledig. Sker intet-dera, så är Fantens halfva lön af 4000 Rdr, ändå ledig. En Emeriti lön är ledig efter Professor Wallerius, hvilken man tror at Gamla Duræus ambierar, och hvartill hans år och sjuklighet lämna honom odisputable rätt. Då blir förmodeligen Landerbeck som hittils tjent som aldeles lönlös adjunct, i många år, hulpen till Professor; och jag undviker at hafva honom som competitor till en half lön. Jag har här upgifvit alla närvarande möjligheter, till förbättring af mina hvilkor: det kommer nu derpå an huru saken bäst skall planeras, en omständighet, hvilken jag i sakernas nya ställning, och så obekant jag är med vägarne i de högre regioner, icke kan känna, och hvari jag utbeder mig Herr Kongl Secreterens uprigtiga och vänskapsfulla råd.

Var gunstig och gif mig en liten idée om de nu för tiden mäst betydande personer, hos hvilka jag har at insinuera min ansökning: jag känner till namnet få, till person ingen utom Herr StatsSecr. Schröderheim; men jag vet at Herr Kongl Secreterens förtjenster förskaffat sig hos alla dessa en acktning, som skulle gjöra dess förord gällande, äfven hos Konungen. Jag ber Herr Kongl Secreteren, med den uprigtighet hvarmed den förtryckte utan at förnedra sig kan addressera sig till rättsinnige: unna mig detta förord hvar Herr Kongl Secreteren finner at det kan gagna mig. Värdigas härigenom gifva mig en vink till den närmare vänskap, som jag så många år åstundat, som jag intet ögonblick skall vara ovärdig, och som skall vara en ära och en tröst för mina få återstående olyckliga dagar.

Är det väl nödigt för mig at vara personligen när-

varande? Mina beständiga sjukdomar hafva gjordt mig sådan at jag säkert föga recommenderar mig igenom mitt utseende, hvilket mycket liknar efter min tanke, spöket af en fördömd; och ännu mindre igenom min conversation som altid är kort och generad. Det var detta som gjorde till en stor del, at jag aldrig i person vågade visa mig för vår Sal. Parisiska Cancellaire: jag fruktade altid at jag skulle förlora derpå. Emedlertid, om Herr Kongl Secreteren finner så för godt, skall jag anlända så snart min hälsa tillåter mig; Och om alt annat slår mig felt, skall jag hålla mig skadeslös igenom den äran at hafva gjordt Herr Kongl Secreterens bekantskap.

Jag läste i går, här på slottet, den så mycket omtalte, så länge väntade Gustaf Vasa. Vitterheten har måst gjöra många fåfänga försök till Gustavers ära innan hon ändteligen i våra dagar, kunnat frambringa något, som är dem värdigt. Herr Kongl. Secreteren är utan tvifvel mycket öfver den vanliga Autors-Svagheten som samlar begärligt alla de lagerblad man tillfälligt vis räcker henne; Men också bör man hoppas at ett uplyst och hyfsadt Samhälles bifall för hvilket man skrifver, icke kan vara ett föraktligt ämne för den sanna Skalden. Tillåt mig då at förena min röst med detta Samhälles, och at säga: at ingen Svensk skald tillförene haft denna ton i Dramatiska ämnen; at denna Musicaliska philosophie, aldrig högre uphöjt sin röst på vår Théatre, och at Herr Kongl Secretéren synes dominera i alla ämnen af vitterheten, igenom skönheten af dess versification.

Förlåt i synnerhet mitt alt för långa bref, och emottag min försäkran om den respect och den admiration hvarmed jag har den äran at framhärda

Högädle Herr Kongl Secretérens

ödmjukaste tjenare

Upsala
d. 27 Jan. 1787.

Carl Gustaf Leopoldt.

58.

Till J. G. Oxenstierna.

Högvälborne Herr Grefve, Kongl Mjsts Öfverste-KammarJunkare, samt Commendeur af Dess Nordstjerne-Orden.

Nådige Herre.

Jag behöfde vara mera concis än jag vanligen är, för at fullkomligt kunna tacka Herr Grefven för så mycken grace Herr Grefven behagat visa mig, i så få ord som jag nu nödgas inskränka mig till, då jag så sent haft den äran at emottaga Herr Grefvens ädelmodiga bref, at jag nödgas besvara det inpå Posttimman. Alt det Herr Grefven gjör för mig har säkert större rätt at surprenera mig, än alt hvad man, efter min tanka, lätteligen kunnat gjöra och aldeles icke gordt. Och tillåt mig säga Nådige Herre, at af alla Herr Grefvens oförlikneliga arbeten bör detta bref, ibland vittra Snillen, hållas för det oförlikneligaste: ty goda gerningar, äro, säger man, ibland desse Herrar, ännu rarare än goda verser.

Jag tar med vördsam ärkänsla emot den proposition Herr Grefven behagat at gjöra mig. Jag önskar at min svaga hälsa, icke må bedraga våra förslager. Emedlertid skall jag hålla mig färdig till det ypperliga nöijet at personligen få upvagta Herr Grefven och till det något mindre at skrifva en slät Opera.

Framhärdar med djup respect och lifligaste ärkänsla

Högvälborne Herr Grefvens Kongl Öfverste Kammarjunkarens och Commendeurens
Min Nådige Herres

aldra-ödmjukaste tjenare
CARL GUST. LEOPOLDT.

Upsala
d: 7 Febr. 1786.

59.

Till J. G. OXENSTIERNA.

MIN Nådige Herr Grefve, var nådig och säg mig ett ord huru Försöket aflupit hos Konungen. Jag är, inför Gud, nu i det beklagliga tillstånd både till kropp och sinne, at jag icke längre uthärdar odrägligheten deraf. Förlåt mig detta sinistra tungomål. Man kan icke vara så blottstäld och så bekymrad som jag, utan at nyttja det.

aldraödmjukaste tjenare
LEOPOLDT.

60.

Till Gustaf III:s vakthafvande öfverstekammarjunkare eller kammarjunkare.

Högvälborne Herr KammarJunkare.

Haf den godheten at kasta mig för Kungens fötter, ty jag kan ej gå på mina. Jag kan ej njuta den lyckligaste Afton i min lefnad: Kungen befalte mig för i afton. Och se, sådan var min olycka at jag just vid nergången ifrån mina rum snafvar i trappan och bryter mig erbarmeligen. Hela mitt knä tror jag är skadadt, åtminstone vridit. Jag tror mitt hufvud blir så med af desperation at ej få se Den Enda i Verlden som... Jag ber om ursägt; jag fruktar at blifva för poëtisk: jag fruktar glömma at jag talar om en Kung: men hvem kan hindra sig at känna denna förtjusning när man tänker på dessa nådiga ögonen som jag icke skall få se i afton! Har någon meniska ett sådant öde som jag? Förlåt denna confusa billet, som smertan i knäet och smertan i hjertat hjelpas åt at göra förvirrad. Jag har den äran at vara med största högacktning

S. T.

ödmjukaste t^{re}
Leopoldt

d 21.

61.

Till N. von Rosenstein.

Om jag finge anse denna Skrift för at vara alicujus frugis, ville jag bedja Herr KanzliRådet emottaga den som förstlingen af et träd, hvilket hade gått ut utan Herr Kanzli-Rådets vårdande hand. Om Författaren, någon dag kan gifva en skatt af mera värde, skall han ära sig af at icke synas glömma hvem han har at tacka derför.

aldraödmjukast
Leopoldt.

P. S. Jag var sjuk i går: är det än i dag; men icke så.

62.

Till J. H. Kellgren.

Välborne Herr Kongl. Secreterare.

Nu först, nu på ögonblicket fick jag Herr Kongl Secreterarens bref. Hr. KSecr. låter sin hand vara tung öfver mig. Jag har kunnat förtjena detta straffande beröm igenom mitt bref, icke igenom mina tankesätt. Jag skall säga kort och

enfaldigt at jag litet blygdes öfver at hafva låtit undfalla mig, äfven dessa minutier, som Herr Kongl Secreteraren med så uppenbar rätt anmerkt, och som derföre förutsätta så mycket större vårdslöshet hos mig. Förlåt mig at jag kände detta med olust det ögonblick jag skref mitt bref; Om jag skrifvit till en annan än till en Man för hvars fötter jag ligger alla ögonblick åtminstone i tankarna, hade jag kanhända visat mig mindre förödmjukad deraf.

Är detta en affecterad förklaring, eller är den naturlig och öpen? Jag vet at jag förråder en svaghet derigenom; men denna svaghet, om den understundom plågar mig sjelf, om den stämmer min själ obehagligen, skall åtminstone aldrig förleda mig till något steg som jag innom mig missbilligar. Det hade varit ett, at misstycka grundade rättelser, derföre at jag hade skäl at rodna deröfver: ty är icke språkets renhet, äfven min förbindelse, och bör man ej blygas litet för at vårdslösa en af sina första skyldigheter?

Kan Herr Kongl Secreteraren tro mig at hafva handlat uppenbart emot *sundt vett*, i det jag förtrutit hvad jag icke kunde underlåta at bifalla? *emot all klokhet* i det jag skulle vilja synas resa mig till fegd emot 2ne menner på hvilkas vänskap och rena tillgifvenhet all min lycka och hela min tillfredsställelse uprigtigt sagt hvilar? Jag debiterar inga sentenser: men tillåt mig säga det jag tänker. Om jag hade ett val emellan Herrarnas intimare vänskap och deras yppersta beundran: vid alt hvad heligt är, jag upoffrade den sednare.

Haf den godheten och påminn sig min egen anmerkning i mitt bref. Skulle jag haft den sottisen at derigenom vilja göra mitt värk till intet, ifall min tanke varit at ironisera? Gjör mig rättvisa, jag begär intet annat. Hr. Kongl. Secret. vet huru litet ett Bifall smickrar, när det går så mycket öfver hvad man känner sig förtjena. Var öfvertygad at jag ej

smickrar, så böjd jag ock kunde synas dertill. Förklara som enfaldighet det som kunde gå öfver det billiga; och jag hoppas at detta öfverskott skall blifva ringa.

Min admiration som Hr. Kongl Secreteren äger, och ägt sedan jag begynte at älska vitterhet, är icke gifven i utbyte emot så mycket tillbaka. Skall jag då icke ens kunna hafva det nöijet at onäpst öfverlämna mig åt känslan af en annans värde? Är det ej nog för mig af missnöijet öfver dessa halfva talanger, som endast plåga mig? Det är med mig, tillåt mig at bruka den liknelsen, som med en Husfader som är illa gift, och har oartiga barn, han går gerna, för at skingra sina bekymmer, i en Väns hus där man lefver väl och lycksaligt: Men hans vän bör då hafva misskundsamhet med honom: Han bör icke straffa honom med den satiren at altför mycket berömma hans elaka hustru och hans famille som plågar eller vanärar honom. Vi råkas i eftermiddag, jag vet det, men jag har velat skicka detta förut, på det jag för andra gången måtte hafva mindre at rodna före. Jag hoppas Herr Kongl Secreteren gjör mig rättvisa hos Herr Cancelli Råd. Rosenstein, ifall han känner något af den svaghetssynd Herr Kongl Secr. skrifver på min räkning. Jag har den äran at framhärda med vördnad

Välborne Herr Kongl. Secreterarens

ödmjukaste tjenare

C: G: Leopoldt.

63.

Till N. von Rosenstein.

Välborne Herr CanzliRåd.

Min svaga hälsa som nu en rund tid afhållit mig ifrån all gemenskap äfven med dem af mina Gynnare och Venner hvilka jag annars hälst ser, har också beröfvat mig det nöijet och den hedern at upvakta Herr CanzliRådet. Hon gjör det ännu i detta ögonblick, då sjelfva modet annars gåfve mig någonslags rättighet at frambära för Herr CanzliRådet en ärkänsla, som jag för det förflutna året är Hr. CanzliRådet ur så många skäl skyldig, och som Hr. CanzliRådet så ofta undvikit tillfället at emottaga. Men då jag icke kan infinna mig personligen, så tål åtminstone at jag på detta sättet påminner Herr CanzliRådet om en person, som har Herr CanzliRådets förord så många förbindelser, som aldrig skall glömma de välgärningar han upburit, och som lofvar at så litet han kan tala derom.

Jag befarar icke at Herr CanzliRådet lärer anse detta såsom en blott cour, eller som et af de medel, hvilka man vanligen brukar at tid efter annan knyta sig fast vid sina Befordrare som kunde hafva lust at släppa en. Om jag får hoppas at Herr CanzliRådet anser det, icke för en låssad stolthet, utan som det värkeligen är, för et beslut, grundadt på min både physiska och moraliska Författning, vågar jag åberopa mig framtidens vittnesbörd hvilken, om jag lefver,

skall intyga, at med den medelmåttigaste bergning, min Lycka icke mera skall hafva någon befordrare, och min mun ingen begäran. Om jag för närvarande antingen befinner mig, eller har hopp at snart befinna mig i denna belägenhet, hvem har jag at tacka derföre? I dag för ett år sedan vaknade jag, Gud vet till hvilka bekymmer! I dag ett år derefter, hvilken förändring! Så litet betydlig min Lycka också utvertes må synas, så hufvudsakelig är hon för mitt lugn, och så tillräklig för mitt begär; om hon annars gjör något mera än lofvar.

Huru önskade jag icke at jag ägde de egenskaper som gjorde mig förtjent af mina fördelar, och som, ifall mitt namn en dag möjeligen hunne till Efterverlden, billigade den omsorg, Herr CanzliRådet behagat hysa för mig! Ifall jag kunde säga utan för stor förmätenhet, at min afsigt någon gång sträkt sig ända dit, kan jag likväl icke, med det billiga misstroende jag bör hysa för mig sjelf, svara för mera än mitt bemödande.

För Hr. CanzliRådet sjelf, dess Venner, dess anhörige, för den goda Smaken, den ädla och värdiga Vitterheten, den Sanna Lärdomen, för all verklig förtjenst och för ett Högre Ämne som omfattar alla dessa, önskar jag Herr CanzliRådet en lång följd af år, med samma hälsa, samma egenskaper och samma tänkesätt som hittils.

Jag har den äran at med vördnad framhärda

Välborne Herr CanzliRådets
allra ödmjukaste tjenare
C: G. Leopoldt

D 1. Jan. 1787

64.

Till Gustaf III.

Min Herre.

Svenska Akademien, som nu är sinnad at af trycket utgifva de skrifter Hon belönat, har till den ändan företagit sig en ytterligare Granskning af Min Herres Äreminne öfver FältMarsk. Gr. L. Torstenson.

Ju nöjdare Hon ifrån början varit med sakerna, ordningen och Stylen af detta Arbete, och ju mera Hon lyckönskat sig at så tidigt kunna skänka Allmenheten en frugt, svarande i mognad och värde mot afsigten af denna Inrättning; ju större är ock Hennes omsorg at denna Skrift måtte synas i all den fullkomlighet i anseende till Språket, som den oväldigt belönta Författarens, och Hennes egit anseende fordra.

Hon har, hvad de flere Anmerkningar beträffar, hvilka Hon redan ägt det nöijet at meddela M. Hre, fullkomligen gillat och hvilat vid, så väl de förändringar MHre på Hennes tillstyrkan funnit rättvist at vidtaga, som vid MHs: förklaringar af de ställen, hvarest M: Hre trodt sig äga skäl at afvika ifrån Hennes meningar.

Hvar och en Författare äger tvifvelsutan en naturlig rätt öfver sit arbete, och det tecken af agtning och ärkänsla, som Akademien, under namn af belöning, för sådana Skrifter utsätter, gifves, och bör gifvas för den grad af fullkomlighet Hon befinner dem redan äga: icke för den som de igenom vidare

förbättringar kunna vinna. Emedlertid då hvar och en Författare häri äger en gemensam fördel med Henne, förmodar Hon icke at trötta någon med sit nit för dess Arbetes större fullkomlighet.

Hon hemställer således till Min Herres öfverläggning och fria samtycke de ytterligare påminnelser, hvilka Hon till berigtigande af den periodiska sammansättningen, och vissa uttryck, sluteligen funnit sig befogad at göra.

Min Herre finner dessa påminnelser, på närlagde blad antecknade.

Et annat slag af förändringar, ännu egentligare beträffande sjelfva språket, har Akademien väl ansett höra omedelbart under Hennes åtgärd, såsom förbunden igenom sitt kall, at vaka öfver renheten af et språk, hvilket Öfverhetens nådiga försorg, anbefalt åt Hennes vård: Och då MHre sjelf, i sina förklaringar, med et kanhända billigt förtroende tillkänt Henne domsrätten i dessa ämnen, borde Hon så mycket mindre tveka at på sitt bevåg vidtaga dessa förändringar. Emedlertid, då de föga angå annat än någon förflyttning af ordens ordning på vissa ställen, hvarigenom hon tror at göra dessa ställen enligare med naturen af Svenska språket, sådant som bruket redan synes hafva stadgadt det i våra bästa skrifter; har Hon hällre valt, at under gemensam öfverläggning med en Författare, (om hvars smak och förtjenster i Vitterheten Hon har beviset i händerna:) stadga sit egit omdöme, än efter godtfinnande och örats blotta föreskrift, till större eller mindre del förändra et Arbete, som äfven utan dessa förändringar altid förblifver värdigt sin Författare, Akademien, och alla Läsare af känsla och sant vett.

Om Hon kunde räkna på at alla Läsare värkeligen vore sådana: Om Hon icke behöfde befara at personer i allmenheten kunde gifvas, som utan at rättvisa Författaren för det

vakra i Hans Arbete, torde tillägga Akademien, såsom fel af okunnighet eller vårdslöshet, de få ovanligheter i anseende till språket, som däri förekomma: om åter, å andra sidan, ett Äreminne, teknadt med den glans af färgor, som Gr. Torstensons, icke just syntes skickadt, at genom varman af sin Styl, draga efter sig en mängd härmare utan urskillning: Och ifall Akademien i synnerhet icke vore förbunden at med yttersta varsamhet tillse, at Hon icke såsom efterdömen med sit bifall autoriserar nyheter i skrifsättet, hvilka Hon framdeles i andra Skrifter kunde nödsakas at ogilla; vore detta ämne af mindre betydelse än at Hon deröfver skulle falla MHre besvärlig med dessa nya påminnelser.

På Svenska Akademiens befallning

Stockholm
d: 18 Jan. 1787.　　　CARL G. LEOPOLDT.

P. S. Min Herre lärer finna de anmerkte ställen i dess Egit Manuscript. Flere skäl hindra mig at skicka Akademiens.

65.

Till N. von Rosenstein.

Monsieur.

EXCUSEZ ce chiffon de papier, je Vous supplie; Je n'en ai pas de meilleur à présent. Je me prens la liberté de Vous envoyer 4 exempl — de la Parentation, étant bien persuadé que l'usage que Vous en ferez sera à mon avantage. J'en presentois un hier au Roi, et sitôt que ma santé ira un peu

mieux qu'elle ne le fait aujourd'hui, j'aurai l'honneur de venir sous Vos auspices, en faire ma cour au Prince.

Je suis bien aise de ne Vous avoir pas deplû par la lecture d'hier. Aussi je Vous assure, qu'il n'y a pas homme à la cour, ou parmi mes Connoissances, dont le suffrage ne soit si essentiel que le Vôtre; non pas seulement parcequ'il m'a valu le plus, mais principalement, parceque Vos jugemens m'ont jusques ici paru les plus fondé, et je suppose par un instinct d'Amour propre, qu'ils le soient toujours.

J'entrevois la cause secrette du conseil salutaire que Vous voulez bien avoir la bonté de me donner. Mais comme d'une certaine facon, le mal est deja fait, la piece n'etant qu'une lettre, écrite à une femme savante, je ne sais pas comment m'y prendre: car Vous savez que les femmes scavantes preconisent toujours les êpitres que leur écrivent les gens de lettres et les poëtes. Tout ceci me tourmente; car je crains diablement d'etre rossé; ma trés poëtique constitution, ne pouvant à peine soutenir un trait de plume, un peu forte: je me vois dans la malheureuse situation de ne pouvoir du tout me tirer d'affaire en cas qu'on feroit usage des Catons, contre moi. Je ferai mon possible de ne pas m'y exposer.

Je ne sais pas, Monsieur, si Vous savez, que le Roi avoit la bonté hier de me faire present d'une Medaille d'Or, pour la petite piece de Theatre que j'avois écrite. Le Roi est bien genereux, et si en quelque chose j'egale ses bienfaits, c'est en reconnoissance.

J'ai l'honneur d'être avec profonde respect
Monsieur

Votre trés humble et Vre
obeïssant Serviteur
LEOPOLDT

66.

Till Gustaf III.

Jag har fått Ers Majsts befallningar angående St. Real. Jag har genomgått alla Classer af Ers Majsts Bibliothek hvarunder den kunde vara rangerad: Men som jag tillförene haft nåden säga Ers Majst: det lärer vara på Drottningholm som jag sett den samma, ty här har jag förut för min enskilta räkning eftersökt den. Eders Majst täcktes nådigst lämna mig et litet anstånd tills i morgon bittida, då jag såvida den finnes innom Stockholms murar, skall hafva den nåden at frambära den för Eders Majst: ty här innom Bibliothekets törs jag i underdånighet yttra at den sedan min hitkomst, ej fallit mig i händer. Jag skulle rodna om en bok af så kändt värde skulle hafva undfallit antingen min upmerksamhet, eller mitt minne.

Ur Eders Mjsts Bibliothek
d: 11 Maij 1784
kl 4 e. m.

underdånigst —
Leopoldt

67.

Till G. M. Armfelt.

Högvälborne Herr Baron och Öfverste Kammar-Junkare,

Min Nådige Herre.

Ändtligen så frisk at jag kan skrifva, upvagtar jag Herr Baron, för at hälsa ifrån Dödens Portar där man ännu på lång tid intet väntar Herr Baron, men dit Jag snart nödgas vända tillbaka. Min Frossa har lämnat qvar hos mig just jemt så mycken matthet som behöfves för at ej besvära Herr Baron med et långt bref.

Nytt vet jag ingen ting annat än at här har varit midsommars dag, som förmodeligen icke eller uteblifvit i Finland. Jag såg då en otrolig myckenhet folk begifva sig ur Staden, för at betragta hvarandra en fierndels mil derifrån. Hennes Majst, passerade öfver Djurgården till Gärdet.

Jag har ej haft det nöjet at se en rad ifrån Herr Baron. Jag säger nöjet, ty äran deraf, ehuru stor för mig, är dock den jag minst saknar; Jag gladde mig at se hvad jag aldrig sett i Sverige, Stylen af en HofMan som har Snille, independament af de mindre hofmän som smickra honom. Men Herr Baron har icke värdigats unna mig nöget af detta phoenomene. Till en liten hämd, skall jag använda det öfriga af detta brefvet, at visa Herr Baron Stylen af en Poët, hvilken man så mycket möjligt är hindrar at vara det. Om Herr

Baron finner at jag icke har orätt, så är jag till freds. Jag begär ingen annan uprättelse än at få beklaga mig.

Det Privilegium, hvaraf Konungen igenom Herr Baron lofvade mig restitution i fatalierne, har jag icke fått, och får icke, hvarvid jag förlorar 9000 D^{r} k^{mt}.

Den Sysla vid Drottningholm, som jag i anledning af Konungens löfte igenom Herr Baron, skulle få räkna lön vid, ifrån förleden Augusti, får jag ingen lön lyfta vid, på ännu 3 elr. 4 månar; hvarvid jag förlorar 150 Rd^{r} eller et halft års lön, ty fullmagten är först daterad d. 1 Febr. innevarande år.

Den pension Jag som lönlös haft vid Upsala Akademie, har på Konungens befallning redan för ett halft år sedan uphört, hvarvid Jag förlorar 100 Rd^{r} om året.

Den Pension Konungen nådigst förunnade mig af Opera medlen har, som jag nu först förnimmer, på Konungens befallning också uphört, hvarvid jag också förlorar 100 Rd^{r} om året.

Mina inkomster under 18 månader, som jag lefvat i Stockholm, hafva genom Konungens nåd varit sammantagne, med gratificationer och alt, 250 Rd^{r}. Derföre har jag ej kunnat equipera mig, hålla mig och Betjent. Jag nödgas således invisa mina Creditorer i min lön för framtiden. Lykligt Öde!

Jag hade räknat på at nu få lyfta et halft års lön vid Bibliothekariatet, (150 Rd^{r}) och ett qvartal vid Operan. Derföre skulle jag subsistera, öfver sommaren, och sköta min eländiga hälsa. I det stället har jag måst pantsätta mina kläder på Assistancen, för at under min sjukdom intet förgås af vanskötsel.

Hvar och en som känner mig, vet at jag icke är någon förstörare. Jag lefver inskränktare än någon menniska.

Det är sant, jag har nu 400 Rd^{r} tillkommande årlig in-

komst. Deraf måste jag väl lefva och betala. Med dem, ifrån den stund *Kgn,* betalte min skuld, hade jag varit nödtorftigt burgen. Nu är jag det intet.

Jag beröfvas i alla fall, inkomster som jag nu skulle lifnära mig af, för inkomster dem jag skall få om några månader. För denna Lycka har jag vid Akademien lämnat mit rum åt Yngre, som nu sitta med Professioner hvartill jag haft företrädet.

Det är icke för at söka någon hjelp som jag skrifver detta. Jag måste sälja mit ur för at inlösa min fullmagt. Men så länge jag ännu har nipper och kläder, och äfven sedan, så länge jag kan skrifva rent för betalning, skall jag i min lifstid aldrig begära Något. Jag har dertill tvenne stora orsaker:

1:o Med mindre Lycka har man mindre svårighet at göra skäl derföre; och at upväga den med sina egenskaper.

2:o Med mindre nåd har man mera frihet i tankan; och kanhända mera Styrka i Själen. Den som bärgar sig med ringa, beror af sig sjelf. Jag vördar och älskar Konungen. Jag tillber Honom. Hans första välgerning lefver än djupt i min själ. Om jag en dag vore nog olyklig at förlora Hans nåd, skulle likväl mit hjerta aldrig förgäta at hans hand dragit mig ur intet, at Hans välgerningar räddat mig ur den svåraste belägenhet. Men just derföre skall jag, hälre inskränka mig till det hårdaste lefnadssätt min svaga kropp kan uthärda, än oroa Hans Majst, med mina klagomål. Jag lofvar Herr Baron det samma, sedan jag blott denna gången fått öpna mit hjerta. Emottag för öfvrigt försäkran om den djupa vördnad, hvarmed jag har den äran at framhärda

Högvälborne Herr Baron och Öfverste KammarJunkarens,

Min Nådige Herres

allra ödmjukaste tjenare

LEOPOLDT.

Stockholm

d. 26 Juni 1787.

68.

Till C. C. Gjörwell d. ä.

At för Hans Kongl. Maj:ts Bibliothek på Drotningholm Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til underteknad aflämnat en Suite af 26 graverade och illuminerade Estamper, föreställande les Miniatures des Manuscrits, och hörande til den af Hr Abbé Rive i Paris under händer varande Beskrifning om Medeltidens Manuscripter och däri förekommande Ornamenter, intygas härmedelst.

Drotningholm, den 12. Aug: 1787.

CarlGustafLeopoldt.
Kongl Biblioth.

69.

Till J. G. Oxenstierna.

MonSeigneur.

Vous avez le don, MonSeigneur, de resusciter les morts, puisque Vous pouvez parvenir à me faire diner avec Vous aujourd'hui. Tellement j'aurai le plaisir de venir me mettre à Vos piés, quoique je sois trés malade depuis quinze jours.

Le plaisir donne de force, et dire comme Vous le faites: Venez me voir, c'est dire en même tems: prens ton lit et marche. Votre Excellence me verra bien changé. Je n'aurai pas même des yeux pour profiter autant que je le voudrois bien, des trésors de Sa Portefeuille: mais j'ai des oreilles encore, c'est tout dire; et si Vôtre Excellence, daigneroit ajouter un bienfait de plus à la gloire de Sa Societé, je sais bien ce qu'Elle feroit. Je ne pourrai venir avant deux heures, et j'en ai des raisons, que Vôtre Exellence ne desapprouvera pas, à ce que j'éspere.

C'est avec la veneration la plus profonde, et si j'ose le dire, avec l'attachement le plus veritable que j'ai l'honneur d'être

MonSeigneur

De Votre Exellence
Le tres humble et trés obeisst:
serviteur
LEOPOLDT.

70.

Till N. von Rosenstein.

D 1. Jan. 1788.

Må som philosophe Ni bära
Detta årets börda Lätt;
Afundad för Snillets ära,
Älskad för Ert tänkesätt!
Må Er vida Lager, skjuta

Dubla skott, med hvarje dag;
Och må ynglingar, som jag,
Skuggan af dess grenar njuta!
Lika grön man henne ser
Yfvas under fyrti vårar,
Hölje hon de sidsta fårar
Tidens hand er panna ger;
Vattnad, (som det hemligt sker,)
Af förtjusta hjertans tårar,
Lykliga igenom Er!

LEOPOLDT.

P. S. Jag anmerker at det är Lilla Wahrman, som bär detta bref.

71.

Till GUSTAF III.

Stor Mägtigste, Aller Nådigste Konung, och Herre.

MED lifligaste oro erfor jag i går aftons vid min hemkomst at Eders Majestät flere gånger förgäfves låtit efterfråga mig. Det samma har äfven Hr. KanzliRådet Rosenstein i dag sagt mig. Vågade jag utan Eders Majestäts tillstånd resa till Haga, vore jag detta ögonblick personligen för min Konungs fötter. Tillåt, Nådigste Herre, at det sker skrifteligen. Jag har ingen ting annat till min ursäkt at anföra än den säkra förmodan at i går ej blifva befald, sedan jag samma

morgon haft den nåden at ur Ers Majestäts händer återfå Manuscriptet. Men jag tillägger den underdåniga försäkran at framdeles aldrig behöfva förnya den afbön, jag denna gången underdånigst ber at få nedlägga för Ers Majestäts fötter.

Nu i ögonblicket återfick jag Eders Majestäts papper, med Ers Majestäts egenhändiga Nådiga påminnelse. Jag hoppas at kunna svara emot Eders Majestäts önskan. Emedlertid fruktar jag at öfver tre dagar ännu för mig behöfvas: Men derutöfver förmodar jag at ingen utdräkt skall äga rum.

Et nytt Årsskifte har gått in. Må Ers Majestät under de följande aldrig uphöra at se nedanför Dess thron, et folk värdigt sin regent: det är kanske den högsta önskan någon Svensk man ännu gjordt för sin Nations ära. Jag tillägger för Svenska Snillets, at vi ännu länge må vörda ibland oss det förenade efterdöme vi äga för Stora Män, och för Konsten at beröma dem.

Med djupaste, undersåtligaste vördnad framhärdar
Stormägtigste Aller Nådigste Konung,

Eders Kongl Majestäts

allerunderdånigste Undersåte
och tjenare
CARL G. LEOPOLDT.

72.

Till Gustaf III.

På nådig befallning skickar jag underdånigst det redan färdiga. De återstående 9 arken skola om Söndag morgon, eller aldra sidst, middag, förena sig med dessa. Om något skriffel insmygt sig, ber jag om nådig tillgift. Jag har icke haft tid ännu at collationera. De små tecken som finnas i bräddarna betyda några lika så små anmerkningar i anseende till språket, som jag tror min underdåniga skyldighet vara at vid tillfälle underkasta den Höga Författarens bepröfning. Jag kan fela i dessa: men jag har hälre valt at göra det genom öfverflödigt nit, än genom uraktlåtenhet. Den lifliga beundran hvarmed jag närmare betraktat detta ypperliga Stycke, tillåter Sanningen af en Granskning: Man kan blott frambära den för Stora Snillen och Stora Konungar.

allerunderdånigst

Stockh. Slot. d 4 Jan. 1788.
kl. ½ 10 om aftonen.

C. G. Leopoldt.

73.

Till Gustaf III.

Jag hade bedragit mig: icke på antalet af de öfriga bladen, men på antalet af dem som borde renskrifvas. Åtskillige voro in duplo. Detta gör at jag nu kan hafva den nåden nedlägga slutet för Ers Majestäts fötter.

Stockh. Slott d. 5 Jan. 1788.
kl. 10 förmidd.

aller underdånigst
Leopoldt.

74.

Till Gustaf III.

På hög befalning skickas detta underdånigst af en sjuk hand, som med smerta saknar den nåden at sjelf få frambära det: men som stadd mitt i sit arbete, ingen ting högre önskar än at snart få fullborda det.

allerunderdånigst.
Leopoldt.

75.

Till A. N. Clewberg.

Bibliotheket d. 12 Jan. kl 1/4 till 1. Förmiddagen.

Alla konungens Samlingar i Konsterna höra till det yttre Bibliotheksrummet, det jag ännu ej hunnit ställa i ordning. Jag har användt förmiddagen at söka den omtalte Ferion. Men förgäfves. Endast har jag funnit et värk i svart hvaraf jag skickar en Tom och et illuminerat, som jag äfven sänder hvarest et par Turkiska personer föreställas. I det ena har Kungen teknat med egen hand: tiré de Feriol, hvaraf jag sluter at namnet lärer vara Feriol ej Ferion. Denna Ferion, kan jag i omöjligheten at på et par timar genomgå en nästan oärhörd samling af teckningar, ej nu sända. Men i morgon vill jag använda Dagen at söka den. Var gunstig och föreställ Hans Mjst. detta. så at han ej onådigt uptager detta dröjsmål. Jag skulle använda eftermiddagen derpå om ej Akademien hindrade mig.

Förblifver med fullkomligaste högaktning

Välborne Herr Sekreterens

ödmjukaste tjenare

Leopoldt.

76.

Till J. A. Lindblom.

Min Käraste Bror,

Kungen önskar at få veta om på Bibliotheket i Upsala finnes någon samling af de på detta århundrade, utgifne Svenska Theatre Stycken; Så där emellan 1720—60. I det fallet önskar Hans Majestät at få en sådan Samling, sig tillsänd. Jag har sagt Honom at jag skulle skrifva MBror till härom.

Som gammal Vän ber jag Bror om ännu et nytt prof af Dess fortfarande tillgifvenhet. Jag ber om Brors namn till Discont. Orsaken och summan ser Bror af inneliggande. Men jag borde kunna skicka ännu et af en annan hand, för at visa et talande prof, huru man för några roliga ögonblick i sina poik-dagar, bereder sig långa sorger i sina manna år. Såsom jag Gudi lof hittils icke förorsakat Bror någon förlust, tänker jag hädanefter icke gjöra det. MBror kan trygt låna mig sit namn: Jag har sysla at gå på, och löpande lön. Mina affairer äro dessutom utan minsta vank. Var god och gif mig et ord med nästa. Gud välsigne sin Ståthållare i Linköping. Jag lefver och dör utan särdeles complimenter, men med desto varmare hjerta för min hederlige Vän, mit præsidium och dulce decus, den uprigtigaste och mest högaktningsfulla af alla som skrifva sig menniskornas

ödmjukaste tjenare
Leopoldt.

Stoch. d. 13. Febr.
1788.

P. S Jag har hört efter at Brors Namn är godt hos Vederbörand. Jag sätter mit Signet sedan under reversen.

77.

Till A. N. Clewberg.

Välborne Herr Kongl Sekreterare.

Kan jag, utan at gjöra Herr Kongl Sekreteraren et missnöje, begära at få anticipera mit Qvartal? Ifall åter den ringaste betänklighet dervid förekommer, förfaller min begäran.

Jag tviflar ibland rätt mycket om jag föddes till poët: Men vid sådana tillfällen som detta, ser jag min destination. Det är sant Autoren af Odet till Sv. F. har aldrig skrifvit mig till för at negociera: men Engsell, Lidner, Enebom och jag, vi correspondera. Det är med poëter, (om jag får göra en så trivial liknelse,) som med spanska rör: ifrån en viss höjd, fördubblar hvar grad deras värde, och med det samma den omsorg man tager at pryda och akta dem.

Nu är det redan andra gången jag begär credit hos Herr Kongl Sekreteren. Förra gången på penningar, denna på tid. Var god och låna mig fjorton dagar eller tre veckor, emot min försäkran at dagligen ärsätta 24 timmar, intill dess Qvartalet rätteligen skulle falla ut. Det är sant at med den ringa förmögenhet af Lifstid som mina sjukliga föräldrar lämnat mig, och hvaraf jag sjelf försatt en god del, är mit contoir, äfven i den delen, icke det säkraste; men jag tror at Herr Kongl Sekreteraren kan taga mig god för några veckor. Förlåt all denna galenskap, lika så litet lustig som

mit ärende, och var försäkrad om den fullkomliga högacktning hvarmed jag har den äran at altid vara

Välborne Herr Kongl Sekreterarens

ödmjukaste tjenare

LEOPOLDT

78.

Till J. A. LINDBLOM.

MIN Bästa Biskop. Jag var i går eftermiddag befalt hos Kungen; och som jag ej försummar något tillfälle at tala om Bror, berättade jag at Bror mycket questionerat mig i anseende till den Dramen som det sägs at jag skrifvit; hvartill jag sade Kungen at jag hade haft mycket svårt at svara; Men at Bror på berättelsen om innehållet deraf, fått stor lust at se den spelas, för at sjelf vara vittne till sin Eleves första Seger. Hs Mj^{st} syntes icke missnöjd dermed; hvarföre jag tillade at Bror anbefalt mig omsorgen för en Loge åt sig och sin Fru, den jag dock icke vore viss at få om ej Hans Mj^{st} ville tillåta mig at befalla en i Dess namn hos Ristell. Konungen gaf mig tillstånd dertill, och i dag skickar jag till Ristell. Nu är en enda omständighet at i akttaga. Kungen vill hafva Piecen spelt om Lördag; men ingen af Aktörerna kan ännu sin rôle. Alla hafva anmodat mig at hos kungen afbedja den nödvändighet at skämmas publikt, hvari Hans Mjs^{ts} skyndsamhet försätter dem. Jag är befalt till Haga tils kl. 10 i förmiddag. När jag kommer derifrån, skall jag lämna vidare besked.

L.

79.

Till Gustaf III.

Nu på ögonblicket kl $^3/_4$ till Ellofva, kommer jag ifrån mamsell Löf, där jag tillbringat snart tre timmar för at om möjligt vore, hjelpa henne at lära sin rôle, hvaraf ännu en temelig del återstår. Hon berättade sig redan förut i eftermiddag hafva sagt Hr. Baron Armfeldt omöjligheten för sig at med heder i morgon träda på Theatern. Hindrad, utom flere Skäl af de Domino baler som nu en tid hollits, och hvarigenom hon varit nödsakad at förspilla mycken tid på arbete, och dertill med af naturen temeligen trög lärd, har hon ännu ej förmått fatta sin rôle så väl hon önskade och tror Piecens värde fordra. Emedlertid har hon utlåtit sig vilja försöka at vara färdig tills i morgon om det vore möjligit at förkorta något af Tolfte Scenen, som i sig sjelf också är temeligen lång. Hr Baron Armfeldt, som befarade at Piecens interesse genom en sådan förkortning skulle komma at lida, har dock icke velat sådant tillåta, utan påstått at hon borde försöka alt möjligt för at åtminstone i natt och till repetitionen i morgon förmiddag, lära sig den. Detta vill, detta kan hon ej lofva, och jag fruktar det vara öfver hennes förmåga. Ifall åter Eders Majestät skulle nådigt finna för godt at man för första representationen gjorde en sådan förkortning, ville jag om så befaltes åtaga mig at gjöra den så at Piecens sammanhang ej skulle lida dervid. Man kunde sedermera vid nästa representation återtaga det utlämnade. Jag

väntar Edcrs Majs^{ts} nådiga befallning. Till Baron Armfeldt har jag lämnat verserne och Prologen. Han har svarat mig at han skulle utdela rôlerna: at i morgon kl. 12 alla kläder samt decoration, med alt hvad till hans departement hörer, skola vara färdiga, och at han önskar det må vara för sidsta gången han befattar sig med någon Piece där Aktörernes skiklighet är så litet svarande emot Författarens. Jag hoppas likväl at denna föresats blir till intet, om för alt det besvär han haft för detta Skådespel, dess utförande blir svarande emot Arbetets värde, Directionens önskan, och dens förmodan som i likaså stor hast som underdånighet tecknadt dessa, jag fruktar, föga läsliga rader.

LEOPOLDT

80.

Till GUSTAF III.

ERS Majestät har sedan min tid, icke ägt mera än et enda exemplar af Gezelii Lexicon; och detta står på Drottningholm ibland de Svenska Samlingarne. Alla de böcker som tillhöra våra Svenska häfder har jag här i Bibliotheket samlat på et enda ställe. Deribland finnes ej denna. Detta är ganska säkert. Men jag tror mig ändå kunna skaffa genast denna bok, ty antingen Pr. Nordin, eller Hr. Hallenberg måste äga den; och jag skall då strax sända den Eder Mjst underdånigst tillhanda. Jag mår, sedan i går, som en fattig poët kan må som håller på at dö af afundsjuka. Om något

kunde trösta mig öfver den olyckan at icke vara Författare till Gårdags Piecen, är det den Nåd Dess Autor visar mig at efterfråga tillståndet af en hälsa som jag skall räkna för min högsta ära, at upoffra i Dess tjenst.

underdånigst.

Onsdagen
kl.. 2.

LEOPOLDT

81.

Till Gustaf III.

Eders Majestäts befallningar äro efterföljde. De Broun har fått under mitt namn, de anmerkningar Eders Mjst med så mycken kännedom af Scenen, författat. Det är jag som bör underdånigst tacka Eders Majestät för den äran at vara nyttjad härvid. Eders Majestäts Autorskap är en Schola för mig. Det är mindre Actörerna, än Autorerna som Eders Majestät genom Sina skrifter undervisar. Faran för mit namn, anser jag som et nådigt skämt, af et Snille, vida öfver möjligheten at kunna misslyckas. Om någon fara för mig kan vara härvid, är det at efter en sådan Piece som denna, gifva en Egen. I sanning; efter en Seger, mera lysande, mera afundsvärd än någon Svensk författare hittils njutit den, säger mig känslan af blygsamhet, lika som den af rättvisa, at det icke mera är jag som bort emottaga af almenheten, äran för et arbete som hedrar, icke blott ett Snille ibland Konungar, utan Konungen ibland Snillen. Jag går tillbaka i mit mörker: men icke utan saknad af den dager jag ägt.

Jag träder ner ur den ovanda glans som omgifvit mig — men, jag tillstår det — icke utan önskan at deraf behålla et svagt återsken. Eders Majestäts nåd förunne mig det. Och då jag, tillika med mit egit offer af känslofull beundran, — underdånigst återställer Ers Majestät äran af en Autor, hvars person jag förestält; bönfaller jag — för at ej på en gång förlora alt — at i almenheten få behålla, åtminstone den af Dess *HandSkrifvare*. Den nåden at upvagta omkring Eders Majs^{ts} person gör detta till et ämne för min Ärelystnad; Lika som den lyckan at oftare låna min hand åt en så berömd Författare, lofvar mig en undervisning, hvilken en dag torde höja min medelmåtta, ända till at begära höras på samma Scen, där hon hittils blott tjenat, at — för ett ögonblick — illa skymma et *Stort Namn*.

allerunderdånigst.

Torsdagen kl. 10. LEOPOLDT.

82.

Till GUSTAF III.

HJORTSBERG har fått den förändring Ers Majst behagat göra, och skall kunna den tills i afton. Hos Mamsell Löf har jag varit. Om Ers Majestät vill se henne spela i afton, ber hennes Doctor henne lof ifrån repetitionen. Hon ligger ännu till Sängs; men repeterar ändå. Jag vet at sådana mått äro tagne som lofva Ers Majestät at med nöje se andra representationen af Dess Piece. Baron Armfeldt har

varit där i dag: och då Mams. Löfs sjuklighet hindrat henne at komma till repetition, har Baronen hos henne låtit samla Aktörerne, för at sammanpassa replikerna, och för at öfva sig inbördes. Alt lofvar en lysande framgång.

Det Eders Majestät föresett i anseende till Prologuen har skett. Mamsell Löf, för sin opasslighet skull undanber sig omklädningen. Piecen, säger hon skall deraf gå bättre. — Eders Majs^{ts} nådiga påminnelse angående frök. Annas sidsta ord har blifvit i agttagen. De Broun, stolt af det beröm hvars höga ursprung han väl kände, bereder sig, som jag tror, at i afton förtjena det. Om Ers Majestät så för godt finner, torde således repetitionen få afsägas.

Torsdagen
kl: $^3/_4$ 1.

underdånigst
LEOPOLDT —

83.

Till GUSTAF III.

MED underdånigste ärkänsla för et nytt nöje, återställer jag Eders Majst härmedelst detta nya Skådespel, hvarmed Eders Majst värdigats ära och rigta vårt språk. Jag har funnit det äfven så qvickt, som fort skrifvit och värdigt Författaren af Siri Brahe och Ioh. Gyllenstierna. Eders Majestät lyckas lika i alla Slag. Men man skall denna gången, som jag tror, icke misstänka Eders Majestät. Man skall icke gissa till at en Kung skämtar med denna kännedom af det lägre Samhällets dårskaper, och at Eders Maje-

stät har lika stor talang at komma ett helt Folk at skratta, som att darra. Iag tackar Ers Majestät äfven underdånigst för at blifva brukad i dessa ämnen. Denna tacksägelse är uprigtig. Min renskrifning skall gjöra mig odödligare i Historien än mina egna ofullkomliga försök. Man skall tillägga när man berättar för efterverlden framgången af Eders Majestäts Arbeten: *Konungen brukade dervid, till renskrifning, en vid namn Leopoldt, känd, på den tiden, igenom några små flyktiga verser, som nu äro förgågna. Denna mannen har för öfrigt icke lämnat efter sig något annat minne, än sin tillgifvenhet för den Konung han beundrade, han älskade, och af hvars godheter han drog sit bestånd.*

Här, som förra gången, har jag tagit mig frihet at teckna på några ställen, tillstymmelser till vissa ganska obetydliga påminnelser i språket, hvarom Eders Majestät torde visa mig den Nåden at munteligen höra mig.

Den titul Eders Majestät nämner, har ingen Svenska: Dessa Orden (: *Qui pro Quo*) utgöra et talesätt kändt, som jag tror, i alla Språk. Det måste omskrifvas, för at försvenskas. När jag får den nåden at upvagta Eders Majst i detta ämne, skall jag yttra mina underdåniga tankar angående Piecens namn. Om Ers Majestät gillar någon af dem, är det lätt ditskrifvit.

Stockholms Slott.
d.. 28. Mars 1788.
kl. 3/4 5. eft. m.

underdånigst.
LEOPOLDT.

84.

Till Gustaf III.

Efter Eders Majestäts Nådiga befallning har jag genomläst medföljande Project till et Theatre reglemente, hvilket jag, efter samma nådiga Befallning, underdånigst återsänder.

Et arbete som fordrat flere månaders öfverläggning at sammansätta, är ej granskat på några ögonblick. men jag tror at detta kunde vinna genom granskning. Den Eders Majst sjelf gjordt, försäkrar mig, at min och alla andras äro öfverflödiga. Icke dess mindre har jag tecknadt mig några punkter till minnes, hvaröfver jag vid första lediga stund skall upsätta mina tankar, som jag ber at få underkasta Eders Majstäts uplysta omdöme.

Jag kommer nu ifrån at hafva bevistat repetitionen. De Broen är rätt sjuk, men sedan Biörn complimenterat honom, spelar han in i döden. Jag förmodar at alt skall aflöpa till Ers *Mjests* nöje.

d. 5 April 1788
Lördag. kl. 2 f. m.

underdånigst.
Leopoldt.

85.

Till A. N. Clewberg.

Välborne Herr Kongl Sekreterare.

Jag har två gr haft den äran at söka Herr Kongl Sekreteren i en angelägenhet som med denna MorgonSolen infunnit sig för mig.

Om det är möjligt så gör mig för tredje gången en godhet som jag hoppas aldrig mer behöfva begära. Försträck mig en summa af 50 Rdr. Jag försäkrar, med den sanning som man utan vanära icke öfverträder, at återställa dem i första dagarna af Junii Månad. Då falla mina Qvartaler ut. Om Herr Kongl Sekreteren till äfventyrs undrar hvad som hittils så ofta satt mig i denna släta nödvändighet, så tillåt mig nämna at jag efter halftredje års vistande här, nu först för 2 månader sedan lyft det första Qvartalet af min lön som Bibliothekarie. Iag har icke haft mera än 200 Rdr at lefva af.

Öfvertygelsen om Herr Kongl Sekreterens tänkesätt gör at jag kan nämna saker af denna beskaffenhet, utan at rodna, och känslan af mina egna at jag utan förebråelse kan begära Herr Kongl Sekreterens biträde, om annars det kan lämnas med lika lätthet som förut. Förblifver med fullkomligaste högaktning

Välborne Herr K. Sekreterarens
ödmjukaste tjenare
Leopoldt

Stockholm d. 7 Maij.1788.

86.

Till N. von Rosenstein.

Välborne Herr KanzliRåd och Riddare af Kongl Nordstjerne-Orden.

Knapt finner jag et beqvämligt ögonblick at skrifva et bref. Så är man här vid brunnen sysselsatt at göra intet. Den odrägligt långa dagen räcker till aldeles ingen ting.

Jag sitter nu här med vattnet i magen och sömnen i ögonen för at qvittera en TransportSedel hvaraf jag knapt kunnat läsa summan, ehuru präntad den också står där. Jag vet förut at det är det sidsta qvartalet af min academiska Pension, hvarå jag anhåller at Herr Kanzlirådet täcktes låta detta brefvet gälla som qvitto till dess jag med mindre tung hand kan teckna mitt namn en dag i Akademiens Pensions-längd för detta Qvartel. Emottag dernäst för egen del, min vördade Gynnare, min ganska korta tacksägelse för mödan at öfversända den och för godheten at skänka mig de 25 raderna, mera kärkomna än de 25 Rdr specie.

Vi dela vår tid här nedre emellan at dricka vatten och politiska lögner, — pissa och raisonnera. När två följas åt bakom skranket, gå de för visso antingen at slå Keisarinnan eller at öpna Riksdagen i Åbo, hvarom man är helt försäkrad i ÖsterGöthland. Lidén i Norrköping håller politisk klubb. Man tror at Konungens anda talar ur hans mun. Hans barbariska Majestät StorHerren har länge i denna

klubb haft sina ifriga förföljare, men Conjuncturerna hafva förändrat sig, och man ber nu äfven Gud bevara Hundturken. Rapporter hafva inkommit till Regeringen i Telje, Norrköping och Söderköping at man redan sedt Ryska skepp i skären. Detta hindrade i går BrunsGästerne at göra en promenad till Mems Herrgård, en half mil ifrån Söderköping.

Sätt mig för Konungens fötter, ifall Hans Majestät någongång värdigas nämna mig. Säg honom at jag nu drager ihop min styrka till en Sång, lika som Hans Majestät Sin till en Seger. Jag hoppas at hafva slutat min Brunscur till medio af Nästa månad, och jag ber underdånigst om Ryssen skall slås, at det må ske dess för innan, ty då ville jag gerna få begynna mitt poëme.

Min vördnad till Fru Hedenberg: ändtligen. Huru må Herrar Kellgren och Clewberg? Herr KanzliRådet nämner intet ord om sin egen hälsa. Min är sig lik. Brunnen, synes alfvarsamt at säga, göra mig hvarken ondt eller godt. Om Nordin är i Staden så var gunstig och hälsa honom förbindligast. Förlåt denna trubbiga Styl af en fattig brunsdrickare som spricker om han gjör sit bref en rad längre.

Jag har den äran at vara med den sannaste vördnad och den varmaste tillgifvenhet

Min Nådige Herres

ödmjukaste tjenare
Söderköping
d: 14 Junii 1788
LEOPOLDT

P. S. Det var Herr KanzliRådet ämnadt med denna Posten et bref fult af ärkänsla och vältalighet af min goda ReseCamerad, HofPr. Lehnberg, men en just under skrifningen påkommen opasslighet, som hindrar honom at denna gången fulfölja den, beröfvar honom det nöjet at sjelf den

första säga Herr KanzliRådet huru mycket Herr KanzliRådets sidsta skrifvelse upfylt honom både med förundran och tacksamhet. Som hans Vän känner jag och delar hans tacksamhet, men som längre bekant än han med Herr KanzliRådet, delar jag icke hans förundran. Jag är från längre tid van vid dessa upträden af sjelfpåmint Välgörande, och af detta vakande begär at gagna, som hos Herr KanzliRådet aldrig hvilar utan med deras behofver hvilka hafva den lyckan at omfattas af Herr KanzliRådets ynnest.

Lehnberg lärer med nästa Post hafva den äran at upvagta Herr KanzliRådet: för denna, ber han mig frambära hans ursägter i stället för hans halfva bref, som han icke kan skicka. En omständighet, som för tidens korthet ligger honom om hjertat har han bedt mig anmäla. Det är, at om möjligit blir, endtledigas ifrån Prädikotouren, för denna Sommar. Han fruktar at detta Embetsgöromål skulle altför betydligen afleda hans upmerksamhet ifrån andra vittra åligganden. Ifall Herr K.Rådet, tilläfventyrs kunde utverka denna tjenstledighet hos Doct. Flodin, skänktes honom derigenom tillbaka den tid han här vid brunnen aldeles förlorar.

87.

Till Gustaf III.

Det händer mig, som Älskare i den första varman af deras kärlek: deras hjertan föra dem altid till det stället der föremålet för deras dyrckan vistas, och altid finna de någon anledning at visa sig der. Mitt, återför mig alla ögonblick till Eders Majs^{ts} fötter; och jag törs försäkra at jag aldrig under Ers Majestäts vistande i sitt Slott här i Stockholm så ofta varit omkring Eders Majestäts person, som sedan ett på en gång så förfärligt och lysande Krigs-öde, beröfvat mig den enda af all öfrig Sällhet för hvilken mitt bröst ännu äger känslor otröttade; den at se och personligen upvagta Eders Majestät.

Jag har tillagt någre utförligare ställen till de svaga verser som hänryckningen öfver min Konungs nya Ära aftvungit mig. Jag säger med sanning *aftvungit;* ty det hade i det ögonblicket varit mig lika så omöjligt at icke skrifva, som det annars ofta är för mig gjöra det. Denna sammansättning, sådan den utan andra underrättelser än ett och annat privat bref kunnat blifva, samt ursäcktad så godt jag kunnat genom den lilla historien af våra Ryckten, som Läsaren finner framföre poëmet; — denna sammansättning, säger jag, ändå förhastad, ändå ofullkomlig, vågar jag nu i underdånighet öfverlämna åt en Konung, som aldrig gjordt något förhastadt, aldrig något ofullkomligt, och som född för

all ära, delar allas: deras som utföra stora gerningar, och deras som berömma dem.

Jag har ej velat låta gå förbi varman af den förtjusning hvari Segrens ära försatt största delen af Nationen, utan at för mitt Poëme betjena mig deraf, och jag hoppas at med Eders Majs^{te} nådiga bifall hafva lämnat det åt Allmenheten som tyckes beredd at med största välbehag emottaga det. Man tror at tusende exempl. icke utgjöra en uplaga, stor nog vid detta tillfälle. Men ännu denna anser jag för mycket omogen: och jag väntar blott, fullständigare underrättelser ifrån Arméen, för at deraf gjöra (så vida min svaga hälsa tillåter det:) et poëme, mindre ovärdigt den Hjelten jag besjunger, och, om jag törs säga, den Skalden Han värdigats ära med Sitt närmare skydd.

Eders Majestät tillåter mig, nådigst, anmercka: at jag i mitt Poëme, i anseende till ursprunget af kriget, förhåller mig i Politiken som alla goda medborgare böra göra i Religions ämnen: Iag håller mig vid den i Landet antagna tron; vid den bekännelse hvarifrån GrundLagarne befalla dem at icke afvika. Men om jag verkeligen hade ögon, och om dessa ögon icke förledde mig, är jag förvissad at i alla Eders Majestäts steg finna ämnen för den almenna beundran och vördnad, som mitt hjerta altid tillspått Eders Majestät, och hvari jag hoppas at det blott förekommit Europa och Efterverlden. Förlåt, Nådigste Herre, om jag här skulle synas Eders Majst gjöra ett steg öfver gränsen af mitt yrcke. Så uplyst jag i dessa ögonblick känner mig, då jag nyss sungit Eders Majs^{te} första Seger, är det icke nog at vara så ringa som jag, för at icke sträcka någon förmäten gissning in i framtidens helgedom. Men om ock i denna förtjusning jag kunde förgäta at det är min Konung jag här talar till, skulle dock den hemliga bäfvan för en stor Mans öga, (som inför

Eders Majestät aldrig öfvergifvit mig:) påminna mig at draga mig tillbaka, och at icke vilja synas forska i dess djupare afsigter.

Om Eders Majestät finner at jag på ett ställe i mitt poëme, något nära begagnat mig af Torstensons Loftalares Snille, så täcks Eders Mjst nådigst anse det som en följd af de gränsor Ers Majst en gång sjelf behagade sätta emellan Imitation och Plagiat. Det är Eders Majestät Sjelf som i denna delen utvidgadt Samvetsfriheten i poësien. Och jag tror mig härvid icke hafva gjordt annat i Vitterheten, än hvari Krönta Hufvuden framdeles skola efterfölja mig i Regeringskonsten, jag vill säga: Stulit ifrån Eders Majestäts Snille.

Eders Majestät täcktes med nåd anse det tryckta Soliloquium jag här bifogar: at jag må nyttja det namn som Hr KamRåd Botin en gång gifvit alla Stycken af högre känsla och tätare apostropher.

allerunderdånigst.
Stockholm
d. 29 Julii 1788.
LEOPOLDT.

88.

Till N. von Rosenstein.

Till Drottningen och Prinsen de inbundna. De öfvriga 20 till Herr KanzliRådet. Förlåt at intet kom i går. Det blef ej färdigt: åtminstone ej flere exempl än de 20 som sändes till Konungen. Det säljes oärhört. många hundrade

exemplar äro redan borthämtade. Fru Fougt sade mig i förbigående ur sin boklåda, at hon sålde *au delà de ses esperances*. Jag smickrades intet litet, då jag vid samma tillfälle såg ett tallöst antal menniskor trängas vid ingången: men mitt högmod förödmjukades något då jag hörde en käringröst säga i hopen, med temmelig klar stämma, *Mina venner köp inte af den strunten, det är inte om kriget, det är bara vers, och ingenting värdt.*

ödmjukast.

d 30. LEOPOLDT

89.

Till J. A. LINDBLOM.

Min Hederlige Vän och Bror.

OM jag intet ofta skrifver, kommer det deraf at jag begynner finna få saker värda at skrifvas. Det som sker vet Min Bror åtminstone så väl som vi, efter vi veta nästan intet. Mitt poëme hörde jag at Kongl Sekret. Lindblom skickat. Jag höll det ej värdt at läsas af en Vitter Biskop.

Härjemte sänder jag min Discont-Sedel, jemte Brors Caution. Det är ej i mening at denna gången betala: men Rev. Secr. Ugglas har lofvat mig omsättning då Bror har den godheten, at ännu på ett halft år förnya Cautionen. Var säker at Bror ingen ting risquerar antingen jag lefver eller dör. Jag mår annars bättre än på många år. Förändrar summan till jemt 100de tal emedan Uglas sade mig det vara

bättre. Jag förmodar at M. Bror icke denna gången mera än den förra nekar mig dess biträde. Det faller sig, i anseende till min nog dryga BrunsCur, litet svårt at umbära dessa pengar detta halfår: men nästa bättre. Var viss at ingen accuratesse hos mig skall brista. Man väntar Bror opp, hör jag. Välkommen. Då mera. Innelyckt min Sedel. För alt i verlden låt mig ej räkna falskt på Min Brors namn. Detta namn är i alla öden, som det har varit, min borg den jag mig vid håller; at tala ur finance-Theologien. När jag får se Bror, kan jag säga saker, som ej böra anförtros pennan. Min Vördnad till Hennes Nåd. Tänk at man af min Poeme, sålde innom 2 dar, tre uplagor. — Omfamna, eller pussa i pannan sin Famille, för min räkning, likväl den undantagen som jag förut haft äran hälsa. Gud välsigne Min Bror. — Bästa Bror, skicka detta papper med omgående till

Min Käraste Brors

ödmjukaste tjenare,
och redlige Vän
LEOPOLDT

d. 22. Aug:
1788.

90.

Till N. von Rosenstein.

Välborne Herr KanzliRåd och Riddare.

Jag skickar detta bref med ett bud, för at i morgon, då jag får den äran besöka Herr KanzliRådet, ärhålla Dess svar derå. Då jag tyckte mig finna i Akademien, Herr KanzliRådet mindre benägen at interromperas på Ulriksdal, har jag trodt mig ej fela, då jag helst gör min visite på papperet, efter en visite måste ske. Se här anledningen.

I förgår inlöste jag från Disconten en min SkuldSedel af omkring 200 Rdr spec^{e}, försedd med Biskopp Lindbloms caution. Hr Rev. Secr. Ugglas, (till hvilken jag utlät mig: at jag, i anseende till min nog dryga SommarSejour och resa till Brunnen, så väl som mistning i år både af mina vanliga kostpgr på Drottningholm, och spisning i Staden, icke utan svårighet kunde umbära dessa penningar,) yttrade sig at jag skulle få omsättning af lånet, så snart Biskoppen för nästa half-år förnyade sin caution. Jag skickade honom således den af mig inlöste Sedeln, med begäran at förnya cautionen, hvilket jag vist vet at han varder görandes.

Men nu är härvid at anmerka: Denna omgång och Lånet behöfva åtminstone 12 dagar efter min uträkning; Emedlertid har jag af Nordin till fyllnad i Sedelns inlösning, lånat omkring 100 Rd^{r}. Dessa måste jag återställa till nästa torsdag. Det är mig derföre nödigt at omsättningen sker dessförinnan. Detta har jag sålunda uttänkt:

På Hypotheque af min Sedel till Sedelhafvaren med Bisk. Lindbloms Caution, hvilken revers bilades min Discont-Sedel, lånte jag förra summan. På Hypotheque af en likalydande förnyad revers med samma Caution, som skall biläggas min nya discontsedel, får jag omsätta lånet. Hypothequet är således skiljacktigt från DiscontSedeln och kan under stående lån ombytas: det vill säga, en annan Cautionist kan träda i en föregåendes ställe.

Nu är min förfrågan, min anhållan, min bön:

Om ej Herr KanzliRådet som i alt beskyddat och gynnat mig, ville låna mig sitt namn på några dagar till en sådan Hypotheques-Sedel, den jag efter dessa dagars förlopp skall utbyta emot Lindbloms?

Om jag vore olycklig nog at strandsätta den hederlige Nordin, som utan minsta svårighet ärbudit mig detta Lån, skulle jag mera aldrig hafva någon glad dag. Jag skulle icke eller nånsin ha det mera, om jag kunde befara at vara misstrodd af hvilken som helst eller at på minsta sätt kunna blifva dem till skada hvars tjenst och välvilja, jag ännu så här i början af min sättning nödgas begära.

Om jag här icke uprepar alla de förbindelser jag tillförene vet mig äga emot Herr KanzliRådet, ber jag det må anses som det i verket är, för en granlagenhet den jag i synnerhet icke bordt uragtlåta vid ett tillfälle då jag begär ett nytt, och kanske stort prof af Herr KanzliRådets ynnest för mig.

Jag har den äran at vara med den sannaste vördnad och ouphörlig tillgifvenhet

Välborne Herr KanzliRådets,

och Riddarens

ödmjukaste tjenare

Leopoldt

Stockholm
d: 23. Aug 1788

91.

Till Gustaf III.

Jag var på Spectaklet då jag hade den nåden at få Eders Majestäts första bref. Man spelte Athalie på Dramatiska Theatern, detta Mästerstycke af Judisk känsla för sin Öfverhet, denna Satir öfver yngre tider, hvarest en flock Präster våga, hvad man ibland oss sett KrigsMän vägra at göra. Just i högsta rörelsen öfver nitet för deras unga Konung, får jag ett bref ifrån Min. Jag gaf med glädje Spektaklet till spillo, som jag skulle hafva gifvit mitt lif, ifall det behöfts till Eders Majestäts tjenst, och ifall min arm vore lika duglig på fältet at kasta Eders Mjs^{s} fiender öfverända, som at kasta omkull böcker i Eders Majs^{ts} Bibliothek, hvarmed jag nu sysselsättes. Jag tog mig den friheten at kyssa brefvet då jag icke kunde kyssa den handen som skrifvit det.

Andra morgonen inhändigade jag först det senare, som innehåller samma befallningar. Begge de Verken Eders Majestät nämner, voro utlånta, det ena till Hertiginnan, det andra till Hennes Kongl Höghet, Printsessan. De hafva således måst hämtas ifrån Drottningholm och Carlberg, hvilket något litet uppehållit afsändningen, dock icke öfver tvenne timmar.

Eders Majestät, Altid Sig Lik, och under de stormigaste dagar af Dess Regering, vid samma Snille och samma munterhet som mitt i fridslugnet, och på höjden af Lyckan, behåller altid denna öfvervigt öfver Tider och Öden, som man icke äger utan då man är född at befalla dem. Tillåt

mig tro, Nådigste Herre, at bland omsorger af den natur som Eders Majestäts, man föga låter komma Romaner och Comedier, utan då man är stor nog at ingen ting frukta, och vis nog, at genom sitt Snille regera öfver Lyckan. Jag lefver i det hoppet, eller snarare *af* det hoppet(:ty det förutan lefde jag ej mera) at dessa Öden och dessa Tider innan kort skola böja sig under Eders Majestäts bjudande hand, och at jag snart skall omfamna Min Hjeltes fötter, med en glädje, med en hänryckning af svensk Stolthet, som ärsätter den långa oro jag hittils uthärdat.

Om nånsin SångGudinnorna varit skyldige at förljufva en Hjeltes hvilostunder, är det vist emot Eders Majestät som de böra ärkänna denna förbindelse. Eders *Mjst* har gjordt för dem mer än Augustus, mer än Leo, mer än Ludvig. Desse Prinsar läto blott berömma sig. Eders Majst har Sjelf berömt stora egenskaper och har icke velat blifva det. Eders Majestät har belönat hos oss andra, den glans Eders Majsts egen penna gifvit det Svenska språket. Detta uttryck är icke poësie, Nådigste Herre, det är Historia: den ligger öppen för deras ögon af Samtiden som vilja se; och den skall ligga öppen för Efterverlden, som ändteligen gör rättvisa när den icke mera kan åtnjutas.

Måtte aldrig Svenska Vitterheten sakna det beskydd och de timmar Eders Ma*jst* hittils skänkt och ännu skänker henne. Nådigste Herre, SångGudinnorne, dyrkade eller skyddade, hafva aldrig varit otacksamma. Deras offer komma understundom långsamt, men säkert. Ingen Hjelte, ingen Konung, ingen Stor Man lefver utan genom dem. Hopens ord dö med ljudet, redan på läpparne, men dessa tala till Efterverlden, och tala ett språk som befaller öfver tänkesätten. Nådigste Herre, ibland SångGudinnorna är äfven Historien. Det är hon som af hjeltar och Konungar ännu

förvarar deras stora egenskaper, då Tidens långa Natt begrafvit alt det öfriga: det är Hon som dömmer dessa Hjeltar, dessa Konungar efter deras stora anslag, deras ärefulla upsåt, icke efter händelsen af en utgång som minsta tillfällighet förändrar: Det är hon, ändteligen, som ser tillbaka i tiderna efter jemförelser, och som bredevid Min Hjelte skall ställa dess Store Företrädare i Namn, Bältens Behärskare, icke blott i detta dristiga företag, utan och i afseende till nästan hela Dess belägenhet, ifrån hans inbrott i Polen. Hvilken belägenhet, Nådigste Herre, för Sverige i dessa tider, hotadt af den ena, och öfvergifvit af hela den öfriga delen af Europa! och ändå nu, knapt hundrade år derefter, — *Carl Gustaf*, hvilket Stort Namn!

Men huru mycket större skulle det icke hafva varit, om denna store Krigsman, derunder helgat åt Snillets yrken och åt SångGudinnorna, den lediga tiden han använde at dricka sina Generaler till? Om efterverlden ägde af Regentens hand ett belönadt Äreminne öfver en förtjent undersåte? En Afhandling af den Sublimaste Moral, en Hielte- och Konunga-Spegel författad i vältaliga Samtal, och satt i händelse, at förtjusa från skådeplatsen, och at förädla Nationen? Nådigste Herre, jag förtiger alt hvad jag här kunde tillägga, men innan min hand kallnar, skall jag hafva lättat mitt hjerta. Jag har lämnat Oden så länge, för en större Konungs tjenst. Jag arbetar alla dagar i Eders Majsts Bibliothek. Om jag har den olyckan at på ett par veckor eller något längre icke få upvagta Eders Majst. skall jag åtminstone då, som jag hoppas, hafva det nöjet at öfverlämna Eders Majs^{ts} Boksamling iordningstäld. Jag arbetar nu med mera Sinneslugn, i den öfvertygelsen at åtminstone inga Stycke-kulor falla ner i Carlstad för Eders Mjs^{ts} fötter.

Stockholm d: 29. Sept. 1788. *Carl Gust. Leopold.*

92.

Till J. G. Oxenstierna.

Jag kan i hela verlden icke få någon mera smickrande Invite; men hvarföre har min olycka velat at den skulle komma så sent? Jag har för i eftermiddag gjordt ett litet partie de plaisir, med några af mina Bekanta — här i Staden, som jag oändligt gerna skulle gjöra en faux bon om det intet ur vissa skäl vore mig förbudit. Förlåt då Min Nådiga Herr Grefve at jag nödgas neka mig den äran at se Herr Grefven, at läsa Herr Grefvens Skrifter; förlåt med ett ord at jag är olycklig, och till bevis at Herr Grefven det gjör, så tillåt mig at blifva lyckligare med en af de första dagar som följa. Det är med en vördnad som min régret i detta ögonblik mycket uplifvar, som jag har den äran vara

Min Nådige Herr Grefves

aldraödmjukaste tjenare

Leopoldt

93.

Till J. G. Oxenstierna.

Jag hade som E. E. befalte, med några ord gifvit till känna så väl min djupa ärkänsla för den ära E. E. värdigas göra mig, som för den godhet Eders Exellence har at lämna sällskapet till mitt val. Denna billet hade jag i går vid utgången lämnat Min Betjent at frambära, eller kanske, för at vara rätt uprigtig, tänkt lämna honom: nog af, han låg ännu kl 10 i går aftons vid hemkomsten på mitt bord, och jag hade det missnöjet at en hel dag hafva lämnat den Värdigaste, den mest belefvade Herre jag känner, i fåfäng väntan af en så lätt skyldighet från min sida, och kanske i den tankan som vore jag nog förgäten af alt vett, för at låta den ton Eders Exellence värdigas taga med mig, bringa mig till glömska af hvad Skyldigheten mig tillbaka ålägger.

Om E. E. efter at hafva läsit detta, ännu intet förlåtit, så tillåt at jag här formeligen, högtideligen, krafteligen ärkänner mitt fel, och bönfaller om Eders Exellences tillgift. Jag har ett vist förtroende vid denna bön som gjör den kort och förtröstande; ty det är omöjligt för mitt sinne at föreställa sig E. E. annorlunda än förlåtande:

Ren ser jag Er, ur glömskans flod,
En kalk, en rågad kalk anamma.
Och Evangelisk till method,
Mig godt för ondt hos Er beramma.

Jag det at tro mig understod:
Ty Styrkan följs af Ädelmod,
Behagen födas misskunsamma,
Och hvarje Stor Poët, är god.

Är E. E. till och med så god at Eders Exellence förlåter dessa ussla rim, så går Eders Ex. längre i denna egenskap än jag både vågat hoppas och kan begära.

För at nu, vid slutet af mitt bref, i få ord afhandla ämnet deraf, får jag säga, at jag hvad sällskapet beträffar fullkomligen hänför mig till E. Exellences egit godtfinnande. Jag har aldrig saknat någon menniskas sällskap då jag haft den äran at äga Eders Exellences; och jag har aldrig funnit det för stort då jag njutit det nöjet at läsa Skördarnas skald. För denna enda omständigheten ger jag min röst för flere. När jag läser en vacker Poême ibland flere personer, har jag det multiplicerade Nöjet at känna och admirera för dem alla. Också har jag hos Eders Exellence altid haft den tillfredsställelsen at deras ansigten rättvisat mina omdömen. Eders Exellence lärer säga mig at jag glömmer det jag också har et knippe rim at meddela. Jag glömmer ej: jag upskuter. Eller jag gjör som Eders Exellence derom befaller.

Jag önskade i synnerhet Herr Grefve Gyllenborgs närvaro.

aldraödmjukast

LEOPOLDT

94.

Till A. N. Clewberg.

Jag kan för en angelägenhet skull icke komma i Akademien i dag: också behöfves det mindre, då jag redan förra gången förklarat min tanke i frågan om Priset. Jag uprepar för tydligheten skull: at N:o 3 (efter mitt begrepp,) har åtminstone en förtjenst af rena och behöriga tankar; N:o 6 deremot ingen. en förtjenst af flere lyckliga transitioner som vittna om någon insigt i konsten: N:o 6 deremot näpligen en enda; en förtjenst af caracter, förstånd och ändamål hos den Autorn låter tala: N:o 6 deremot icke ens tecken dertill; en förtjenst af åtskilliga rätt lyckliga verser, hvari jag icke tror at N:o 6 vid ett noga och oväldigt jemförande öfverträffar det. Ändteligen en förtjenst af flere verser, af en godhet, hvarmed jag icke tror at N:o 6 har en enda at jemföra. Jag räknar der ibland i *anseende till tankens höjd och värdighet:*

Men i den bistra natt der hopen vilse far,
Ej ser ett blottadt Svärd till frihetens försvar,

———

»Se på din fosterfar ur boijan Kungens Nåd!
Se tala, svarar jag, i boyan, Sverjes råd!

———

Ack hvartill gagnar mig, då fosterlandet lider
Et väl som delas ej, en arm som icke strider?

Jag räknar deribland i anseende till uttryckets mästerliga Skönhet:

Mitt öga som förspridt, som utan afsigt irrar,

en rad at jemföra med de vackraste i vår Skaldekonst. Jag räknar ändteligen deribland för Situationens pathetiska Sanning, mera än för versens godhet (som dock ej är aldeles slät) detta hastiga lugn som beseglar Gustafs fattade beslut:

Och då jag sidsta gång ser Dagens strålar fly
De rum der Dag och Natt min Sorg var städse ny,
Jag går at första gång en saknad hvila smaka.

Mitt Minne erbjuder mig här ej flere exempel, det instundade och ögonblicket af Akademiens sammanträde befaller mig skynda. Men jag skulle, som jag tror, utan möda finna dem om jag hade antingen poëmet i handen eller tid at påminna mig.

Om N:o 3 för öfrigt saknar förtjensten af en jemn och god versification, så tror jag det vara en ofullkomlighet som det temmeligen liklottadt delar med N:o 6. Jag har svårighet vid at yttra mig hvilket dera man i brist af bättre versification bör preferera: *Hårda och släta*, eller *Svaga och släta* verser; i synnerhet då de förra dock hafva fördelen af en tanka fast vanstäld eller åtminstone vansmyckad genom et opoëtiskt uttryck. Ljudet är icke en stor förtienst när det är bara ljud; och om örat mindre såras af de sednare, så följer tanken dock med mera nöje de förra. För Theatern som för alla andra Snille-Yrken är ressourcen i Snillet den första nödvändigheten, och mödan af ett prydligt uttryck, en flytande vers, ehuru hufvudsakelig, dock blott den andra egenskapen. En ovårdsam rimmare kan genom arbete för-

bättras; således billigt upmuntras genom en belöning: men et hufvud utan tankar, kan genom ingen möda upodlas till ett Snille, och kan utan uppenbart missbruk af belöning icke komma i fråga dertill. Vare detta dock sagt i allmenhet och blott såsom en redogörelse för grunden till mitt omdöme, utan at deraf göra en altför sträng tillämpning till hvarken det ena eller andra af de i fråga varande Poëmer.

Min röst har af dessa skäl yttradt sig för N:o 3, såsom värdigt *accessit med tryck*. Hvad N:o 6 angår anser jag det för min del icke förtjent at komma i fråga till något pris af hvad namn och natur det helst må vara. I fruktan likväl at kanske härigenom göra den ena af concurrenterna altför liten, och den andra aldeles ingen rättvisa, får jag den äran at härigenom tillägga till hvad jag i detta ämne förut yttradt:

At om vid rösternes sammanräkning i begge, desse fallen, min enda röst skulle göra pluralitet, går jag i anseende *till N:o 3* öfver till de Herrarnes mening som tillägga detta Poëme det *Stora Priset*, och i anseende till N:o 6 till deras, som bifalla at det må hedras *med accessit*.

Stockh. Slott d. 10 Dec. 1788 LEOPOLDT.

95.

Till Gustaf III.

Ers Majestät har gifvit mig en svår befallning at upfylla. En sjukling som jag, är olyckligt vis sällan poët på eftermiddagen. Jag hoppas dock hafva träffat Eders Majestäts mening. Måtte mina verser vinna Eders Majestäts bifall; det är den bön som jag nu för tiden oftast läser.

Olyckan at ej vara klädd, förbjuder mig at i person underdånigst öfverlämna dessa rader. Jag nyttjar derföre det tillstånd Eders Majestät nådigst behagade lämna mig, at förségladt upsända dem.

underdånigst
Leopoldt

d. 24. Dec.
1788.

96.

Till M. Stenbock?

S. T.

Min Nådige Herr Grefve.

Flere gånger i dag har jag sökt mig tillfälle at få göra Herr Grefven min upvagtning. Jag har en gunst at begära för en Enka af mina bekanta, som Gud vet at jag på intet annat sätt kan trösta. Denna Enka är Fru Odel, född Röök, och denna gunst, at Herr Grefven täcktes vara nådig och befordra henne till en Audience hos Konungen: det är för i morgon hon bönfaller derom, i et ämne af det närmaste sammanhang med hennes välfärd.

Hon är känd och Konungen har tillförene visat henne mycken nåd. Herr KanzliRådet Rosenstein, som i dag reste till Staden lämnade den commissionen till mig at upvagta Herr Grefven för hennes räkning. Men det är ej blott på Hans anmodan, det är ännu mer af egen böjelse at tjena Fru Odel som jag sätter mig till Herr Grefvens fötter, och som jag skulle sätta mig till Konungens om det vore mig tillåtit at glömma det afstånd, som i dessa ämnen skiljer mig derifrån.

Jag skrifver detta för at finnas af Herr Grefven i afton vid hemkomsten. Tillåt mig at i morgon förmiddag få afhämta svar derpå. Om Fru Odel personligen hade den lyckan at vara känd af Herr Grefven, tviflar jag ej at min

förbön vore ganska onödig: men då jag i det ställe har den äran, smikrar jag mig nog för at våga hoppas at den åtminstone icke blir utan värkan. Jag skall tillägga i tre ord: *hon är olycklig*, och jag vet af Herr Grefvens namn, at jag icke behöfver säga mera till hennes recommendation.

Det är med den värkeligaste vördnad jag har den äran at vara

S. T. Min Nådige Herr Grefves

ödmjukaste tjenare

CG: LEOPOLDT.

97.

Till A. N. CLEWBERG.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

GENOM en Vagtmästare vid Fransyska Spektaklet har jag blifvit antydd at utan serskild betalning icke föra någon med mig i den Loge jag vid representationerna innehar; äfvensom at behörigt godtgöra för mitt Sälskap vid sidsta Spektaklet. Han tillade sig hafva haft Herr Kongl Sekreterens befallning at genast på stället tillstänga mig ingången, i händelse af icke erlagd betalning.

För at hafva besparat mig detta skymfande upträde, för at beskedligen hafva trodt det lämpeligare at fordra denna betalning efteråt, berättade han sig af Herr Kongl Sekreteren hafva blifvit gjord syslan förlustig och körd ifrån Spektaklet.

Ifall jag felat i mitt begrepp om den rättighet som medföljer innehafvandet af en Loge hade jag väntat af Herr Kongl Sekreterens ynnest at derom på et annat sätt undervisas. Ett ords tillsägelse förut, hade vid ingången gjordt Vagtmästarens embetsmagt onödig.

Men jag tror mig ej hafva begått et missbruk så ofta jag haft någon med mig i en Loge hvilken Herr Baron Armfeldt behagat sjelf föreslå och öfverlåta till mitt bruk och nyttjande utan tillägg af det vilkor Herr Kongl Sekreteren funnit rättvist at föreskrifva.

På Herr Barons löfte at få behålla denna Loge vid de Franske Spektaklerne, har jag för min kostnad låtit bekläda och inreda den. Fruktan för köld och drag vintertiden har bragt mig at begära en egen, hvilken jag icke behöfde dela med andra, och at bekosta dess inredning.

För at aldeles ensam vara innehafvare deraf, har jag tillbytt mig den äfven vid de Svenska Spektaklerna, emot den större öfvre, som Herr Kongl Sekreteren vet at jag innehaft. Jag har fruktat, för beklädningen, främmande Innehafvares slätare medfart.

Det har förekommit mig at den som köper en Loge för 2 eller tre personer, kan deri få inrymma sex om han sjelf vill hålla tillgodo at trängas, och at den som genom öfverenskommelse, eller till skänks får en Loge för egen räkning, äger den lika så fullkomligt som om han ägde den för penningar.

Om Spektaklet kunde anses förlorande på den eller de han som Sälskap medtager, så skulle samma skäl gälla då fyra sätta sig i en Loge af trenne rum. Jag tror ej at denna stränghet hittils varit öflig. Jag tror at den som äger en hel Loge vanligen äger tillstånd at sitta där så trångt eller så rymligt han bäst finner.

Detta, och ingen obetänkt tilltagsenhet, har gifvit mig den öfvertygelsen at jag klanderlöst kunde föra någon af mina venner med mig i den Loge jag ensam innehar, för min kostnad låtit inreda, och hvaraf Spektaklet utom dess icke drager någon vidare inkomst.

Jag bör tro at Herr Kongl Sekreterens afsigt i denna sak ingen annan varit än Spektaklets fördel. Jag bör således respectera denna långt drifna stränghet, ehuru jag varit förundrad at se den utöfvas med så stor liflighet emot en af Herr Kongl Sekreterens Sannaste Venner, emot en af dem som uprigtigast göra Herr Kongl. Sekreterens Egenskaper rättvisa, och det som jag minst skulle väntat, emot en man som ännu står qvar i Herr Kongl Sekreterens förbindelse.

Jag har, för säkerhet, ytterligare begärt Herr Baron Armfeldts utlåtande angående vilkoren vid nyttjandet af berörde Loge. Herr Baron har behagat förklara at jag icke missbrukat den gåfva Han gjordt mig deraf, och at den som innehar en hel Loge kan vara der ensam eller med flere.

Herr Baron har äfven lofvadt mig at hos Herr Kongl Sekreteren intercedera för Vagtmästaren som icke chicanerade mig. Tillåt mig äfven bönfalla om hans förlåtelse. Då jag sällan bär penningar på mig, och någon gång aldeles ej äger dem, hade jag verkeligen i fall af Sällskap, kunnat vara chicanerad, och jag är för mycket öfvertygad om Herr Kongl. Sekreterens värdiga tänkesätt för at et ögonblick tro det hafva kunnat ske med Herr Kongl Sekreterens vilja.

Får jag dernest bönfalla om några raders yttrande, efter det är franskt Spektakel i dag och jag redan från förra gången gjordt mig et litet Sällskap dertill? Får jag i synnerhet bedja Herr Kongl Sekreteren hafva den godheten at gifva Vagtmestaren de befallningar Herr Kongl. Sekreteren

efter detta bref, kan finna öfverensstämande med sakens beskaffenhet.

Jag har den äran at vara med respect
Välborne Herr Kongl Sekreterens
ödmjukaste tjenare
CARL GUSTAF LEOPOLDT

St. d. 23 Jan.
1789

98.

Till A. N. Clewberg.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

DET är jag som felat och som bör förödmjuka mig. Jag har förtjenat den chagrin jag känt af denna händelse då jag ett ögonblick kunnat föreställa mig at en Man af den character jag känner hos Herr Kongl Sekreteren, kunnat hafva för afsigt at såra mig. Jag hade bordt mera tro min egen känsla än Vagtmästarens ord.

Jag ser at jag varit illa underrättad om Grunderne af Theatre-Juris-Prudencen. Det Hr. Kongl Sekret. säger mig derom, synes mig högst öfvertygande, och jag skall rätta mig derefter för framtiden; jag skall åtminstone icke missbruka den rättighet jag äger så tvifvelaktigt. Ty af den som kan uphäfva de redan gjorda Lagar, har jag ingen dispensation derifrån erhållit.

Emedlertid efter denna Logen ändå står för min räkning så länge Directionen behagar tillåta det, utber jag mig af Herr Kongl Sekret Vänskap, det jag afsäger som preten-

tion; jag menar Dess tillstånd at när det kan passa sig, lämna någon af mina venner ett rum der jemte mig. Jag försäkrar at det aldrig, eller åtminstone högst sällan, skall vara någon sådan som dessutom ginge på Spektaklet.

Anmerkningen angående adressen är sann och förtjent. Det hade varit min första skyldighet at hos Herr Kongl Sekret. anmäla Bar. Armfeldts löfte. Förlåt mig, jag ber derom uprigtigt. Jag har felat, jag erkänner det, men vid Gud af obetänksamhet, icke af sidvördnad.

Hvad åter Kamereren angår, så har jag väl ej den äran at känna honom personligen; men han måste utan tvifvel icke vara en ibland de bäst begripande Kamererare. Jag har aldrig pretenderat at gifva honom Ordres: blott anledning at begära dem hos sina Förmän. Jag har aldrig sagt honom at Koschellska Logen hörde mig till, men väl i trenne serskilda bref at jag hade löfte derom af Hr. Baron Armfeldt, *hvarföre jag önskade veta huruvida den för denna Termin vore abonnerad af sina förra innehafvare.* På denna simpla fråga har han ingen gång kunnat svara mig et begripligt ord, utan har jag nödgats specielt correspondera med Fru Koschell derom.

Jag ber Herr Kongl Sekret. emottaga min varma erkänsla för den godhet och menagement hvarmed Herr Kongl Sekret. behagat besvara mitt kanske mindre fogliga bref. Ju mera jag har den äran at lära känna Herr Kongl Sekreteraren, ju mer önskar jag at bevärdigas med Herr Kongl Sekreterens vänskap, och ju sannare kan jag försäkra Herr K. Sekr. om den högaktningsfulla tillgifvenhet hvarmed jag ouphörligen framhärdar

Välborne Herr K. Sekreterens

ödmjukaste tjenare

d. 23 Jan. 1789.

LEOPOLDT

99.

Till A. N. Clewberg.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

Förlåt den sjukaste af alla menniskor om han låtit vänta på ett svar, som äran af Herr Kongl Sekreterens besök och af Dess bref hade bordt göra skyndsamare. Jag har i dag varit uppe i Bibliotheket. Jag fruktar, om jag törs säga det, at Hans Mjs^{ts} minne felat. Några volumer Musik finnas icke i Dess Bibliothek, utan af Amphion och en eller annan Fransk Opera. Det synes mig ock besynnerligt huru Musiken till några coupletter, och några Baletter kan utgöra flere Volumer. De smerre strödda papper, hvilka jag under böckernes rangerande låtit lägga å serskilt ort, och hvilka utgöra en förfärlig mängd, har jag ännu ej hunnit genomgå. Om Musiken till Gust. Ad. Ädelmod skulle finnas deribland, skall jag i morgon emot middagen hafva den äran sända den samma.

Jag har den äran at vara med respect,
Välborne Herr Kongl Sekreterens
ödmjukaste tjenare
Leopoldt.

d. 4 Febr.
1789.

100.

Till Gustaf III.

Jag har varit hos Fru Vogt. Jag bör inför Ers Majes^{t}, göra henne den rättvisan, at hon på det nogaste följt Hand-Skriften. — Men denna var ej Eders Majestäts: den var copierad af en främmande hand, hvilken jag ej kände. Förmodeligt för at lättare läsas af Sättaren.

Hon underlät icke at med mig finna billigheten af de förändringar Ers Majst, befalt. Men hvad *Th.* beträffar i stället för *D*, bad hon mig underdånigst underställa Eders *Majsts* utlåtande, om icke, då samma Stafsätt altid brukats i alla de tal Eders Majs^{t} hållit ifrån thronen, det äfven i detta borde bibehållas? Det är vist, som Eders Majs^{t} nådigst lärer finna af hosföljande begge *Tal* at hon häruti icke har orätt. En annan sak trodde hon vara med Eders Majsts *Tal på Ordens Dagarne*, hvilka hon som *Vältalighets Stycken*, egentligen så kallade, hållit före böra följa det moderna stafningssättet. Jag tror väl icke at Eders Majs^{ts} Tal ifrån thronen äro *Mindre Egentliga Vältalighets Stycken* och jag har tyckt mig finna at Europa i den punkten varit af annan tanke än fru Vogt: Lika så litet bör det smickra *en af de aderton,* at finna det moderna skrifsättet icke nog värdigt Majestätet: men jag skall trösta mig om det blott är värdigt Ers Majs^{ts} Snille, och får således underdånigst fråga: om icke kanhända, äfven för denna gången, man borde följa det i Eders Majs^{ts} Tal från thronen altid förr brukade stafsätt, at

förbyta det moderna *D* i det äldre *Th*? Derigenom vunnes åtminstone likheten.

Alt är redan färdigt. Utgifningen af denna sednare Uplagan beror blott på Ers Majs^{ts} nådiga befallning i detta ämne.

Jag understår mig ej at munteligen begära den, som jag nu är, klädd i Öfverrock: men som tiden skyndar, och man stormar Boklådan at få Ers Majs^{ts} Tal, har jag måst åsidosätta Toiletten, för Almenhetens billiga otålighet. Om Eders Majestät nådigst skulle täckas lämna mig Dess munteliga befallning, så är brefskrifvaren och brefbäraren denna gången samma person.

Torsdagen d 28 Febr. 1789.

underdånigst.
LEOPOLD

101.

Till Gustaf III.

St. Slott d. 1 Mars. 1789.

Jag har öfverlämnat åt Biskop Lindblom hans bok, den han med yttrande af den underdånigaste tacksamhet emottagit. Han har ej underlåtit at känna den nåd Eders Majst i sjelfva *datum* af denna gåfva visat honom. Han trodde deri finna någon påminnelse af den underdåniga Vårdnad som varit både hans Svärmor och hans Hustru anförtrodd. Eders Majes^{t} täcktes nådigst tillåta at han smikrar sig dermed, efter verkeligen ingen gåfva kan komma ifrån Ers Majests hand under en mera smikrande datum än d. 24 Januarii.

Han låter göra ett serskildt foder till denna klenod. Han förvarar der, till och med det papperet hvari boken var inlagd, och som Eders Majestät vidrört. Jag tviflar mycket på at han, ens näns skrapa bort gullsanden som fastnat i bläcket af skriften. Så rädd är han at förlora något af det som kommer ifrån Hans Konungs hand.

Man skall under Eders Majs^{ts} lifstid kanhända anse alt detta för mindre saker. Men den som kunde i en Prest Slägt nu för tiden upvisa en bok författad af Gustaf Adolph, skänkt af honom sjelf, tecknad af hans egen hand, och så vördsamt förvarad at äfven de minsta omständigheter deraf, till och med skrifsanden som denna Store Man nyttjat, ännu vore at åskåda; den säger jag, som nu för tiden kunde upvisa et sådant Minnesmerke, skulle säkert vara mycket afundad at äga det.

Eders Majestät förlåter om en poët, som utom dess pretenderar at vara Inspirerad, melerar sig med at understundom förutsäga Tillkommande Ting. Jag har ej haft mycken svårighet at ärfara orsaken till de begge Biskopparnes oenighet. Min gamle Vän har nästan förekommit mig med detta förtroende. Saken var denna:

Bisk. Lindblom lärer af Eders Majst, hafva varit försedd med någon skriftelig Försäkran till Preste Ståndet rörande befordringspunkten af Säkerhets Akten. För at så litet som möjligt förbinda Eders Majst, lärer han ej hafva upvisat det i Ståndet, utan blott sagt sig äga och ansvara för et sådant Document, hvilket med almen glädje blifvit ansett, och afhördt. Emedlertid lärer Eders Majst, hafva lämnat ett nästan lika sådant löfte, åt andra af Preste Ståndet, som på denna grund ansett samma Document icke för *gifvit*, utan på vägen at *blifva det*. Desse Prester hafva således ansett sig såsom underhandlande med Konungen i detta ämne, och i en till Ståndet ingifven Skrift likasom gifvit B. Lindblom en dementi

i hvad han sagt. En af Ståndet, och det som ännu var mera, en omvänd af Oppositionen, kommer till Lindblom at med mycken häftighet förebrå honom detta slags Crimen falsi. Han rättfärdigar sig då, genom upvisande af Eders Mjs^{ts} hand, hvarpå den missnöjde, utom sig af glädje, slutar med at omfamna och tacka honom. Desse följas då åt till Biskop Celsius, dit Nordin äfven kommer, för at samfält öfverlägga om de påminnelser, eller (om jag understår mig at kalla det så) de postulater, hvarmed Eders Majst tillåtit PrästeStåndet at inkomma. Af dessa 4 personer upsättes på stället med B. Lindbloms hand, ett slags förslag till en sådan skrift, den jag sett sönderrifven; men som på långt när ej var sådan at han ännu kunde visas för Ers Majst. Detta papper bar Lindblom ännu i sin ficka, men utan all afsigt at framlägga den för Konungens ögon, då han i går råkade Erke Biskopen uppe i Pelare Salen. Under det begge väntade på Audience, säger L. till T. Jag har ärnat söka Er för at meddela Er detta papper. T. läser det och utbryter i förebråelser, som korteligen sagt, innehöllo: at han trodde L. vara uppe i afsigt at frambära detta papper för Konungen; at han, som Ståndets Taleman, ansåge sig derigenom förbigången, och at han väntat annat, åtminstone af L^{s} vänskap. Den ena ursäktar sig, den andra tränger närmare inpå med nya förebråelser, till dess L. ändteligen, för at visa at han ej haft den afsigten T. honom tillagt, nödgades rättfärdiga sig med at sönderslita Skriften. De tvenne gånger han ansåg sig comprometterad, voro: den första, då genom de omtalte Medlemars Skrift, han på vist sätt såg sig beskyld för ett slags *Crimen falsi;* och nu den andra gången, då T. gjorde honom dessa förebråelser.

underdånigst.
LEOPOLDT

102.

Till J. H. Kellgren.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

Efter begäran, eller som jag fruktar med skäl, efter löfte utan begäran, skickar jag *Häfdernas Röst*, som denna gången icke är *stark*. Herr Kongl Sekreteren ser af Tituln at det skall vara en Ode. Jag tycker mig häruti vara i samma predicament med Honom som skref, *Carl d. XII*^{e} *Första krig, Heroïde.*

Jag tycker det i synnerhet då jag skickar dessa rim till den enda af Svenska Skalder som synes verkeligen född för detta högsta Skaldeslag, hvari sjelfva Musiken utgör hälften af Snillet, hvars caracter är enthousiasme, och hvarom raisonneuren, vore han än så rik på tankar, gjorde han än så vakra rader, om han är en poët af Samvete, altid skall säga sig sjelf: Jag har gjordt falskt mynt.

Man kallar Poëterna Dagens Söner: det kan vara oagtat alla dem som skrifva rätt mörka verser. Men för min del gör jag samma skilnad emellan Poëter som emellan jordklotets inbyggare. Jag sätter våra Sanna Odskrifvare mitt under Linien. Solens strålar falla på dem lodrätt och starkare. De falla snett på oss andra. Jag är en Poët vid Polen.

Jag har ofta bemödat mig at göra en Sång, och det har altid blifvit et bref.

Gåfvan at inspirera är utan tvifvel Odistens stora egenskap. Då jag i Akademien hörde Herr Kongl Sekreterens Ode *öfver Förtviflan*, kände jag ganska lifligen hvad Poëten målade.

Jag är så litet född för *Oden*, at jag på mer än tvenne års tid, icke ens kunnat sluta en Drame af det namnet.

Om något är olykligt här i verlden, är det at ofta nödgas återkomma till et yrke, hvartill man saknar både håg och styrka. Det är sant at en slät pensionerad Poët, betalas för at misslyckas, och at Efterverlden åtminstone skall säga om mig, han har som en hederlig karl upfylt sin skyldighet.

Men man begär lugn omsider. Man önskar tjenstfrihet ifrån Oden, ifrån Tragedien, och ifrån Hjelte-Sången. Jag ärnar innan kort för min hälsas skull begära lifstidspermission at vara utan Snille. Om man nekar mig det, sätter jag mig opp emot Förbudet, och skall hafva Folkerätten på min sida.

Hvad Herr Kongl Sekreteren beträffar, vore ett sådant beslut, oagtadt hälsan, äfven så omöjligt at verkställa, som högst skadeligt för Svenska Vitterheten. Sålänge Herr Kongl Sekreteren ännu kan skrifva en rad, är det poësie. Jag ber at Herr Kongl Sekret. täcktes anse detta som ett tillägg till *Häfdernas Röst*, hvari jag är försäkrad at den aldrig skall gifva mig orätt.

Jag har den äran at vara med största afundsjuka

Välborne Herr Kongl Sekreterens

ödmjukaste tjenare

Leopoldt

Stockh. d. 2 Mars 1789.

Tordes jag föreslå et utbyte af de i Akademien senast upläste poëmer?

103.

Till J. H. Kellgren.

Välborne Herr Kongl Sekreter.

Hr Kongl Sekreterens penna felar ej om sitt mål. Det bref hvarmed Herr Kongl Sekreteren funnit sig föranlåten at hedra mig, har haft sin verkan: det har förkrossat mig. Eller har Herr Kongl Sekreteren verkeligen trodt min fåfänga en nog robuste fåfänga, för at fördraga denna starka dosis af beröm? Jag har denna gången erfarit möjligheten af hvad Pope kallar at *förgås bland blomster i aromatiska plågor*. Det har händt mig, hvars namn efterverlden icke skall känna, som det hände en af Greklands Olympiska kämpare, hvars namn hon förgätit: den arma misslyckade var på vägen at förqväfvas af kransar hvilka man på skämt lät regna öfver honom.

Ingen skulle hafva varit mera smikrad än jag af hundrade delen af det bifall hvarmed Hr. K Sekret. behagat återsända min skrift. men tillåt mig at säga det: ett beröm som af Herr K Sekret. skickas med flere hundrade procent tillbaka, är icke mera ett *gilladt offer*. Det liknar snarare dessa skänker hvilka man af torftighet gör Konungar, och dem de besvara med almosor af flerdubbel betalning.

Om jag tagit mig den friheten at yttra något till Herr Kongl Sekret. loford, har det varit under öfvertygelse at icke kunna misstänkas för smicker, då så väl Herr Kongl Sekret'. egna arbeten som Almenhetens röst voro mina garanter.

Men ännu engång, låtom oss vara uprigtiga: kan det hafva varit min afsigt at få samma beröm, väl vägt, eller dubbelt större tillbaka? Existerar det en jemförelse oss emellan? Och tror Hr Kongl Sekret. at jag söker den? Jag, som näst det at jag *någonsin* skrifvit, ingen ting högre beklagar, än at jag ännu understundom nödgas göra det? Jag, som aldrig utgifvit et Stycke af längd, och som aldrig sett et enda af dem jag utgifvit emottagas med bifall, eller ens med upmerksamhet? Jag ändteligen, som icke passerar för poët, utan efter jag altför länge envisats at blifva det, och som har all min reputation genom några få personers godhet, hvilka velat finna någon förtjenst hos mig till deras välgerningar?

Tro mig: det vore för mig höjden af ridicul, höjden af olycka at hysa hvad slags pretention som helst, öfver mina krafter; Och den enda belöning jag begär för mödan af alla mina medelmåttiga verser, är at man ville tro mig åtminstone förnuftig nog at förkasta dem. Det bör kanske till denna dag förlåtas mig, om en häftig känsla för Äran och skönheten af vissa kända Snillen, förledt mig at någon gång kämpa för samma lagrar: men de som lefvat med mig, och som känna mina sanna tänkesätt, skola intyga, om jag, så mycket jag också älskar berömmet, någonsin förblindat mig på min förtjenst dertill.

Uprigtigt, hvad skall jag tänka då Herr Kongl Sekret. lika som de raison räcker mig spiran i vitterheten, för ett stycke hvilket jag nästan rodnat at meddela Herr Kongl Sekret? För et Stycke som ingen Skald i Sverje har mindre grace at beundra än Hr. K. Sekret.,? För et Stycke ändteligen, som hvar uprigtig Kännare skall finna mer en Dalinsk Lärjunges, än en Poëts som kämpar emot Horatius och — — n. Hvad skall jag tänka då Herr Kongl Sekret. kommer tillbaka på et gammalt Missfoster, som jag önskade evigt bortglömt,

för at göra Sig förebråelser, dem jag i mitt Sinne intet ögonblick gjordt Hr. K Sekreteren? Hr K. Sekret. tror, tilläfventyrs med skäl, at Fåfängan hos mig är öfver måttan stor: men tillåt mig säga, at jag har ibland många fel en enda dygd, hvilken Herr Kongl Sekreteren icke värdigats bemerka: det är *rättvisan.*

Det är denna rättvisa som förbinder mig at till en början utöfva den emot mig sjelf, och at dömma mig efter samma lagar hvarefter jag skulle dömma andra om det vore en nödvändighet at dömma dem: (den enda omständighet hvari våra Små-rimmare gjorde väl at taga mig till efterdöme). Det är denna rättvisa, som säger mig, at då jag nu snart 33 år gammal icke skrifvit et enda Poëme at upvisa, bör jag omsider tänka på at icke vara barn till grafven, och at icke leka bort mina få öfriga år i et yrke som min hälsa och hela planen af mitt framdeles lefnadssätt skulle tvinga mig at öfvergifva, om jag också verkeligen varit född derföre. Men denna rättvisa säger mig ändteligen äfven hvad jag i den delen bör tro. Jag har i kraft at arbeta kanhända gifvit mig någon likhet af talang. Jag har kunnat hitta några goda rader; men ännu en gång: det har altid varit blott rader: Jag har aldrig gjordt en god *Sång*, utom hvilken, ingen poët, ingen Lager, intet evigt lif i Skaldekonsten. Och nu är yxen satt till roten. Var öfvertygad, at jag af alla pretentioner i Vitterheten, icke behåller en enda öfrig, utom till deras vänskap med hvilka detta yrke hittils förbundit mig. Var i synnerhet öfvertygad derom, at det gifves dem deribland, hvilkas förtroliga umgänge, jag skulle föredraga för hela äran af deras lagrar, om mitt hjerta hade et sådant val at göra, eller viste et sätt at ernå lyckan af deras motsvarande tillgifvenhet. Ju mera man tilltager i år och trötthet, ju sorgligare blir det at hafva andras umgänge än deras som man framför andra högaktar.

Jag har velat skicka dessa förklaringar för at, på det at när vi i eftermiddag råkas, jag mindre måtte rodna för det loford hvarmed Hr Kongl Sekretern behagat öfverhopa mig; eller på det jag åtminstone ej måtte synas vanvettigt tillägna mig det, i brist af tillfälle at afbörda mig denna förtryckande ära.

Jag behåller deraf icke mer än jemt så mycken förtjenst som fordras för at vara med sann känsla af Herr K. Sekreterens värde,

Välborne Herr K. Sekreterens

ödmjukaste tjenare

St. d 7. Mars 1789 LEOPOLDT.

104.

Till J. G. OXENSTIERNA.

Nådige Herre.

JAG hade i går tillsagt Roussa at emellan 12 och 1, vara uppe i rummen, hvilket ock skedde. Jag väntade Eders Exellence till kl. $^1/_2$ 1, hos mig, men i den tankan at Eders Exellence tilläfventyrs torde genast hafva tagit vägen till Bibliotheket, gick jag dit, hvarest jag afbidade Eders Exellences ankomst till kl: var slagen 1^{tt}; Hemma i mina rum hade jag befalt min Betjent at vara tillstädes för at underrätta Eders Exellence derom. Kl: 1 förlorade jag hoppet at få se Eders Excellence, äfvensom rättigheten at längre qvarhålla Roussa. Jag vet ej hvad Sympathie min Betjent haft

med mig, men han lärer äfven vid denna tiden hafva lämnat mina rum. Middagsdjefvulen lärer hafva besutit honom. Af alt detta har händt, hvad som ej borde hända af något skäl, at Eders Excellence förgäfves gjordt sig den mödan at söka mig. Jag ber Eders Exellence med samma uprigtighet om förlåtelse derföre som om det varit aldeles min skuld.

Jag skall åter för i dag foga anstalt om Bibliothequets öpnande. men då det beror af at råka en Man hvilken kan vara utgången, är det mig omöjligt at utsätta timman. Tillåt mig i alla fall at omkring 12, hafva den äran at upvagta Eders Exellence, då jag skall lämna svar om jag kunnat råka Roussa, och då vi, — (Eders Exellence och jag! jag ler sjelf vid denna sammanparing:) kunna, om Eders Exellence så finner, följas åt up i rummen.

Gör Eders Exellence aldrig någon förmiddags promenad, på en så vacker dag som denna? I det fallet skulle jag hafva den djerfheten at föreslå en person till sällskap, som Eders Exellence hedrar med sitt beskydd, så framt denna person ej fruktade at draga för mycken fåfänga af den äran at synas vid sidan af Eders Exellence.

Jag har den äran at vara med djup vördnad,

Nådige Herre,

Eders Exellences

aldraödmjukaste tjenare

Lördag d. 20 Juni 1789.

LEOPOLDT

105.

Till Gustaf III.

Allernådigste Herre!

SÅ länge Snillets eld som från Er fjäder ljungar,
Och Nordens äldsta kronas glans,
Er gjorde till en Kung, ibland Europas Kungar,
Den älskansvärdaste och vittraste som fans,
Och Eder stora Själ sig nöjde med den krans,
Som Friden, Gracerne, och Minnets Döttrar gifva;
Så länge var det trygt at nalkas Er person,
Och Skalden ägde mod at till en hjelte skrifva
Hvars Åska fängslad låg vid foten af hans thron,
Och hvilkens blick var gjord at Snillets Yrken lifva:
Men nu, då sig Er Smak förbytt;
Då Ärans törst hos Er ett annat ämne tager,
(:Ty det är hon hvars hand er omotståndligt drager
Till tusen stora värf, och altid till et nytt:)
Nu, då vid blixtens knall och dager,
De skrämda SångMörs tropp från Eder sida flytt;
Då Phoebus följer Er som krigare och skytt,
Och blott Bellonas hand får fläta Eder lager;
Nu, då på Krigets fält, förtjust af skrän och skått,
Ni rusar, vådligt Stor, bland faror och bland dödar;
Då blind för alt det blod, det Svenska blod som flödar,
Den Milde Gustaf, är den tappre Gustaf blott;

Nu är at nalkas Er, ej godt,
Nu tillåt at en Skald bland Edra undersåter,
Som räds en plump Censur från fiendens kanon;
(Ty dess artilleri har ej den goda ton:)
Er bortom Likala, bland rök och stoft förlåter,
I spetsen där Ni står för någon Bataillon;
Och philosophisktvis Pultron,
Beundrar i sin vrå ett mod som han begråter.

Se där, Allernådigste Herre, hvad jag altid varit beredd at säga Ers Majestät under hela denna långa Månad som jag upskutit den äran at upvagta Eders Majestät med mina underdåniga bref. Jag kunde tillägga at jag varit sjuk, druckit brunnen, som mycket upspäder den poëtiska ådern, ouphörligen bäfvat för hvarje fläckt ifrån Finland, och ändteligen äfven förestält mig at Eders Majestät, vore nog sysselsatt af de Ryske Canonerna, för at nu någon tid låta hvila de Svenske pennorna. Men man bedrar sig altid, då man tänker om Ers Maj^{ts} som om andra menniskor. Man har icke sällan liknat Jordens regenter vid Himmelens: en jemförelse hvaraf jag lämnar derhän, huru ofta Vår Herre funnit sig smikrad. Men jag som aldrig smikrar; (: ty man kan icke göra det i Ers Majestäts hof:) jag påstår med all dristighet, at ingen annan än Gud kan likna Ers Majs^{t} i konsten at se alt, tänka på alt och uträtta alt på en gång, utan uppehåll, och utan förvillelse af stort och ringa, skämt och alfvar, faror och Nöjen. Jag går ännu längre: jag ger, emellan oss, Eders Majs^{t} såvida företrädet, som de klyftigaste hufvuden ännu påstå at finna många svårigheter emot Guds varelse: då deremot Eders Majestät för de dummaste af Ryssarna med de eftertryckligaste argumenter dagligen beviser sin.

At hämma Stormars våld som hota
Theatre och Regerings Sätt;
At lära Adeln mindre knota,
Och *Löfskan* spela mindre slätt;
Befästa Majestätets rätt,
Och lilla Sparschölds bättre fota;
Församla Ständer, stifta pris
För vitterhet på rim och prosa;
I Politik och Nöjen vis,
Förordna Bigtfar och Aktris
Som föra Själar hvar sin kosa;
På Haga bo som Eremit,
Som Konung, bland Cathrinas riken;
Där, ljunga Snillets blickar hit,
Och Krigets, längs åt Finska viken.
Fördelt bland hundra ämnens val,
Slåss, skämta, skrifva bref, regera,
Författa Piecer, hålla Tal,
Forcera Platser, conversera,
Och Sjelf, i alt original,
Ha öfrig tid at ock *vertera:*
Alt detta med en eld ett skick,
Som tadlarn fåfängt häckla ville,
Är blott en lek för Edert Snille,
Och görs i samma ögonblick.

Jag har tackat Gud på mitt sätt för Ers Majestäts välmåga, och den lyckliga framgången af Ers Majs^{ts} vapen. Det återstår nu at i underdånighet tacka Eders Majs^{t} för äran af det, eller snarare de bref, hvarmed Ers Majestät värdigats hedra mig. Eders Majestäts nedlåtenhet är i alt lika så tillbedjansvärd som Ers Majs^{ts} höga tänkesätt, och lika så utom-

ordentlig som alla Eders Majestäts stora företag. Hvilken styl af en Prins som kommer nyss dammig och blodig från spetsen af sina segrande troppar! Hvilket sätt at skrifva af en Konungs hand som skakar Länder till en af dess ringaste undersåtare, till en enslig sjukling som döljer sig i en vrå af det riket, för hvilket Ers Majestäts blod är färdigt at rinna! Kunde jag vänta at ihogkommas i Lägret vid Likala, efter en Drabbning som satt Ers Majestät äfven på Krigs-banan i rang med Gustaver och Fredericer, och mitt under tillredelserna till en belägring som skall bota ett förflutit års vanära för den Nation Ers Majst regerar? Jag som knapt hinner svara mina venner på deras kortaste förfrågningar så ofta jag har det ringaste vigtigare arbete, jag får ett bref af min Konung, af den mest Lysande Prins i Europa, som mitt ibland batailler, marcher, conseiller, planer och rapporter, hinner at med Sin Nåd förekomma mig i min skyldighet, hinner at på ett långt ark berätta mig bragder, som jag aldrig skall hinna at värdigt besjunga! Man måste tillstå at nest Ers Majestäts vapen gifves ingen ting hastigare än Ers Majestäts penna. För min del kan jag vid alt detta blott följa Evangelistens ord, och *tacka Gud som sådana kraft hafver gifvit menniskom.* Eders Majst tillåter mig säga med denna frihet i uttrycken, som kan vara förkastelig i suppliker, men som är nödvändig at antaga i bref, at Eders Majest synes mig af alla denna Gudens verk, det som förtjenar den mesta be-undran; och at om han, (: som de heliga böcker berätta:) först på sjette dagen företog sig at skapa det Slägte som skulle hafva den äran at frambringa Autorn af Siri Brahe och af Förenings Akten, så har han dertill behöft de fem dagars öfning som föregingo. En vältalare skulle säga mycket prunkande, at Naturen dertill behöft de 6000 år som våra orthodoxer tillåta verlden at hafva stått; och skulle kan-

hända icke hafva sagt något orimligt. Jag finner icke at Alexander eller César, Gustaf Adolph eller Fredric d. II, någonsin hållit ett tal sådant som det af d. 17 Februari, alla de vackra phraser sammantagne hvilka Curtius och Sallustius tillägga de begge första och de flere släta, hvilka man haft den obetänksamheten at göra allmenna på de begge sednares mull. Lika så litet finner jag at Autorn af Catilinarierna eller Autorn af Brutus, ehuru Romerska, den ena till börden, den andra till Snillet, någonsin påfunnit at mitt i revoltens sköte stadga et svigtande regerings Sätt; göra till intet et tilltagset och betydande Råd; förödmjuka en storsint och trotsande Adel; uttaga en till dess oerhörd krigs-gärd af de samma som med yttersta sjelfsvåld ropat öfver krigets olaglighet; eller ändteligen, at bruka just de samma händer at trycka kronan fastare, som höjdes at kasta henne till jorden. Augustus gjorde en enda sak af alla dessa: Eders Majestät vet hvilken; men Augustus var en Tyran utan mod som darrade i batailler, och kunde icke se blod flyta utom för Bödelssvärdet. Eders Majestät gör tvert om; men det ena något mer än Ers Majests trognaste undersåtare önska, och det andra mindre än Ers Majsts säkerhet hade kunnat råda. Cæsar, det är sant var ädelmodig och förlät när han kunde hämnas: Med samma rörelse som Ers Majestät, skulle han hafva beklagat det åldriga Stjernorps förstörelse, ifall han strax efter en Riksdag, sådan som denna, stått med segrande tropper vid Likala, och fått courrier om Suttulas intagande efter en canonad af 12 timmar. Likasom Ers Majestät, förstod äfven denne store Man at, när han kunde, afkläda högheten och njuta det fria umgängets sällhet: men det är ej exempel at Cæsar skref sådana bref till sin handSekreterare som Ers Majst. Han hade i det ställe andra stora talanger, som alla belästa Damer, hvilka gemenligen mycket uphöja

forntiden, veta at påminna sig. Det skulle kosta Ers Majestät mindre at sätta denna halfva delen af sitt hof på sin sida, än de missnöjde af den öfriga hälften. Alla Konungar hafva förstått den konsten, men alla hafva icke förstått at göra sig SångGudinnorna lika så tillgifna, som Eders Majestät, emedan dessa icke vinnas igenom samma natursgåfvor som de öfrige af deras kön. Jag vet ej om jag smikrar mig som Akademist, men jag tror at med deras tacksamhet och vördnad, befarar Eders Majestäts minne mindre af Grefvinnorna, ehuru många raska Capitainer, deras anhörige, eller deras tillhörige, som också skulle stupa i kriget.

Utom de ordentliga underrättelser vi här hemma haft af tidningarna, hafva vi haft hundrade utomordentliga af Rycktet, som dels förgäfves fägnat, dels förgäfves oroat oss. Det ena Partiets händer har öpnat för oss Iofurs tunna af olyckor, det andra, hans tunna af lyckliga händelser. De visaste ibland oss lämna Iofurs tunnor i deras värde, och vänta våra öden ifrån Ers Majestäts hjerta och Snille. Jag tillägger på egit bevåg, ifrån Ers Majestäts Lycka, ty i sanning, den är, icke mindre underbar än Ers Majestäts förtjenst dertill. Ers Majestät är så van at se saker i stort och at våga dem oerhörda, at deras utgång oftast bör synas Ers Majestät helt naturlig och nödvändig; men för oss andra som betragta dem styckevis visar det sig ofta förfärligt annorlunda. Detta Flottans hemförande till ex. mitt under höststormarne i förleden November månad, hvarom jag ibland mängden af andra ämnen aldrig haft den nåden at tala med Eders Majestät, är kanske ett af de största och djerfvaste företag Sjöhistorien kan upvisa. Hvaraf beror då krigslyckan? Utom denna lyckliga ingifvelse, denna positiva befallning, utom detta stora drag af Snille, mera sublimt än något ställe i Henriaden, hvad utsigt hade vi ägt för detta årets Expedition? Eders

Majestät känner det ensam, som skapar utvägar der inga finnas. För min del, om jag så mitt i häfderna tordes öfverlämna mig åt poësiens förförelser, skulle jag med Grefve Gyllenborg, antaga hans Vapenlycka. Men det är nu längre icke dikternas tid. Det gifs icke et sätt at vara poët med Ers Majestät: Eders Majestät förlorar vid alt annat än den strängaste sanning.

Et le poëte au vrai fidele
N'est plus qu'un simple historien.

Se dock huru Eders Majestät gör en konst onyttig, som Ers Majestät likväl så ädelmodigt upmuntrar och belönar! Man kan säga med sanning, Allernådigste Herre, at ingen Monark oegennyttigare beskyddat Vitterheten.

Men jag understår mig förmena, at Ers Majests egen poëtiska prosa, icke ens är rätt god historisk, då Ers Majestät gör mig den nåden at berätta mig denna Månads Expedition. Eders Majest underrättar mig om alt, utom om det som rör Eders Majestäts egna gerningar. Man skulle snart dömma af Ers Majsts bref, som det vore skrifvit i Stockholm, ibland dynorna af Ers Majsts Divan, och på blotta rapporter ifrån Finland. Cæsar skref dock sjelf at Cæsar stridde med tapperhet vid Pharsalen, och Fredric d II, hvilken vid första bataillen courriererna knapt kunde hinna, för at låta honom veta at han segrat, berättar likväl på flere ställen, artiga saker om sitt mod. Eders Majestät deremot måste i alla ämnen hafva en egenskap framför de första i det slaget. Men tillåt mig säga, Allernådigste Herre: at hafva gjordt det Eders Majest gjordt, och ändå dertill vara modest, det är at drifva ärelystnaden för långt.

Jag tror nog at Ers Majestät, om möjligt vore, skulle vilja aldeles fördölja för oss andra poëter och Loftalare sina förtjenster i detta nya yrke, ända till dess vi icke mera skulle

finna någon at jemföra Ers Majestät med, och således på en gång med harm komma till korta i vår konst. Ers Majestät har vant sig i kriget at vara utan medömkan. Jag tillstår det bör vara roligt nog för en Hjelte som hemkommer med Segern, at höra dem komma till korta som företaga sig at berömma honom. Sedan man väl slagits har det sitt behag at väl skratta. Det begäret är åtminstone något mildare. Men jag måste yppa (och jag gör det med en viss triumf:) at Rycktet i denna delen tillintetgjordt Ers Majestäts förslag. Vi veta tillräckligt at Ers Majestät i spetsen för sin bataillon ryckt fram i marchen under fiendens eld, och at fäcktandet derefter varit blodigare och Canonerna närmare än det behöfdes, för at störta Sverige i den djupaste förtviflan. Det sägs derjemte at keisarinnans egna LifGrenadierer, varit med i elden, och under den påträngande faran af de Svenska gevären förgäfves slagit sin fyrkant. Eders Majest finner af denna terme at jag har underrättelsen af en militaire, ty en Poët känner annars ingen fyrkant. Han går, som Eders Majst väl merkt, i alt rundeligen till väga.

Jag ville här i agttaga tillfället at i underdånighet lyckönska Ers Majst till den Befordran, hvartill Eders Majestät Långfredagen på Haga, och under den starka FastLagspromenaden i Ers Majsts öfre rum, yttrade en så ärefull och farlig åstundan. Det kan vara angenämt för en Konung, som eljest altid ger och aldrig får sådana, at en gång af erfarenhet känna huru en befordran smakar. För min del vet jag det, full af erkänsla för Ers Majestäts nåd. Det är et stort nöje, som hvar och en tycker återkomma för sällan, och som ingen vägrar at emottaga, utom Eders Majestät Sjelf, för at ändtligen i alt vara olik oss andra dödliga. Det säges verkeligen at Ers Majestät undandragit sig at ännu bära det sydda korset. Jag skrifver ett stort i anledning af denna nyhet;

men jag har svårt at inbilla mig sanningen deraf. Förmodeligen ville då Eders Majst endast göra det en prydnad på sin parade-Säng, ty jag ser ej hvad ytterligare förtjenst Ers Majestät nu mera kan vinna dertill, utom den at stupa för en kula. I sanning detta Äretecken bör mycket smickra en död Hjelte. Det är ändteligen tid at jag gör min första bön till Försynen emot Eders Majestäts framgångar, och ber henne at af godhet för Ers Majestäts undersåtare, bevara Ers Majestät för mera mod än Ers Majestät redan visat, och äfven för tillfällen at visa det samma ännu en gång. Må det vara mig tillåtit at ibland mycket skämt i djupaste underdånighet göra Ers Majestät den enda alfvarsamma erinran, som man icke nog gjordt Krigande Printsar, at en Konungs egenskaper icke äro och icke böra vara en Soldats, och at det är Eders Majsts hufvud, mera än Ers Majsts arm, som Ers Majst, är skyldig sitt Fosterland och äran af sin Spira. Men jag ser nog at jag säger alt detta vackra förgäfves, och at så länge Canoner höras, och det Ryska Finlands hedar ännu färjas af Svenskt blod, skall Ers Majestät täfla med Soldaten om at erbjuda Sitt. Jag tystnar då: *Le ciel ne m'a point fait pour conseiller les Rois.* Ärans lagar äro dessutom i detta afseende för Konungar, likasom stundom för oss enskildte, andra än förnuftets, och alt går sin gång. Eders Majestät måste vara Hjelte och Konung, af samma nödvändighet som Författare och Konung. Jag understår mig säga Eders Majst med mitt Helgon Voltaire, som jag hälften imiterar, hälften öfversätter:

Emedan Ni så väl förstår
At Autorers konst och Generalers skatta,
Och flyger sjelf så djerft i dessa Örnars spår,
Så följ Er dubbla drift at strida, och författa.

Gif Jorden ljus, och herja den.
Jag älskar Snillets barn, och är ej Krigets vän;
Men jag fördömmer ej den lust hos Eder råder,
At basa Ryssarna, i Nåder.
Hvart Snille har sin gadd, som vill försöka sig.
Cathrina retar Er, Regnér har retat mig.
Jag fattar nog, Min Kung, det bör et nöje vara,
Som Ni, med samma hand at Skrifva och at Slåss,
Och Konsten at förgöra, para
Med Konsten at förkjusa oss.

Det första af dessa begge Ers Majestäts yrken har förlett mig at skrifva ett så långt bref, at jag icke hinner lämna mer än några rader åt det sednare. Jag har läst den öfversättning af andra Sången i Henriaden, som Ers Majst haft den nåden at förtro i mina händer. Jag har läst den nog för at förtryta, och likväl icke nog för at granska den. — Men som Ers Majst vet, at ämnen till Critik aldrig fattas en afundsjuk poët, så hoppas jag ännu at deri finna anledningar till ett helt serskildt bref, hvarmed jag efter at hafva jemfört originalet, (hvilket jag här ej äger,) skall taga mig frihet at i underdånighet upvagta Ers Majestät. Emedlertid får jag med något högmod besanna hvad jag förutsagt, det neml at Eders Majestäts prosa med en lätthet som ingen annans äger, smelter tillsammans med den högre Poësien; at om Eders Majestät gåfve sig tid at söka rimmet, vore hon icke längre prosa; och at det felas Ers Majestät för at i Sitt språk upnå den Ers Majestät öfversätter, icke mera än slutet af raderna som, på alt sätt räknadt, är den minsta delen. Jag skall på det nogaste efterkomma de befallningar Ers Majest gifvit angående bruket af denna Öfversättning.

För öfrigt bör Eders Majst, mindre än Eders Majestät

synes göra, befara at i sina skrifter öfverföra ifrån Fransyskan, en och annan af detta språks vändningar. Eders Majst har redan erfarenhet af huru det lyckas. Bort ifrån oss den vanvisa egenkärleken at vilja updraga alt ifrån egen grund, och ingen ting låna. Vi skulle på det sättet på århundraden icke få ord och talesätt nog at uttrycka de tankar, vi, fast genom främmande odling redan äga; och ju finare någon vore i begrepp, ju rikare på känslor och lifliga blandningar deraf, ju omöjligare skulle det vara honom at någonsin blifva en rätt Svensk autor. Ers Majst skulle på långt när icke äga ett Moderspråk för hälften af sitt Snilles ingifvelser, och Talet af d 17 Februari skulle aldrig vara skrifvit. Denna enda anmerkning, rättvisar min mening.

Men hvad kan rättvisa längden af detta bref till en Krigande Monarck, alla ögonblick under vapnen, om ej Eders Majests egen godhet at Sjelf tillskrifva mig ett af åtta hela sidor, och den vissa erfarenhet jag äger, at Ers Majest läser med icke mindre hastighet än strider och författar.

Ibland de hundrade Glädjeämnen som Rycktet gifvit och återtagit, är det ett, at Hertigen vid Kögebugt eröfrat 9 till 10 fiendtliga Krigs-Skepp, hvilka somliga säga vara af den i Sundet förenade flottan, andra, en hjelpsändning ifrån Revel. Ifall saken ägde sin rigtighet, synes det som detta årets Sjöexpedition temmeligen vore deciderad. Men tvenne sednare påster ifrån Stockholm, hafva blott svagt bestyrkt denna Skeppareberättelse, som blåst hit öfver till oss, ifrån Norrköping.

Det är långt säkrare hvad man berättat Eders Majestät angående Biörns öfversättning. Jag har likväl hvarken läst den, eller sett den spelas, och bör säga at jag hördt den äfven berömmas af flere; men en fransos, jag tillstår det, kan ej göra det vid jemförelsen. Ers Majestäts anmerkning i

detta ämne är äfven så fin och grundlig, som omöjlig at gjöra af andra än et ringa antal djupa kännare. Ifall Ers Majestät skrifvit den på Svenska, skulle den hafva blifvit ännu et bevis af hvad jag ofvanföre sagt i anledning af vårt språk.

Det är sant at man darrat hos oss vid underrättelsen om den Stedingske Affairen. och at denna händelse gaf någon luft åt de lättsväfvande hjernor hvarom Ers Majestät talar. Desse hade temel. tonen vid min hitkomst, och jag tillstår, at jag efter beskrifning, darrade för hvad jag skulle få höra. Nyheten om Ers Majestäts Seger, skonade mig derifrån och gjorde en djup tystnad. Man frågade väl ännu då och då hvar Steding blifvit: men Eders Majestät känner dem som tala i Allmenheten. Sedan Rycktet, sandt eller osant, släppt ur sin trompett at Eders Majestät, strax efter Bataillen, i stället för Sin egen skål, som skulle drickas under måltiden, föreslagit Öfverste Stedings, var alt ting godt. Man lät honom blifva der han var, och talte icke mer om annat än Ers Majs:ts ädelmod. Sådana barn äro då hjeltarna af den Friheten, hvaröfver man så mycket ropat!

Af samma goda verkan var äfven Lieutenant Brunnows lilla Ordenskors. Jag tackar Eders Mjs:t derföre, mera än om jag sjelf fått ett. Man har äfven derom ett ord at förtälja af Ers Majestät, som jag likväl icke skall uprepa af fruktan at passera för lättrogen.

Vi utgöra här i Söderköping ett ansenligt brunnsSällskap, hvaribland Eders Majst äfven äger en af dem som upvagta omkring Ers Majst:s person HofStallmäst. Baron Klingsporre. Hans belägenhet är i sanning beklagelig. Ännu ung, och full af drift at utmerka sig som hans likar i börd och kall, har han den olyckan at vara nästan lam af gickt i hela den vänstra sidan. Han har sin högra hand, det är sant i

godt stånd at föra Värjan emot Eders Majsta fiender, men det felas honom den vänstra at regera sin häst med, och på den framgång hvarmed Eders Majsts tropper nu för tiden strida, dömmer hela Europa at de bruka begge händerna.

Oden låter förmäla all respect för den älskansvärdaste af sina Efterträdare. Han tror det vara en stor lycka för sitt namn at han kommit förut, och at han aldrig skulle hafva talat på vers om ordningen varit omvänd. Han ligger ännu, likasom Ers Majestät, invecklad i sitt Krig. Och det felas, likasom i Ers Majestäts, 5te Akten i hans Hjeltespel. Han djerfs ej hoppas at den skall följa, hvarken lika snart, eller blifva lika lysande. Han beror af sin poët, och det går ej lika hastigt för detta folket at göra lyckliga campagner på vers, som för Ers Majestät at göra dem i fältet.

I sakernas närvarande ställning, och med den förskräckelse jag under min fortfarande BrunnsCur afvagtar hvarje post ifrån Finland, är det ej möjligt at min hälsa kan lofva mig med mycken säkerhet den äran at blifva ett ögonvittne af Ers Majsts framgångar, och de sköna fasligheter, hvilka jag ser at Ers Majestät redan tecknar efter Naturen. Jag önskar dem lycka dertill, som likna Ers Majestät i mod och mig i förtjusning för Eders Majestäts person. Mitt blod är, så gerna jag det ock ville, ej af Natur at kunna rinna för Ers Majestät. Det stelnar redan vid blotta tanken, at det ögonblick jag skrifver detta, står kanhända Min Hjelte, under murarna af Fredricshamn och commenderar sina segrande eller stupande troppar, med en arm eller ett ben mindre. En ännu grymare föreställning finnes. Jag säger med poëten, en *Hjelte kan ej vika; men han kan dö,* och behaget af dessa sex bokstäfver kunna kosta ett helt folk många tårar. Denna ouphörliga fruktan, förbittrar hos mig, hela glädjen öfver Ers Mjsts ära. Om jag hade den lyckan at vara Gudelig,

skulle jag finna en tröst at tro det Försynen gjorde afseende på mina böner, och då jag icke kan strida till häst för Eders Majst, skulle jag åtminstone strida på knä. Nu, då jag icke är annat än en fördömd philosophe, utan credit i himmelen, öfverlämnar jag denna befattning till min Vän biskopen, hvars rang och embete tillåter honom at friare umgås med den Högste än jag. En Biskopps-Stat, ett Ordenskors, några 100 Rdr ur Stats Contoiret, och dertill ett godt præbende, löna väl mödan at man derföre gör en gång bön om dagen. Hvad oss andra Akademister beträffar, som njuta Eders Majestäts frikostighet för at göra vers och icke för at göra bön, inskränka vi oss till det löftet, at om Eders Majst en gång med lifvet undankommer de Ryska kulorna, skola vi med förenade krafter så laga, at Eders Majestät, hemma i sin hufvud-Stad, åtminstone icke skall dö af ledsnad.

Med djupaste vördnad framhärdar jag till mitt sidsta ögonblick,

Allernådigste Herre,

Eders Majestäts

allerunderdånigste, tropligtigste

tjenare och undersåte

Leopoldt

Söderköping
d. 26. Julii 1789.

106.

Till Gustaf III.

Den Nittonde Augusti 1789.

Det är i dag, den Stora Dagen
Då *Gustafs* arm, för sjutton år,
Gaf Aristocratien de Slagen
Som ömmat sedan då i fåfängt gömda sår.
Men tvungen at sin harm i slutit hjerta nära,
Och feg, i farans tid, som förr i Magtens dar,
Ej något namn är känt af *Hjelte*, eller *Far*,
Hvartill hon då hos Er ej fann förtjenst at bära.
Sin ton, sen denna tid, hon litet ändrat har.
Det egnar svaga bröst at skifta färg och lära;
Men *Gustaf* har bevist, till sin och Sverjes ära,
At Han ännu är den Han då för tiden var.

Det gifves ingen ting kortare än den tid jag har at besvara Ers Majsts sidsta nådiga bref, utom den som jag ville använda at flyga till Finland för at kasta mig till Ers Majsts fötter. Jag kan ej svara emot all Ers Majestäts nåd annorlunda än genom min lydnad, och jag skall komma. Jag skall hafva den glädien at se min Hjelte i sitt Läger, och at återfölja Honom segrande till sin hufvud-Stad. Eller jag skall åtminstone hafva den trösten, at dö under hans fanor, med mina sidsta blickar fästade på Hans Lagrar. Det

är sant likväl at jag upoffrar mig: Sådant är min hälsas tillstånd. Men jag ber Ers Majst ej tro at jag säger detta, för at gifva ett värde åt detta ringa offer. Det enda ber jag Ers Majestät nådigst vara försäkrad om, at det icke gifves en Lycka i någon Konungs magt, för hvilken jag skulle göra det samma som jag nu gör med yttersta glädje, för Eders Majestäts enda nöje. Det är ej Konungen, som kunnat befalla, och som det icke gjordt, det är Hjelten hvars nedlåtenhet jag tillbeder, det är den sublima, lifliga Själen, som drar mig med kjusningen af sitt Snille, hvars vink jag följer. Förlåt mitt hjerta AllerNådigste Herre, denna lilla stolthet. Om jag ej vore mägtig deraf, vore jag hvarken värdig at beundra eller besjunga Ers Majestäts stora gerningar.

Det är först för tvenne dagar sedan, som jag återkommit hit till Stockholm, nu sysselsatt af tillrustningarna till min resa, som jag kallar min poëtiska Campagne. Det är fruktansvärdt at min sjukliga närvarelse kommer at kosta Ers Majst, emellan 2 till 3 hundrade Rdr. Jag har måst, för det första, förnya hela min lilla Klädkammare, klädd som jag varit, snarare för at leva i ett Orangeri än i ett Climat som Finlands ibland björnar och Hjeltar, hvilket jag dömmer vara nästan det samma, efter hvad man beskrifvit mig om Ers Majestäts egit härdiga lefnadssätt. Man kan ej förese alla behofver och kan ännu mindre upräkna dem; men jag tillstår at jag ingen ting så mycket fruktar, som en sjuklig fältlefnad, tillika full af behof.

Jag tviflar ej at ju Ers Majestät vill hålla mig i nåder förskont för både Cossaquernes långa spjut, och de Ryska kulornas elaka ton: men man kan ej svara för krigslyckan. Om hon till ex.: vid ett litet tillfälle förklarade sig på de ströfvande Cossaquernes sida, och det således kunde förestå mig en lång vandring till Siberien för at hafva tjenat Eders

Majst i poësien emot Keisarinnan, så behöfs det ännu bättre för mig at icke vara så helt och hållit Poët, som den arma Holthusen, hvilken går i fält utan råck och ärnar gjöra sin odödlighet i skortärmarna.

Jag säger Ers Majst ingen ting angående Kaulbartz och Liljehorn; men vi hafva här hemma fallit från skyarna vid dessa underrättelser. Det enda skall jag anmerka, at Ers Majsts sidsta bref synts mig vara af ett datum då Ers Majst, tvifvels utan redan Sjelf känt alt detta: och ändå har det ej i ringaste afseende förändrat tonen deraf! Samma styl, samma glättighet, som om ingen ting händt annat än behagligt. Allernådigste Herre, det är på det sättet som man födes at regera.

Om Theatern vet jag aldeles inga nyheter. Till den grad har tanken på Finland, redan gjordt mig Krigisk och Barbarisk. Jag har dess utom ännu ej kunnat råka någon af de Herrarna som hafva denna fredliga befattning. Men Cantzli Råd. Rosenstein, arbetar som jag tror, at skaffa sig goda underrättelser. Med Eders Majsts öfversättning har jag följdt Ers Majsts befallning på sätt som jag munteligen får den nåden berätta. De anmerkningar jag dervid kunnat gjöra, hvilka i sanning äro ganska få och korta, får jag vid samma tillfälle, i underdånighet lägga för Eders Majestäts ögon.

Om tvenne dagar går jag ombord tillika med Hr. Baron Armfeldt, åtföljd af min Doctor och min Poësie, hvilka hos mig äro oskiljacktige, samt escorterad, som jag tror, af ett halft dussin Canon slupar, hvilkas protection jag dock ej önskar behöfva. Jag utber mig i underdånighet Eders Majestäts emot kölden i Finland. Jag har bäfvat, jag tillstår det, vid den tanken at bo på bara marken med intet annat tak än en Segelduk, men Hr. Baron Armfeldt har tröstat mig

med något som han kallar Cantoner qvarter, och jag hoppas at det öfverensstämmer med Ers Majs^{te} nådiga behag. *Cantonera,* Allernådigste Herre, rimmar emot *Versifiera*, som är min svaghet, och *admirera* som blir min occupation. Det är sant at det äfven rimmar emot *crevera*, men man måste ej se det svåra i alla saker.

Med djupaste vördnad framhärdar jag till mitt sidsta,

Allernådigste Herre,

Eders Majestäts

underdånigste; tropligtigste
tjenare och undersåte
LEOPOLDT

107.

Till Gustaf III.

Ombord på ChefSkeppet för Ankars i DufvuSund
d. 8 Sept. 1789.

AllerNådigste Herre.

JAG skall i dag med inga rim upfylla det bref jag understår mig at i underdånighet låta med Grefve Frölich afföljja till Eders Majst. Alt som händer mig i dessa dagar synes mig föga gjordt för rimmet. Det låter till ex.: ej rimma sig hvarken med min önskan eller min förmodan, at jag, som har Ers Majsts befallning af den första Augusti at

genast komma till Finland, ännu den åttonde September skrifver detta, skild af fyratio mils afstånd, ifrån Ers Majestät. Det låter icke bättre rimma sig för mitt begrepp at en annan än jag skall afresa härifrån för at hastigare än vinden lofvar, vara för Ers Majestäts fötter. Detta sker likväl, och jag är förtviflad deröfver. Grefve Frölich reser i dag i sin Chaise härifrån till hufvudqvarteret, och jag som ingen Chaise äger, utan blott en stor bagarebod för åtta hästar som gått förut med transporten åtminstone till Hangö, jag som således icke har val af annat resedon än Pegasus, hvilken jag redan strapserat alt för mycket, jag måste åtnöja mig at ännu vaggas i Dufvusundet, så länge vinden behagar vara genstridig emot våra segel och emot mitt hjerta.

Jag bönfaller i djupaste underdånighet at Eders Majestät icke tillegnar mig ett dröjsmål, som hade kunnat undvikas, det är sant, om jag rest landvägen; men i hvilket fall jag hade handlat emot allas råd och i synnerhet Herr Baron Armfeldts, åt hvars försorg Ers Majst befalt mig at öfverlämna mig i anseende till sättet af resan.

Vi hafva här haft nyheten om et Slag emellan skärgårdsflottorne, med varianter; och hvad man derom kan säga är det i korthet, at Svenska Soldaten altid behåller tapperhetens ära, om den af öfvervigten någon gång är på Ryssarnes sida.

Det allmenna talet har låtit Baron Hogenhausen springa i luften: men efter sannare underrättelser skall det hafva händt et Ryskt skepp. Det är med våra KrigsRykten, som med Sagornas TrollGudinnor. De lefva i en beständig strid af magt, och det ena är altid sysselsatt at göra det andras verk till intet.

Utan at uphäfva mig till äran af Ers Majsts häfda-

teknare, har jag likväl icke försummat at efter möjligheten samla alla underrättelser för närvarande krig. Jag hoppas Ers Majestät lärer hafva den nåden för mig at meddela mig dem som jag af annan hand icke kan få säkrare, likasom dem hvilka i allmenhet höra till Ers Majsts regering. Ju mera jag läser och jemför våra allmenna papper * i dessa ämnen, ju mera finner jag at det icke är hjeltar och lysande bedrifter som vi sakna, utan pennor värdige at beskrifva dem, författare värdige at dela deras odödlighet. Om jag hade en gnista af hopp at föra mitt namn öfver grafven, skulle annalerna af Ers Majsts regering vara det yttersta målet för min Autorliga ärelystnad. Det är intet kriget blott, intet Statsärender blott, det är hundrade ämnen af almen styrelse, af Nationens förädling, af Konsternas flor, af Smakens utbredande, som den närvarande philosophen beundrar, och som antingen aldeles fly, eller på et altför skumt afstånd visa sig för den, af de följande tidehvarf. Hvar äger Ers Majst en penna mägtig at draga denna teckning, utan smiker, utan fördomar, med de stora utsigter som man måste hafva för at dömma Ers Majsts gerningar, och den sublima enfald som tillhör Stora Sanningar eller dem af hvilka de skola sägas åt verlden? Det är icke min, jag tillstår det: men jag tviflar mycket at det är Herrarna Giörwells och Regners.

Jag skall bjuda till at samla ämnen. En annan må upföra byggnaden: men det skall vara döden ensam som skall draga detta försök ur mörkret af mina gömmor.

Vi lefva här i någon fruktan för Ryska flottorna. Denna fruktan är ny för en Poët, hvars fredliga yrke tycks böra frikänna honom derifrån. Men jag har den ärelystnaden at icke vara blott rimare, och min lilla fåfänga känner sig lika

* Krigstidningar som utgifvas hos Giörvell. flere at förtiga.

så smikrad af at för sin individu kastas af Nordens allmenna rörelser, som mit hjerta är det af hoppet at af dessa rörelser innan kort kastas till Ers Majestäts fötter. Med djupaste underdånighet framhärdar jag till mitt yttersta, AllerNådigste Herre,

Eders Majs^{ts}
allerunderdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåte
LEOPOLDT.

108.

Till J. A. EHRENSTRÖM.

D. 14. Sept 89.

FÅR jag fråga Herr Kl Sekret. om snart, och huru snart någon Courrier går till Stockholm? Om jag kunde få skicka några bref med den samma? Om jag ännu ett par timmar kan få behålla Avisorne, som varit hos Landshöfdingen, men som jag för hundra förhinder ännu ej hunnit läsa till fyllest? Om Herr Kl: Sekreteren i dag brukar sitt skärp och sin kappa eller om jag ännu denna dagen kan vinna tillstånd at nyttja dem? Ändteligen får jag sluta med den frågan hvarmed jag hade bordt begynna, huru Herr Kongl Sekreteren i dag befinner sig, och om jag kan hafva det nöjet at veta Herr Kl.. Sekret. fullkomligen frisk, ifall denna dagen, som jag nog fruktar, icke lämnar mig tillfälle at med

egna ögon försäkra mig derom? Jag har den äran at vara med största högaktning

Välborne Herr Kongl. Sekreterens

ödmjukaste tjenare

Leopold

Jag har lämnat Kungen Landshöfdingens bref, men som Vi sent hemkommo från promenaden och Schackbrädet stod framme, bad Kungen mig gömma läsningen deraf tills i dag. Således kan jag ej annat än behålla det äfven denna dagen öfver.

109.

Till Gustaf III.

Sire.

Le *Philosophe* de Vôtre Majestée se jette a ses genoux pour lui demander trés humblement grace de la promenade d'aujourdhui. Il peut dire, Sire, avec plus de justesse que l'Assemblée Nationale, et sans blesser le respect qu'on doit à la Roÿeauté: *point de pies, point de piés!* au moins pour ce qui regarde la possibilité de s'en servir aujourdhui à la course. Il est dans son lit depuis hier, et n'en sortira que sur les ordres positives de vôtre Majestée. Vôtre Majestée aura la bonté de se souvenir qu'hier dejà je me suis plaint d'une certaine indisposition. Ce n'est pas que Venerie m'aura été nuisible j'espere même que ma santé s'en raf-

fermira: mais enfin, Sire, il n'est pas aisé de vous imiter en rien, et l'on s'epuise toujours un peu à vouloir suivre les routes que Vous prenez. Vôtre Majestée court un lieu, comme Elle compose une Acte de Comedie; et Elle se sert tout aussi lestement de ses piés, que des âiles de Son Genie. Il est bien aisé de voir en la lisant qu'Elle parviendra à la Posterité la plus reculée; mais on diroit à la voir courrir d'un pié si leger, qu'Elle y va tout de suite, tant Elle y mette de la deligeance. Pour moi qui ne peux faire depuis longtems qu'applaudir seulement, de fort loin, au vol de son Genie vigoureux, je vais desormais borner tous mes éfforts à me rendre capable au moins de la suivre à la Promenade.

Je suis avec le plus profond respect,

Sire,

De Vôtre Majestée,

le plus humble, plus obeisst, et

plus soumis serviteur et sujet

Lovisa ce 17 Sept. 1789. LEOPOLDT

110.

Till J. A. Ehrenström.

Msr.

Je souhaite de tout mon cœur de pouvoir rendre quelque service essentiel au pauvre Adlerberg qui effectivement en a grand besoin, et je me prens la liberté de Vous communiquer sa lettre: ayez la bonté d'y jetter les yeux. — J'ai

reflechi sur le conseil que Vous venez de me donner d'ecrir en sa faveur à Msr le Baron de Ruth. Il m'a paru que de toutes les manieres de s'y prendre celle que j'ai choisie seroit la moins presomptueuse. Les vers au moins quelque mauvais qu'ils soient, sont une esspece d'homage qu'on rend à la superiorité des hommes en place: Ayez la bonté d'y jetter les yeux. — Si vous en approuvez, non la poesie qui est bien faible, mais l'idée, et que Vous voudriez bien y joindre une lettre de Votre main, dont la prose seroit assurement plus efficace que mes mechans vers, je les mettrois pourtant au net tout mechans qu'ils sont, et les lui enverrois conjointement avec votre lettre. Par cette seule grace Vous m'obligeriez plus que je ne saurai jamais reconnaître, et me feriez rester toute ma vie avec le plus grand plaisir au monde ce que j'ai l'honneur de me nommer ici: Ayez la bonté d'y jetter les yeux.

Msr,

Vôtre tres humble et tres
obeisst. serviteur

ce 20. Sept. LEOPOLD

III.

Till J. A. Ehrenström.

La perte de la Lettre en question n'est rien Monsieur, mais la perte du tems que Vous aurez faite en la cherchant, pourroit bien être un inconvenient trés réel pour Vous, auquel j'aurai donné lieu par mon indiscretion à Vous en parler. Je Vous prie de ne plus Vous en inquieter. Tant que mes amis restent en vie j'aurai toujours assez de leurs nouvelles pour me consoler de la perte de celles-ci, qui aprés tout ne pouvoient être fort interessantes. Il est vrai que j'avois chargé Öhrner d'une petite commission, et que j'aurois souhaité de la savoir executée: mais encore, tout cela n'est que baguatelle, et je Vous prie en grace de n'y plus penser. — J'ai profité de l'avis que Vous avez bien voulu me donner et j'ai chargé le courrier de mes tendres complimens pour mes amis à Stockholm. Pour Vous Msr, recevez mes respect, et permettez moi de Vous dire, que pourvu que Vous ne perdiez pas cette bonté pour moi avec laquelle Vous avez daigné m'acceuillir, Vous pouvez perdre tant de lettres à mon addresse qu'il Vous plaira, des personnes dont l'amitié ne vaut point la vôtre.

J'ai l'honneur d'etre avec une estime toute particuliere

Msr.

Votre três humbl^{e} et t^{s} obeisst
serviteur.
Leopoldt.

112.

Till N. von Rosenstein.

Välborne Herr KanzliRåd, Riddare af Kl. NordSt. Orden.

Jag har dröjt at skrifva härifrån för at afvakta de befallningar Herr KanzliRådet sade sig vilja skrifteligen meddela mig, och för at då på en gång få göra räkning för hvad jag deraf haft den lyckan at kunna uträtta. — Resan till Sjöss var temmeligen angenäm utan mycket elakt väder, utan mycken Sjösjuka, men öfver fiortondagar lång. Jag gick i Land vid Hangö, och kom derifrån med yttersta svårighet öfver en aldeles obanad Skogsväg af omkring 6 mil, ändteligen fram vid Biörsby Gästgifvaregård på Stora vägen åt Helsingfors. Här mötte mig nyheten om Retraiten från Högfors och Konungens vistande i Lovisa, hvilket var en följd af den underrättelse vi redan på Siön erhållit om den olyckliga och tappra Sjöbataillen.

Hans Majsts helsa fortfar at vara den bästa i likhet med dess lynne. Herrn är philosophe, och tillåter ej Orternas förändring at göra någon i hans glättighet. Jag hade tänkt, sade han mig, i det jag trädde in till honom, at få ta emot Er i Ryska Finland. Ers Majestät, svarade jag: man gör ofta et steg tillbaka för at hoppa bättre.

Emedlertid är allt nu tyst och stilla, och man vet ej när eller hvart vi härnäst hoppa.

Konungen lefver här i Lovisa som en enskild. Promenad

och Vitterhet äro hans enda tidsfördrif, och jag behöfver lykligtvis till Hans Majsts tjenst härstädes intet annat än ben och öron. Jag har blott at klaga på de förra, ty oaktadt min inclination at bruka dem i krigstider sådana som de närvarande, äro de dock ej starka nog till en dagelig spatsergång, eller rättare sagt, et dageligt spatserlopp af flere timmar.

Man vill säga at förlusten af bataillen vid Högfors berodt deraf at försänkningarne i Svensksund icke varit starka nog, emedan konungen velat hafva vägen öpen till Fredricshamn: Man vill säga at Domen blifvit afkunnad för Kaulbarts, som troligen har mycket på sin räkning tjenligt at fälla honom: Man vill säga at hans öde är nära förbundit med Liljehorns, och at Hans Majestät i anseende till begge ämnar följa grundsatserne af Dess vanliga mildhet. Man vill säga at utom Grefv Schwerins tapperhet hade vi varit couperade vid Broby, hvarest han emot ett antal af 4000 fiender, och en flytande fästning af 18 gallerer länge försvarade vägen med blott 400 man af Jönköpings regemente och tvenne små parti-Canoner. Man vill säga at Bar. Armfelt i går morgons varit vid Borgo med sin transport, men fått ordres at vända om till Strömsby, för at afhålla Ryssen, som tros i tanke at bränna våra galerer och alla 60 TransportSkeppen som der ligga. Man vill säga at 150 Officerare blifvit förlorade för Könet i sidsta Sjöslaget, och vid retraiten. Jag talar ej om Leijonhielm. Vår kriglycka föll med honom. Vi hafva förlorat, på en gång med honom, alt hvad vi bemästrat oss af ryska Finland; och detta monument, om det är sorgligt, är det åtminstone stort nog at vara värdigt hans minne.

Vi hafva i dessa dagar tagit ett Skepp af de Ryska, utan ringaste motstånd. Det ligger vid Sveaborg. Gref Ehrensvärd har afrest till Carlscrona.

Se här en Anecdot, värdig at känna. Under en af våre Promenader, tog jag mig den Friheten at fråga Konungen om Gen. Kaulbartz sedan retraiten någonsin visat sig för Hans Mjs:ts ögon. *Jag såg honom,* svarade Konungen, *på andra sidan af Kymne, men han syntes mig så obeskrifligt olycklig, och jag kom så väl ihog mitt egit tillstånd 88, at jag icke hade hjerta at accablera honom.* Om raseriet af menniskors orättvisa intet vore utan all hjelp, skulle man åtminstone i något göra en Prins rättvisa som tänker på det sättet!

Ingen ting är at förlikna vid det smutsiga humeur man möter öfveralt här i Lovisa, utom de smutsiga gatorna, som man måste vada öfver för at söka sina bekanta. Intet Sällskap, och inga nöjen. Mycken politik, mycket sqvaller, sammantrasslade interessen, rapporteurer, farliga venner och inbördes horn i sidorna. Man har dem också i pannan här som annorstädes. Fru Klint är Musen för Lovisa. Fru Konow är det samma för Borgo. La Chronique Scandaleuse säger at Gen. Klingsporre somoftast reser till Borgo. För min del finner jag Herr Generalen vid de åren at han kunde behöfva ligga stilla i Lovisa. Emedlertid försäkras Capitaine Konow hafva yttradt sig i harmen öfver en befordran som slagit honom felt: *om jag trodt det, hade jag ej haft af nöden at hålla min hustru så länge i Borgo.* Så tänker mannen; men hustrun deremot påstår, å sin sida, at hennes man är altför hastig: at han bör ge sig tålamod ännu: och at Generalen med tiden nog befordrar honom.

Jag lär ej behöfva underrätta om min hälsa: det vore at berätta väderleken för dagen. Det allmennaste för mig härstädes är Spasmer och regn. Man vet ej när kungen reser, eller jag vet det ej, men troligt sker det innan vintern. Jag önskar det. Vi hafva mycket förlorat här i Finland, men

jag för min del återfår mycket, när jag får komma tillbaka till Stockholm i mina Venners och Gynnares Sällskap, till hvilka jag ber om en General-hälsning för at tala ur den krigiska styl här brukas. Min myckna vördnad för Fru Hedenberg. Jag ser många gånger om dagen på hennes Portraite, som jag för med mig, ganska nätt inlagdt i — — min Inbillning. Och jag behöfver det verkeligen för at litet läska mitt hjerta ifrån den torka som det fått af de Ryska Skråpukorna. Nu är papperet aldeles alt. Jag ber Herr KanzliRådet emottaga försäkran om min ouphörliga vördnad och tro at jag intet är så knappt, som det här synes,

Välborne Hr. K. Rådets och Riddarens

ödmjukaste tjenare

LEOPOLDT

P. S. Gref Fab. Fersen har fått en stark contusion vid retraiten. Bröstet och hela högra armen äro kolsvarta. Vid en promenad som jag hade den nåden at gjöra med Hs Mjst^{t}, gjorde Konungen honom et besök, beság skadan, och höll med Grefven ett samtal af omkring en fjerndels timma. Jag kunde dervid ej underlåta at påminna mig d 17 Febr. — Det sägs at Ryssarna hafva sådan brist på manskap at man tydeligen sett folk öfverföras ifrån Stora flottan på den lilla till striden vid Svensksund. Gref Fersen har, som jag hör, rest hem, försedd med et bref af Konungen till Excellencen Dess Herr Far, hvari Hs Majst bland annat lämnar den unge Herrn tillstånd at resa utrikes, ifall hans helsa det fordrar. Kgn. har haft bref af Printsessan i anledning af Leijonhjelms död.

113.

Till B. G. Westberg.

Min käraste Bror.

Det är nu öfver en månad sedan jag lämnade Stockholm, och jemt åtta dagar som jag vistats här i Lovisa hvarest Konungen har sitt högqvarter, och hvarifrån jag vill hoppas at det icke flyttas längre ifrån gränsen. Då du af alla dem jag skrifvit till i Sverje, såsom stadd utom relation till dessa personer, icke kan hafva bekommit någon underrättelse om en väns tillstånd, för hvilken jag smikrar mig at du altid behåller någon godhet, bör jag i sanning förebrå mig at hafva lämnat dig så länge utan mina nyheter.

Vår Promenade till Sjöss varade temeligen länge, det vill säga öfver fjorton dagar. Sällskapet gjorde den angenäm; det merendels vackra vädret, goda förrådet på alla förnödenheter i våta och torra varor, tillika med logementernas beqvämlighet och nöjaktig betjening, bidrogo ej litet dertill. Det hände mig den sällsamma surprisen at må väl nästan under hela resan, och jag besvärades icke ens af hafvet, hvilket jag så mycket fruktadt. Sjön förtjenar således i det afseendet mycket beröm af mig; men fasta landet har i det stället skämt ut sig, ty jag befinner mig deruppå försvarligen illa. Ännu har det väl icke gått ända till odräglighet, hvaröfver jag är förundrad, men jag väntar af Climatet och

väderleken at undfå Martyr-Kronan innan vi skiljas härifrån.

För at visa dig den vakra sidan af vårt Sjölefverne, så föreställ dig trenne prägtiga rum, Sängkammare, Förmak och Sal, Meubler af Damast och sitz: bord och draglådor af mahogoni, goda Sophor, goda Madrasser, god Taffel, och den, ofta ofvan på däck i et ganska muntert lag, och under fulla Segel, hvarifrån vi med deserten på tallrickarne och poucheglaset i handen kunde dricka under en enda måltid 13 Seglares skålar som vi lämnade bakom oss: ty vår Jagt var af hela Transporten den snällaste vattenlöpare.

Men vänd om bladet af vår Journal och se på andra Sidan Ryssarnes Canoner som lågo vid Hangö, der vi skulle passera; Ty Generalen Bar. Armfelt hade föresatt sig at ej landsstiga med Transporten förr än vid Strömsby, något hitom Baresund. Hvad mig beträffar, lät han sätta mig i land vid Hangö innom batterierna, hvarifrån jag med mitt Equipage, genom en aldeles obanad skogsmark gjorde en omväg åt Helsingfors, den besvärligaste af alla omvägar jag gjordt i hela min lifstid; ty du kan föreställa dig en vagn för 10 hästar stor som en lagom Bondkyrka, stadd på en Skogsväg ibland buskar och stenar, der inga gästgifvaregårdar funnos, och hvarest, efter lång väntan och många besvärligheter, sällan flere än tre, högst fyra hästar stodo at erhålla. Också tillsatte jag på den sidsta halfva milen, hvarifrån jag ändteligen skulle komma fram på stora Vägen till Helsingfors, inemot fem runda timmar.

Jag finner Landet i allmenhet kalt och armt. På ett eller annat ställe finner man å ömse sidor om vägen, brådstupor af hela Skogars längd som växa ner i de djupa dälderna, och upstiga med sina grenar, till en med vägen jemnad yta, så at man tycker sig fara fram emellan Skogstopparna.

Här och der ser man en åkerlapp, en vacker belägenhet, med ett ord Guds finger: men nästan öfver alt annars, bara djefvulens, för at tala med poëten.

Kriget har gjordt alt här af en execrable dyrhet, som man fruktar blifva denna Provinsens appanage ännu 20 till 30 år derefter. Föreställ dig en tunna råg till et pris af 16 till 20 plåtar, en kanna miölk till 2 daler, jag mins icke alt det öfriga. Utan ängar och utan åkrar födes dock här en mängd af Boskap ty de gifva dem löf, hvaraf de hafva den godheten at blifva vid hull. Man har beskrifvit mig den Finska hushållningen, af hvilken jag haft et verkeligt nöje: ty vare huru det vill, ju äldre man blir, ju mer prefererar man äfven det lägre handgripeliga, framför de sublimaste abstractioner.

Vi föra emedlertid, vi begge, en i sanning rar correspondance. Du skrifver bref i Krigsvettenskapen, och jag i hushållningen.

När man strax kommer in i Nyland är man intagen af det folkets vänlighet, snygghet och treflighet. Den Svenska Bonden är i almenhet et Svin emot denna, och den Svenska Bondhustrun, Svinets värdiga Maka. Hvilken uselhet för öga och näsa i våra Landtkoyor! Här i början af Nyland finner du alt annorlunda. Deras stugor äro rena, deras kläder anständiga, deras mat god, och man sofver utan vämjelse i deras Sängar. Intet en karl som ger begrep om armod, intet et qvinfolk trasigt och lortigt som omkring Stockholm. Jag skulle verkeligen vilja tillbringa min lefnad bland detta folket. Jag fann stora hopar af qvinfolk på vägarna, alla klädda i grofva kläder men hela och snygga. De sågo lyckliga och följakteligen vänliga ut. Tycker du ej som jag, at denna trakten af Nyland ger anledning till en medelphilosophie öfver menniskan, ungefär likalångt ifrån både Voltaires och Rousseaus,

som kanske är den sanna, efter den är bevist möjlig at verkställa? Jag gjorde denna reflexion vid genomresan och jag tillstår at den *slog mig*. Så öfversätter jag *frappera*, sedan vi i kraft af at vara ofta *slagna*, böra hafva hunnit at familiarisera oss med ordet.

Ju längre man kommer upp åt Lovisa, ju mera tilltager eländet och sturskheten. Helsingfors är en stad af Lador. Borgo går ann. men Lovisa är en Scandal för Städer, ty der finnes *med temel. vakra hus* ingen sten på gatorna, utom dem som legat der ifrån skapelsen; eller rättare sagt, der finnes inga gator, utan man promenerar stora kronolandsvägen ifrån Herr Borgmästaren till Herr Probsten, och ifrån Herr Probsten hvart Gud behagar. Merk väl för proportionen skull af *de små* husen, at gatorna äro tre eller fyra gånger så breda som i Stockholm.

Angående det lif man här för, skrifver jag ut ur mitt bref till Herr KanzliRådet Rosenstein, följande ställe, ty jag tröttnar at i tjugo bref variera samma text:... Det är litet fattigt at repetera sig sjelf: men — — — — — och jag är dessutom fattig.

Angående våra Krigsrörelser, hvad vill du at jag skall säga dig? Du har alt sett af Tidningarna; sådana ämnen äro ej roliga at uprepa. Jag har dessutom skickat till Herr Canzli Rådet Rosenstein alla de nyheter jag kunnat samla. Där får du låna beskrifningen öfver både Slaget och Retraiten, sådan som jag på de säkraste rykten, kunnat författa den i hastighet.

Som Posten mycket skyndar skall jag icke längre tillåta mig det nöjet at denna gången underhålla mig med dig.

Förmäl min respekt för din Fru, hvars himelsbruna ögon jag mycket fruktar at aldrig mer få se. Gör äfven min compliment för Fruarna Billmark och Welzin Hr. Fabriqueuren

Billmark och Mamsell. Knip Sjöberg i örat för at gifva honom attention, och om han då vänder sig till dig och, frågar: *Hvad är det?* så ropa med full halls: *Leopoldt hälsar*. Ger han ändå intet ackt derpå, så skrif det på en papperslapp och lägg det i hans Snusdosa. Kanhända har han blifvit det varse innan jag kommer tillbaka fram åt vintern.

Gud välsigne Er allihop mina goda Venner, som göra mig den äran at komma mig ihog. men ännu en gång, jag tror knapt at jag munteligen tackar Er derföre, sådana aningar har jag. Jag har blifvit sjukare sedan jag begynte detta bref. Det kommer deraf at det blifvit mulnare, och luften tjockare.

Din
ödmjukaste tre och Vän
LEOPOLDT

Lovisa d.
26 Sept. 1789

114.

Till N. VON ROSENSTEIN.

Min Nådiga Herr CanzliRåd.

JUST nu säger man mig at en Courrier går. Jag hinner omöjligen at skrifva ett bref i forme. Jag är sjuk på flere sätt. Till mina vanliga krämpor har kommit en svullnad i käften och tandköttet som mycket plågar mig. Luften här, är ej god för mig. Gud hjelpe oss tillbaka igenom stormarna och vinterkölden. Men det går aldrig väl för mig, och intet vet jag eller, när det begynner at gå. Kungen

säger för ingen när han ämnar resa. Han talar äfven om at ligga öfver till et annat år. Men detta håller jag för politik. I tysthet har han bett mig låta förstå i Sveriget at han ämnar låta kalla ut sina Stats Secreterare, och främst bland dem Stats Secret. Schröderheim, som snart skall få befallning, och hvarpå jag ber Herr CanzliRådet bereda denna Herre. — Herr KanzliRådet finner huru detta bör sägas, och ändamålet deraf. I dag reser kungen, (som äfven varit sjuk af en svullnad i kindbenet:) till Värelä, hvarest Ryssarne göra några rörelser, och där väl ännu en affaire kunde ske i år, om det går efter liknelse. Baron Armfeldts hedrande Affaire lär vara genom Couriren tillräckligt bekant. En anecdote deraf är, at en Dalkarl som vid bestormandet af Skansen, af en dödlig Blessure stupat ner innom bröstvärnet, då han under de sidsta andedragen kände någon falla ner på sig ifrån Skansen, och såg med sina döende ögon at det var hans General sjelf, tryckte han honom i famnen och sade: *Gud bevare Dig!* hvarpå han gaf upp andan. Jag har skickat Baron Armfeldt några rim öfver detta tillfälle, som jag skall bifoga här, om jag hinner.

Herr C. Rådets Commissioner har jag ännu ej kunnat uträtta. Men ofta har jag talt derom. Herr KanzliRådet känner Konungen, och med hur mycken varsamhet man måste bönfalla. Om Malmströms sak skall jag öfverrenskoma med den föredragande k Secreterar herr Strandberg. Hvad Bergström angår, har jag skrifteligen anmodat Baron Armfeldt at lägga sitt ord till vårt gemensamma, och har just derföre kittlat honom litet med den poetiska fjädern, som rättnu är aldeles utsliten. Var nådig och bed K. Secret. Edelcrans förskrifva för konungens räkning denna bok, hvaraf tituln följer utklipt ur gazetten, ty så kort är tiden. Hälsa, jag ber ödmjukel. — Nordin, Hr K. Secret. Kellgren. K.

Secret — Edelcrans, och alla som göra mig den äran at komma ihog min chetiva varelse.

ödmjukaste tjenare

d. 4 Oct. 1789. Leopold

Jag hinner ej skicka mina rim. En annan gång, och kanske slipper Herr CanzliRådet dem aldeles. Men gjör sig ej för säker.

115.

Till N. von Rosenstein.

Just som jag afsändt mitt förra bref, har jag haft den äran at emottaga Herr KanzliRådets. Jag skall förbehålla mig at i nästa få svara på hela dess innehåll. Här innelyckt tar jag mig den friheten at skicka en stor smörja af krigstidningar som jag upsnappat om kring Lägret, och hvaribland någon torde finnas som interesserar. Jag griffonerar hvad som kommer mig före i ledsnaden. Men skrifva rent det åtar jag mig intet. Läse Läsaren hvad Läsas kan. Ibland de *strödda Nyheterna* torde dock någon finnas som Herr K. Rådets försigtighet utantvifvel finner bäst at icke meddela utan ganska få venner. Sådan är i synnerhet berättelsen om slagets utgång som begynner sidan. Herr Kanl. Råd. finner der ett namn utstrukit, hvilket skett på samma persons begäran. Det öfriga kan vara indifferent, utom det som rör Liljehorn och Kaulbars, hvilket kan hafva sina af-

seenden, dem jag lämnar Herr K. R. at jugera. Sat Sapienti. Vestberg har jag lofvat några nyheter ifrån Herr K. Rådets hand, eller snarare blotta beskrifningar öfver slaget och retraiten. Var försäkrad at ingen respecterar eller älskar Hr K. Rådet så mycket som författaren deraf.

P. S. Under fullkomligt löfte om discretion tror jag at Westberg kunde få låna äfven det öfriga, men då blott hastigt.

116.

Till Gustaf III.

Jag hade ej förestält mig at Eders Majst så genast skulle behöfva detta register. Det skall dock ej hindra mig, at, i det närmaste åtminstone, tills i morgon upfylla Ers Majsts befallning. Det lämnar mig utom dess et tillfälle at då ytterligare i underdånighet upvagta Eders Majestät, för at af Ers Majst erhålla slutelig befallning om mitt vistande under Ers Majestäts frånvaro. Ers Majestäts philosophe, är rätt litet philosophe, när han tänker på Ers Majsts resa; och han gör det med en rörelse, som intet kan öfverträffas af något annat än den glädjen at se Ers Majst. tillbaka.

underdånigst.

d 14 Oct. 1789. Leopoldt.

117.

Till B. G. Westberg.

de Borgo (car nous sommes ici depuis 8 jours que le Roi vient de transferer ici sa residance) *ce 27. d'Octobre 1789.*

Tu n'auras, Mon aimable Ami, qu'une tres petite lettre en reponse à cette lettre charmante et pleine de choses interessantes, dont tu viens *de me* surprendre, flatter, et rejouir. Repête de memoire, ce maudit *de me* au trois verbes que j'ai employés, et tu auras commencé la lecture de ma lettre par la corriger.

Il le faut avouer, je t'aime assez. Tu es bien l'homme entre nos semblables qui merite le plus de veritable attachement et de l'estime même. Plus je te connois mon Ami, et plus je suis content de toi, non pas parce que tu daigne me louer, tu a trop de politesse pour ne le pas faire quand une bonne occasion s'y presente: mais parce que je puis te louer, ce qu'au fond j'aime fort, car mon bon cœur seroit tres aise de pouvoir louer tout le monde, et je suis desesperé qu'il faut quelque fois en medire.

Il m'est arrivé avec Sjöberg et toi, comme il en arrive quelque fois en amour avec deux Sœurs ou deux autres inseparables. On recherche une maison attiré par les charmes de l'une d'entre elles, et on est au bout de quelque tems

surpris d'en aimer l'autre. Car pour Sjöberg, je l'ai abandonné il-y-a longtems. Il n'est plus l'objet de ma flamme, qu'il en soupire, l'ingrat, qu'il en pousse des sanglots et enrage. Pour toi tu parois moins cruel, tu souffrira que je t'en conte un peu, et je vais le faire.

Te voilà donc sur les bancs avec nos plumes francoises, et trés francoises encore. Je ne te dispas te voilà sur les bancs avec les philosophes, les beaux esprits, les conteurs, les rieurs, et je n'y ajouterai encore moins avec les *frondeurs*, car il fut un tems que tu n'etois que cela seulement: tu en valois mieux peutêtre, mais on n'est jamais tout à la fois. Te voilà donc dis-je ecrivain tout comme une autre, car de la lettre que tu viens de m'écrire, à l'imprimerie, il-n'y-a qu'un pas seulement. Je voudrois pouvoir même l'imprimer enfin que les gens malades comme moi s'en trouvassent mieux, pour un moment. J'étois tout seul dans ma chambre quand je la reçus, et j'etois encore au lit. J'y restois pour la lire, elle m'a rendu ma transpiration pour toute une journée et j'ai tant ri à cette lecture, surtout à l'article de la *grosse bête* qui crioit si mal apropos *au feu!* qu'un Secretaire du Roi, mon voisin, qui ne rit que fort peu, etant employé dans le ministere, et ne comprenant pas comment on pouvoit rire tant, les gazettes n'ayant parlé de rien de fort remarquable, et surtout etant seul, a voulu enfoncer la porte par pure curiosité ministerielle, pour voir ce que me chatouilloit, croyant assurement que j'etois un maudit frondeur, qui venoit de recevoir des lettres de l'armée, et que les Russes nous avoient bien battu, quelque part.

Je ne puis assez t'expliquer, Mon chere Ami, ma tendre reconnoissance de tes bontés et de tes soins pour mes affaires. Tout ce que tu as fait est bien et tout ce que tu feras sera de même. Je t'abandonne mes crediteurs entierement si tu

veux et j'ajouterai encore ce derniere article au Testament dont tu viens de me rendre graces. Paye les, ou ne les paye pas, comme tu l'entens: je te laisse les mains libres, mais vuides.

Je suis trés mal. L'air ne me va pas du tout. Point de nouvelles. Tout dort. La seule chose remarquable c'est que les russes viendront d'evacuer Barösund bien parfaitement. Le Roi a fait un voyage en Carelie, dont Sa Majestée revint hier au soir. J'ai fait quelques rimes sur l'affaire de mon Aimable Armfeldt, que je t'enverrai si j'ai assé de tems pour les copier. On ne sait pas encore si nous reverrons la capitale ou non cet année. Pour moi j'espere de ne la revoir jamais. Presenter mes respects à Madame ton Epouse, parle moi un peu plus d'elle quand tu m'ecris, et recois mes em brassemens. Je suis de cœur et d'ame

Mon parfait ami

ton tres chetif et tres fidelle
Ami et serviteur
LEOPOLDT

P. S. N'oublier pas de joindre à mon compliment pour ton Epouse un bien humble et bien ample pour M^m Weltzin.

118.

Till Gustaf III.

Sire.

Le philosophe de Vôtre Majestée, n'est occupé actuellement, que du plaisir de revoir Stockholm, et de la douleur de se sèparer pour quelques jours du Maitre qu'il adore. Il avoue qu'il n'y a pas là de quoi meriter un si beau titre, car on pretend qu'un philosophe a tort d'être sensible à rien. Cependant comme il croit de son devoir de s'arranger pour le jour que Vôtre Majestée a bien voulu lui marquer pour son depart, il se jette aux genoux de Vôtre Majestée, pour obtenir une faveur, un peu singuliere à la verité, et que nul philosophe avant lui n'aura jamais sollicitée, en un mot, c'est un *Plaque de Courrier.* Cette modestie Vous surprendra fort Sire; mais le philosophe de Vôtre Majestée ayant eu le malheur de laisser son domestique malade à Lovisa, il lui faudra de toute necessité le faire avertir du jour de son depart, afin qu'il s'y prepare. Le philosophe qui n'est pas un homme né pour les affaires, n'a pas été capable de trouver un cheval pour cela, et n'en trouvera pas assurement dans deux jours encore, à moins que Vôtre Majestée ne daigne pas lui accorder la faveur qu'il demande. C'est Msr. Ehrenström qui lui en a fourni le projet. Le Philosophe embrasse les genoux de son Prince genereux, Lui demandant mille fois pardon de son extrême temerité. Si Vôtre Majestée

daigne seulement lui renvoyer son billet, marqué d'un seul petit *oui* de sa main royale, Msr. Ehrenström aura la bonté de se charger du reste. Il n'attende pour cela que l'agrement de son Maitre et de Celui du philosophe malade, qui ne cesserai jamais d'être avec les sentimens du plus profonde respect

Sire,
De Vôtre Majestée
Le trés humble, trés respectueux,
et trés soumis serviteur et sujet.

ce 8 de Nov. 1789 LEOPOLDT.

119.

Till B. G. Westberg.

de Borgo ce 10 Nov. 1789

MON plus cher Ami. Tu as fortbien fait de choisir le françois pour nôtre correspondance. Tout peu familiere que me soit cette Langue elle se prête mieux à une lettre que ce lourd Suedois qui demande de trop grandes éfforts pour être traité un peu passablement. Je ne sais si c'est parce que les forces de mon ésprit sont entierement épuisées; mais tout ce que je dois écrire en Suedois, me donne de la torture. Il paroit qu'il faut pour cela une nouvelle creation à chaque ligne, afin de trouver des mots convenables et des expressions qui expriment quelque chose. Ecris en francois, tu

n'aura que penser seulement. Tes pensées trouveront toujours des expressions qui les embelliront.

Je ne sais pourtant pas si cette lettre ne sera pas la derniere que tu auras jamais de moi. L'etat de ma santé est tel, que je n'ose à peine me promettre la douce satisfaction de te revoir jamais, ni même de te plus écrire. Mes hemorrhoïdes me travaillent d'une maniere affreuse, et je ne fais que souhaiter tous les jours que ce soit là le dernier, tant il est vrai que je suis l'être le plus souffrant qui peutêtre reçut jamais un estomac des mains de la nature. Ce qui me chagrine le plus, mais que je ne dirois pas à un autre que toi, c'est que j'aye toute raison de craindre la perte entiere du peu d'esprit qui a pu jusqu'ici me rendre supportable, et que je ne devienne parfaitement imbecille. Ma memoire se trouve entierement en defaut. Si je meurs ce n'est rien, mais si je vis, j'en serois au desespoir. Ne m'abandonne pas, mon cher Ami. Je meriterois au moins par les sentimens de mon cœur l'estime auquel je dois renoncer à tout autre égard. Si tu es assez genereux pour m'aimer encore qu'oique je ne suis plus qu'une bète, j'en serai moins malheureux.

Voici les derniers restes de mon petit talent. Puisque (qu'oique qu'on en dire,) on n'ecrît que pour être lû, je t'envoie ces vers avec lesquels je finirai ma triste carriere. Tu seras surpris d'y trouver une Satire: mais tu ne me croiras pourtant pas mechant: tu sais que foncierement je ne l'ai jamais été. Tu connois bien l'homme en question: c'est nôtre Turc. Ayez pourtant la discretion de n'en faire part à personne hors Sjöberg, qui n'en abusera pas. Pour l'epitre à Msr le Baron d'Armfeldt, il-y-a des endroits bien dangereux et pour lesquels toutes les personnes sensées, m'ont enjoint de ne pas la publier trop. Armfeldt m'a repondu en vers — infiniment mieux écrits que les miens. En voici quelques uns:

Ja vist min Vän — alting är ord,
Gå på, och *blodig skorta draga,*
Slå Ryssen och hans *Skansar taga,*
Är intet, — när som frid är gjord.

At vara gunstling eller ej,
At vara hjelte eller kruka,
At slumra, eller tankan bruka, —
Hvem dömmer Er? Hvem dömmer mej?

Som menska, Hofman och Soldat,
Jag följt dit nöjets känsla manat:
Och vägen, den mig lyckan banat,
Har gjordt mig, — liksom andra, flat!

Jag är dock intet General
Och på min ära, vill ej blifvat,
Ty fan den Skälmen, kan så drifvat,
At Namnet ren gör mig fatal. etc.

Que dis-tu d'un homme de Cour, d'un Soldat, d'un favori qui ecrit comme cela? J'avoue qu'il m'en a rendu jaloux, et que je l'en aime davantage. Dais m'est temoin que la jalousie n'a jamais êté chez moi un sentiment penible. Je puis aussi m'en rapporter à Sjöberg. Je l'ai sincerement aimé, tout grand poëte qu'il soit. Je souhaite que ce soit cela qu'on dise de moi aprés ma mort. Je ne veux point d'autre éloge. Je n'en merite point d'autre. Mon admiration pour les vrais talens, pourra en quelque sort me servir d'excuse, de m'être trompé sur le mien.

Cet Armfeldt, qui fait vraiment l'objet de mon admiration, a écrite dans ces jours-ci, une chanson, pleine de *licence*

poëtique à la verité, et même de licence d'une autre espece; mais nonobstant tout cela, remplie des plus vraies beautés. En voici une dont je me souviens: C'est Eva qui ne reconnoit plus son Epoux depuis la Chute, et qui se morfonde de ne se voir plus l'objet de ces vives tendresses, qui firent jadis les delices du Paradis d'ou ils êtoient chassés: Il est a remarquer qu'Adam avoit vielli:

Ändtlig en morgon tog hon det beslut,
Lyfta på ett utaf Fikonabladen,
Tittade länge, och ropte: Titt ut!
Men den Skälmen manquera Paraden: etc.

Qu'en dis-tu? N'est-ce pas bien frappé cela? Toute la Chanson n'est pourtant pas également bien écrite. Mais il-y-a bien une douzaine d'endroits tout aussi plaisans que celui-là. J'ai griffoné une espece de Prologue pour cette chanson, dont le Roi m'a fait l'honneur de me temoigner son contentement; le voici. Il faut d'abord se souvenir que le but moral de la Chanson, n'est que de prouver, combien on a raison de ne plus rien faire en amour, quand on a fait tout ce qu'on peut. En voici le Prologue:

Bachus med En af Behagen på knäet
Tömde sin Bål mellan kyssar och sladder.
Det blef en Son, som Ni finner väl det,
Och *Apollo* och *Mars* stodo fadder.
Gunstling af hvarje Gudommelighet,
Skötte han lika, den lykliga drängen,
Värjan och Lyran och glaset och sängen,
Älskare, drickare, Knekt och Poët.

Först drog han ut framför bussarnas tropp,
Drabbade Ryssen, och slog den vid Ingo.
Bäddade så sin vällustiga kropp,
På de blodiga Lagrar de fingo.
Full utaf drufvor, Behag, och begär,
Stor Prädikant af Naturliga lagen,
Älska' och drack han till följande dagen,
Då tog han lyran, och qvädde så här:

Visa

Åldren spar ingen och Adam, som du,
Fick efter alla dess stora mandater,
Likväl till slut ha förfall hos sin fru,
Som etc: —

Apropos des vers: a tu lu les vers du C – Horn, sur la mort de Leyonhielm? J'en ai êté enchanté. Il-y-de traits d'une beauté parfaitement greque. Tout n'est pas égalément bien. J'en suis faché pour la gloire de l'auteur. Cette petite piece est cependant unique en son genre. J'ai de ma vie barbouillé beaucoup de papier pour attraper ce ton charmant, ton de la douleur et de la nature; je l'ai manqué tout aussi parfaitement que le genre sublime dont j'ai pourtant eu le courage de desister depuis onze années entieres. N'etant point né ni pour le sublime, ni pour le naïve, il n'est guerre resté pour moi que le mediocre, et je crois y avoir rempli ma tache. On peut se moquer du moi; mais je suis au moins en droit de dire à mes Censeurs et à la censure:

Censeurs malin, je Vous meprise tous
Car je connois mes defauts mieux que Vous.

Je t'ennuie, mon Ami, et je n'ai que trop fait cela depuis que Nous nous connoissons. Aussi, heureusement pour toi, mes forces m'abandonnent, et ma main demande à se reposer. Il n'y a point de nouvelles qui meritassent d'etre couchées par écrit. Je t'en dirai pourtant une qui va te surprendre un peu. C'est que je medite mon retour en Suede. Je veux y mourrir, le toutefois je ne suis pas prevenu dans mon dessein, par les fatigues d'un voyage aussi penible. Enfin tu me verras à peu prés dans trois semaines d'ici, ou tu ne me verras probablement pas du tout. Auras-tu bien la bonté de faire chauffer chez moi? Ce sera assez si l'on commence à le faire, huit jours aprés la reçue de cette lettre. Mais je l'enjoins de n'en point parler à personne, de tes connoissances s'entend, car pour Forsbergs, il faut bien le leur dire à fin qu'à mon retour je ne trouve mes appartemens ou occupés ou froids. Adieu mon bon et fidel Ami. Presentez mes respects à Mad^{m} ton Epouse. Aimez moi toujours un peu. Je tacherai de n'en être pas indigne. Si je meurs en chemin, si je ne te verrai plus: rens au moins la justice à ma memoire qu'elle pourra meriter. Tu auras perdu un ami, qui ne valoit pas grande chose, à la verité, mais dont le cœur né tendre étoit fait pour les douceurs de l'amitié, et dont la vie ne fut souillée d'aucune indiquité; enfin, qui gagnoit à se faire connoitre, n'est-ce pas? Adieu, mon Ami. Je ne suis pas indifferent à la vie. J'ai des raisons à la regretter. Il en coutera à mon cœur de la quitter et pas un seul soupir à ma vanité. Adieu. Embrasse Sjöberg de ma part. Je suis longtems à te dire mes adieux. C'est peutêtre parce que j'ai un long voyage à faire.

120.

Till Gustaf III.

Aller Nådigste Herre.

Jag ber om Nåd: Jag har begått
Ett Bibliothekariskt brott.
De Böcker jag befaltes lämna,
De funnos — då, när jag kom ner —
(Min penna darrar at det nämna,)
De funnos ej i Borgo mer.

De voro redan inpackade ibland mina saker: det viste jag; men hvad jag ej viste, då jag hade den nåden at emottaga Eders Majestäts befallning, var at de äfven redan voro afgågne med Förbudet, som Herr LifMedicus Salomon, under min frånvaro afsändt. Det var mig omöjligt, oaktadt alt bemödande at kunna skaffa dem tillbaka. Jag hör med glädje at Eders Majestät med sednaste Courriren fått ett nytt förråd ifrån Stockholm, hvilket i något afseende, torde bidraga at förskaffa mig den nådiga tillgift, hvarom jag i underdånighet bönfaller.

Så ofta mig i hågen rinner
At det är *Kungen*, som *befalt;*
Mitt fel jag oförlåtligt finner,
Och blodet blir af fruktan, kalt.

Men när jag åter tänka hinner,
At denna Konung, denna Prins,
Är, af hvad Jordens dyrkan vinner,
Det älskansvärdaste som fins:
När jag den ädla Godhet mins,
Som likt en Engel från det höga,
På Hjeltens läppar stiger ner,
Och denna Stora Själ som ler
Ur dess Gustavianska öga, —
Så bäfvar ej mitt hjerta mer!
At jag mitt brott likväl ej glömmer;
Och at ej onäpst löpa fri,
Mitt egit Samvete mig dömmer
At Pligta med en Comedie.

underdånigst.

Borgo. d. 11 Nov. 1789 LEOPOLDT

ANMÄRKNINGAR

ANMÄRKNINGAR.

I. U. B. Förut tr Saml 1885: 78—80. J. A. Lindblom, *Ls* gynnare och förtrogne vän, 1746—1819, doc. 1773, vice bibliotek. 1776, e. o. prof. 1779, prof. skyttean. 1781, biskop i Linköping 1786, ärkebiskop 1805. Lm hade skaffat *L* platsen på Stjärnorp samt visat honom mycken vänlighet och hjälpsamhet under hans vistelse i Uppsala läsåret 1773—1774.

1 7 *Grefven:* W. O. Douglas, 1721—1776, ryttmästare, hofmarskalk.

8 *Grefvinnan:* E. L. S. Douglas, född Dohna, 1726—1797.

9 *Discipel:* G. O. Douglas, 1759—1830, major.

2 8 *Den ena:* C. W. Douglas, 1754—1822, öfverstelöjtnant i generalstaben; *andra:* R. D. Douglas, 1751—1810, kanslist vid utrik. exped., tit. lagman 1777, vitterlekare.

10 *Demoiselle:* W. Douglas, 1753—1839, gift med kapten J. D. Ehrenborg.

14 *Carlström*, J. F., 1745—1826, kyrkoherde och kontraktsprost.

15 *Ekman*, N. M., 1736—1802, rektor i Söderköping.

18 *Planander*, L. A., 1746—1783, Wimermarks efterträdare som rektor i Söderköping.

20 *Far:* C. A. Leopoldt, 1725—1780, packhusinspektor i Norrköping, tit. tullförvaltare (hade 1763—1765 varit tullförvaltare i Kungälf).

24 *Gladheim*, N. B., 1742—1823, pagehofmästare och kassör vid slottsbyggn. direktionen.

32 *Thor[e]fors* eller *Tolefors*, Kärna socken, Hanekinds härad, Östergötland.

II. U. B. Förut tr Saml 1885: 80—81.

4 3-12 omtr US s 31.

27 *Samfundet:* Apollini sacra i Uppsala. 1774 $^{13}/_{4}$ föreslog Lm i sällskapets sekreta utskott *L* till ledamot, hvarpå en profskrift af denne — hittills ej påträffad — upplästes; ehuru gillad af utskottet och af detta samma dag föreslagen till inval på allmän sammankomst blef *L* invoterad först $^{18}/_{6}$, då Lm var preses. Han synes ha fallit igenom vid sammankomsten $^{5}/_{5}$, jfr s 9 r 2—3.

III. U. B. Förut tr Saml 1885: 82—84.

5 9 *Harlingsson*, S. G., 1740—1810, konsist.-amanuens och bibliotekarie i Linköping 1772, sedermera lektor, bekant vitterlekare.

6 7-10 omtr US s 32.

28 *Graf- och Bröllops-Skalden:* J. Simmingsköld. Ang. *Ls* förhållande till denne se US s 236.

7 3 *Salig Gubben:* den af Dalin förlöjligade S. Dalius, 1604—1693.

13-18 omtr US s 32.

IV. U. B. Förut tr Saml 1885: 84—85.

9 14 *Doris*, tr af Gjörwell i Samlaren 1775, omtr US s 33 ff, jfr Anmärkningar s 237.

22 *Tidön:* Tidö, Rytterne socken, Snäfringe härad, Västmanland, ägdes af grefvinnan Douglas' mor, grefvinnan Dohna, född Soop.

23 *Stiernsund*, Askersunds landsförsamling, Sundbo härad, ägdes af samma.

10 1 *Netzel*, N. E., 1748—1817, huspredikant hos grefvinnan Dohna 1774, kyrkoherde i Hedemora.

V. U. B. Förut tr Saml 1885: 86—89.

11 10 *Assessor Wadström*, C. N., 1708—1786, godsägare, tit. assessor, Östergötland, umgängesvän till *Ls* far.

11 *allment:* allmänt bekant.

12 1-**13** 14 *Ode Öfver Yttersta Domen*, omtr US s 37—38, jfr Anmärkningar s 237-238.

13 20-21 *Le vrai Dieu*, Voltaire, Œuvres VIII: 415.

26-27 *Achmed och Almanzin*, ej känd af utg.

14 1-9 omtr US s 37, jfr Anmärkningar s 237.

VI. K. B. Förut tr i utdrag Ljunggren, SVH I: 42. C. C. Gjörwell, 1731—1811, den kände historikern, bibliografen och publicisten, hade i sin tidskrift Samlaren 1775 infört *Ls* dikt Doris och samtidigt på ett högeligen berömmande sätt presenterat honom för allmänheten. Härför tackar *L* i detta bref och inleder sålunda en brefväxling, som med afbrott räckte ända till Gs död.

14 20 *Leijonhufvud*, A. G., 1717—1789, öfverstelöjtnant, landtmarskalk, president i Åbo hofrätt, vitter författare, gift med en syster till grefvinnan Douglas, hade skickat »Doris» till Gjörwell.

VII. K. B. Förut tr i utdrag Ljunggren, SVH I: 44 not 3.

17 26 *Wimmermarks handledande: L* kom 1767 ¹⁴/₂ till Söderköpings trivialskola, hvars rektor var den utmärkte P. Wimermark, 1711—1780; afgick febr. 1769 till Linköpings gymnasium men återvände efter någon tid och kvarstannade hos W. till aug. 1773; gjorde ånyo ett kort besök i Linköping, som han lämnade »sine testimonio», och an-

mälde sig i östgöta nation i Uppsala $^{24}/_{9}$ s å; tog $^{6}/_{4}$ 1774 nationsexamen och inskref $^{9}/_{4}$ sitt namn i nationens album.

18 1 Hs *Lettres* tll of istf str *Sciences.*

27-30 *Voltaire*, Essai sur la poésie épique, skrifven i London 1726 på engelska; omarbetad på franska åtföljde den senare upplagor af Henriaden.

19 12 *de la Forge:* L. de la Forge, Traité de l'esprit de l'homme, de ses facultés et de son union avec le corps, Paris 1666.

12-13 *Le Grand*, A., Philosophia veterum, e mente Renati Descartes more scholastico breviter digesta, London 1671; ny, betydligt tillökad upplaga London 1672 under titeln Institutio philosophiæ secundum principia Renati Descartes, novo methodo adornata et explicata ad usum juventutis academicæ.

28-29 *Ferguson*, J., 1710—1776, astronom, utgaf Astronomy explained on Sir Isaac Newton's Principles 1756, äfven öfversatt på svenska: den första populära framställningen af astronomiska företeelser.

29 *Fontenelle*, B. Le Bovier de, 1657—1757, Entretiens sur la pluralité des mondes 1686.

30 *Voltaire*, Éléments de la philosophie de Newton 1738.

32 *Spectacle de la Nature*, ou Entretiens sur l'histoire naturelle I—VIII, Paris 1747—1749.

20 23-24 Epistolarum lib. II: 2: 44—45.

21 6-8 *Stiernorp* eller *Stiernarp*, Stjärnorps socken, Gullbergs härad, Östergötland.

12 *Mynt-katt*, *penninge-katt* s 23 r 21, pung; jfr Dalin, Herdeqväde XII r 5—6: »Hit med min beredda katt, han skall dukater hysa!»

VIII. U. B. Förut tr Saml 1885: 90—92.

21 19-22 4 omtr US s 49.

22 24-25 Enl. Ridderstad, Hist., geogr. och statist. lex. öfver Östergötland II: 221 hade en af tjänstflickorna på Stjärnorp en morgon blifvit funnen strypt af en svartsjuk älskare i nedra slottsgången; man trodde, att trollen, som brukade hålla gästabud där, dödat henne. Dåvarande ägarinnan, grefvinnan Stenbock, lät måla kvinnans porträtt på en af väggarna.

23 24 *gamla Tårt-Mor*, jfr Wallborgmessoafton (US s 143 r 187—192), där trollet Hökaragg förvandlar sig till en tårtgumma; tydligen en pantlånerska i Uppsala.

IX. U. B. Förut tr Saml 1885: 92—93.

25 16 *Mamsell Eberhard:* J. Eberhardt, dotter af E. H. Eberhardt och A. C. Phoenix, 1752—1789; då hon gifte sig med G. H. Kugelberg, utgaf *L* Julie Eberhardt, hymeneisk offersång på den 11 October 1785, omtr S^{2} II: 79.

26 2 *Sleincour*, J. P., 1714—1785, prof. i moralen och statsläran vid Uppsala univ., stipendiedonator. Till hans begrafning skref *L* en dikt Då Professoren ... Johan Peter Sleincour jordfästes den 23 Januarii 1785 ..., tr Uppsala (under titel »Vid en philosophs graf» omtr S^2 II: 201); och 1786 $^{11}/_{11}$ höll han i Gustaf III:s närvaro ett åminnelsetal öfver honom, tr Uppsala s å, omtr S^2 VI: 174 ff, båda gångerna å östgöta nations vägnar.

X. K. B. Förut tr i utdrag Ljunggren, SVH I: 45 noten.

27 16 *Le Bossu*, R., 1631—1680, Traité du poëme épique 1675. *Castelvetro*, L., 1505—1571, La Poetica d'Aristotele volgarizzata, Wien 1570.

17 *Dacier*, A. Lefèvre, Mme, 1654—1720, riktade mot Houdar de la Mottes Iliade en skrift Sur les causes de la corruption du goût (1714).

32 *Addisons anmärkningar* i Spectator 1711—1712 om Miltons Paradise Lost; *Ls* påstående troligtvis efter Voltaires Essai sur la poésie épique (Œuvres VIII: 356).

28 10 *Aftryck:* kopparsticksporträtt, jfr 'et kopparstycke i aftryck' Möller 1790; *personliga kännedom:* autograf?

29 *Corresp. Litter.*, ej den handskrifna af Melchior Grimm (tr först 1812—1814), som nog ej var *L* tillgänglig, utan Correspondance littéraire secrète, 1775—1778, en af Gjörwell och SP anlitad källa: notisen återfinnes 1775 nr 31 ($^{29}/_{7}$). *La Baumelle och Freron:* L. A. de la Baumelle, 1726—1773, utgaf 1769 la Henriade, avec des remarques; andra, omarbetade uppl. 1775, utg. af É. C. Fréron, 1719—1776, under titeln Commentaires sur la Henriade.

XI. V. V. A. Förut tr Saml 1880: 58. 1776 $^{19}/_{8}$ invaldes »studiosus» Leopoldt i »Vitterhetssocieteten» i Göteborg, 1778 ombildad till »Kongl. Götheborgska Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället».

29 9-10 *L* döptes $^{3}/_{4}$ (Maria församlings dopbok IV: 579) och är sannolikt född $^{26}/_{3}$ (uppgift hos Braad), jfr Werner i Hist. tidskr. 1886, Öfvers. och gransk. s 34.

11-17 jfr ofvan (anm till s 17).

XII. U. B. S 30—80 förut tr Saml 1885: 93—137.

30 10 *le Roi gallant:* Henri IV.

31 15-19 »A Monsieur de la Faluère de Genonville, conseiller au parlement, et intime ami de l'auteur. Sur une maladie», Œuvres X: 246. Voltaire har *pardonnai*.

26 Hofmarsk. Douglas † $^{14}/_{9}$ 1776.

32 6 ff Grefvinnan Dohna † $^{21}/_{8}$ s å. De båda dikterna öfver dem omtr US s 53—54 och s 55—56.

13 jfr häremot uttalanden af *L* i inträdestalet i Sv. akademien. Senare återkommer han emellertid till samma tankegång som här i bref till

Gustaf III af $^{20}/_{7}$ 1789 s 292—293 och till B. G. Westberg $^{10}/_{11}$ s å s 324-325.

33 3-4 omtr US s 50 ff.

14 *Epitaphe*, omtr US s 45 ff, jfr Anmärkningar s 238.

30 Horatius, De arte poetica 361.

34 11 Orpheus och Euridice, opera af R. Calzabigi, öfv. af G. Rothman, med musik af Gluck, lämpad efter de svenska orden af Uttini, uppförd i Stockholm 9 gånger $^{25}/_{11}$ 1773—apr. 1780.

27 ff *Dalin*, jfr *Ls* »Svenska vitterhetens historia. (Ställd till en utländsk författare.)», uppläst på Sv. akademiens högtidsdag $^{20}/_{12}$ 1796, tr Läsning 1799: 1 ff samt omtr S^2 V: 426 ff, på det senare stället under titeln »Dalin».

37 9 ff se Lamm, »Leopolds första litterära ståndpunkt» (Studier tillägnade Karl Warburg 1912 s 83 ff).

38 22-23 jfr *Ls* ode »Försynen» r 104—108.

28 *de la Motte*, A. Houdar, 1672—1731, Discours sur la poésie, Œuvres 1714 I: 37 ff.

29 *Rollin*, C., 1661—1741, Traité des études 1726 Liv. 3 art. 2.

41 6-10 *Mariamne*, sorgespel af Voltaire, 1724: Mariamne till Salome Akt. II sc. 2 v 20—21.

24 *L'Enfant Prodigue* 1736.

41 29-**42** 14 Akt. IV sc. 3 v 20—36.

42 6 *L* har cruel, Voltaire affreux.

43 8 Akt. IV sc. 3 v 75.

14-19 v 141—146.

25 *Longin:* Longinos, nyplatonsk filosof i tredje årh. e. K., ansågs, ehuru troligen med orätt, såsom författare till *Περὶ ὕψους* eller De sublimitate (om den sublima stilen); öfversattes 1674 af Boileau, jfr Afhandling om det sublima i litteraturen [af E. Skjöldebrand] 1792.

44 9 *Gustaviade*, hjelte-dikt i 12 sånger 1768 af E. Skjöldebrand.

12 *Gustawe Vasa:* Gustaf Wasa; hjelte-dikt uti sju sånger 1774 af O. Celsius.

19 *Tåget öfver Belt*, Vitterhetsarbeten I (1759) = Försök till Caroliade 1754.

22 *Mademoiselle Beijer:* »en violinspelerska från Wien, som lät höra sig både solo och i qvartetter på konserter 1775» (Dahlgren).

45 19-20 Horatius, De arte poetica 137.

23 ff *Bergklint*, Tal om skaldekonsten, hållit för den i Uppsala studerande Westmanlands och Dala nationen, d. 7 Maji 1761 s 5.

48 27 *Cochet*, *L* menar *cocher*.

48 30-**49** 7 jfr Voltaire, Henriaden VII: r 126, 128 och 136—143.

49 11-16 v 175—180.

49 27-**50** 11 v 113—126.

50 13 I r 36.

31 *le grand Disciple du Leibnitz:* C. von Wolff, 1679—1754.

51 1 *Hall:* Halle.
3 *l'illustre Chanceiller de notre Academie:* grefve C. Rudenschöld, 1698—1783, kansler för Uppsala univ. 1771—1783, afsatt från riksrådsämbetet 1765, insatt 1769, åter afsatt 1772.
54 24 ff samt **57** 12 ff: ang. *Ls* klander af rimmet se Lamms ofvan (anm till s 37) anf. arbete.
55 10-**57** 11 omtr US s 66 ff.
58 7-9 *Grand homme:* J. Ihre, 1707—1780, skytteansk prof. före Lm.
13 *Cnattingius*, D., 1747—1809, kyrkoherde, medlem af Apollini sacra. *Hallström*, H., 1749—1816, kyrkoherde.
59 7-**70** 6 omtr US s 68 ff.
66 27-29 Traité des études, se ofvan (anm till s 38).
72 1 *Kimstad:* socken i Östergötland, Memmings härad, där Lms vän P. Juringius sedan 1774 var kyrkoherde.
74 7-12 Boileau, L'art poétique I v 1—6.
17 *préses:* kgl. hofpredik. och lektorn, sedermera biskopen M. G. Wallenstråle.
75 8 ff Om detta nationsgräl f ö ingenting kändt.
18 *ce digne professeur:* Sleincour. *Beaumeistre:* F. C. Baumeister, 1709—1785, rektor i Görlitz, förf. till filosofiska läroböcker i Wolffs anda, t. ex. Philosophia definitiva, h. e. definitiones philosophicæ ex systemate Wolfii in unum collectæ 1733.
77 26-29 Oratio pro A. Licinio Archia poeta Cap. VII § 16 (Klotz I: 441).
78 24-25 *Åstrand*, J., 1752—1787, pastorsadjunkt, förf. till bl. a. afhandlingen De ideis innatis; om svårigheterna för honom att bli prästvigd jfr Håhl I: 379 och G. Westling, Kyrkans verksamhet och resultatet däraf i Linköpings stift under biskop Filenius' tjänstetid, 1761—1780 (Kyrkohist. årsskrift 1912 s 65 ff).
79 1-6 *la Metrie:* J. O. de la Mettrie, 1709—1751, förf. till L'homme machine, Leiden 1748. *Boërhave:* H. Boërhaave, 1668—1738, förf. till Aphorismi de cognoscendis et curandis morbis chronicis, öfv. till franska af La Mettrie 1738.
27-33 Épître CIV. A l'auteur du livre des Trois imposteurs (Œuvres X: 402).
80 2 ff *Boråsen och Leijonet*, tr EP 1793 under titeln Marseillaren och Lejonet, omtr US s 78 ff, jfr Anmärkningar s 240.
81-**83** Anmärkning f) till ifrågavarande dikt, hittills otr; de öfriga anmärkningarna ej medtagna här såsom endast öfversättning från Voltaire.
81 6 *Min Skald:* Voltaire i noterna till Le Marseillois et le Lion.
82 23 *basta:* slå, prygla.
83 25 *Le Duchat*, J., 1658—1735, från 1700 i Berlin, utg. af Œuvres de maître François Rabelais, Amsterdam 1711.

XIII. U. B. G. Wigert, kassör, kamrer, 1785—1786 bokhållare vid Hofjaktvarfvet.

86 17 *au Caffé de M^{dem} Votre mère:* Ws mor höll ett kaffehus vid Lilla Nygatan, midt emot posthuset.

19 *Ma Chere Cousine Votre Epouse:* Ws hustru, H. C. Falk, 1748—1780, aktris och sångerska vid Operan 1773—1779, utförde utom Klytemnestras roll i Iphigenie äfven hufvudrollen i Mérope vid dess premiär 6/6 1777.

XIV. U. B. Förut tr Saml 1885: 143—145. Odat. men trol. från slutet af april 1777.

87 2-3 *Ode öfver Hr. Rudbecks död*, tr under titeln Vid Secreterarens... Herr Olof Rudbecks död den 23 Martii 1777, omtr US s 83 ff.

4 *Vederbörande:* granskningsmännen i Apollini sacra eller möjligen Utile dulci, jfr Adlerbeths not i uppsalamanuskriptet (US Anmärkningar s 244).

17 *Hr. M— —:* jfr *Malmstedt* s 92 r 19, väl någon af fru Lenngrens bröder, J. M., 1749—1780, eller A. B., 1752—1784; eller möjligen fadern M. Brynolfsson M., 1724—1798, akademiadjunkt, tit. prof.

22 ff Dikten till Madem. Rosenlund af 17/4, tr US s 88, jfr Anmärkningar s 244.

XV. U. B. Förut tr Saml 1885: 142—143.

88 8 *företal:* J. Edman, † 1791, akad. boktryck., utgaf Uppsala 1777 Romerska folkets hemseder af D'Arnay, öfv. af J. Reftelius med företal af Lm och register af *L.*

89 3-4 *Flygare,* G., 1743—1805, akademisekreterare, sedermera ekon. och jur. prof., Thorilds examinator. *Probst. Enebom i Leksan:* Gustaf E., 1721—1796.

25 *lärt:* stället otydligt; det har möjligen stått *kunnat.*

XVI. U. B.

90 3-4 *Adjuncten Lundström,* A., 1741—1811, akademinotarie, jur. adjunkt, sedermera jur. prof.

5 *Ny-Qvarn:* by vid Sagån i Tillinge socken, Åsunda härad, Uppsala län.

7 *Fru Mörling:* C. Malmström, född 1744, dotter till lagmannen på Dalsland I. F. Malmström; hon blef 1771 gift med O. Meurling, 1740—1815, kyrkoherde i Ängsö församling, Västerås stift, 1771—1781. »Var en själfrådig kvinna, som styrde både sin man och sitt hus.»

10 *Stéen,* C. J., 1761—1820, auskultant i bergskollegium, brukspatron, se US s 130 r 40 och Anmärkningar s 247.

91 18 *Grefskapet:* kammarherren och handsekreteraren hos drottningen grefve A. L. Piper, 1750—1795, och hans hustru E. S. von Fersen, 1757—1816.

21 *Ringstad:* Rinkesta, Ärila socken, Öster-Rekarne härad, Södermanland, med stort bibliotek och handskrifter af Karl IX, Gustaf II Adolf, drottning Kristina, Axel Oxenstierna m. fl.

22 *Klinkowström:* T. L. Klinckowström, 1735—1821, frih., öfverstemarskalk, gift med H. E. von Fersen, 1753—1792.
28 *Nibelius,* S., 1747—1820, kyrkoherde.
92 1-3 Först $^{12}/_{6}$ 1779 fick Lm professors titel.
7 *Ekeroth,* S., 1755—1824, kyrkoherde, se »Prestvigningen», US s 219 ff och Anmärkningar s 255.

XVII. U. B. Förut tr Saml 1885: 145—146.
93 13 *Classon,* antagligen J. Classon, 1734—1801, vice häradshöfding, landtbrukare, Högboda, Björsäter, Östergötland.
21-22 Horatius, Od. I: 1: 35—36. Hor. har *sublimi.*
23 *Notificationsbrefvet:* von Haller dog $^{12}/_{12}$ 1777; DA meddelar 1778 $^{12}/_{1}$ »Notifications-bref til Kongl. Svenska Vetenskaps-Academien, angående dess ledamots Herr Albert von Hallers död, från en lärdoms vän». Härom DA $^{16}/_{1}$ och $^{21}/_{1}$. Se äfven Stockholms lärda tidningar 1778 $^{29}/_{1}$ s 64 noten: »Det i Dagl. Allehanda för i år n:o 8 införde och så kallade notifications-bref, är icke til Kgl. Vet. Academien ankommit, mindre af Densamma til tryck lemnat.» Har *L* författat någon af de tre sista artiklarna? Jfr nedan s 94 r 12—16.
94 6-7 Horatius, Od. I: 3: 7—8.

XVIII. U. B. E. M. Fant, historiker, vitter författare, 1754—1817, prof. 1781, en af *Ls* gynnare i Uppsala.
95 4 *Hr. Svederi tidningar:* Tidningar utgifne i Upsala 1773 $^{4}/_{1}$ — 1779 $^{18}/_{12}$; utg. akademibokhandlaren M. Swederus med biträde af Neikter, Fant och Boëthius. Här tr *Ls* dikter nr XII US s 37 och nr XXXVI US s 143.
22-25 A. L. Levin, 1733—1807, möbelhandlare, brukspatron, som år 1754 öfvergått från judendomen till kristendomen, donerade »i anseende til den allmänna glädjen öfver H. K. M. Drottningens då förväntade nederkomst» fond till ett stipendium på 50 rdr »för någon skickelig yngling af Stockholms nation emot förbehåll, at han borde tyda på vers eller tal orsaken til denna gåfvan jemte hans [Levins] innerliga förnöjelse deröfver». (SP 1778 nr 6.) Fant höll sitt tal $^{13}/_{11}$ 1778.

XIX. U. B. Förut tr — med uteslutningar — DA 1839 nr 84 och Saml 1885: 146—150.
96 1-**97** 10 omtr US s 143—144 nr XXXVII, jfr Anmärkningar s 249.
97 21 *Patronessa:* G. H. Pfeiff, 1723—1799, gift 1752 med major J. A. Nisbeth, † 1777, ägde Tislinge, Östuna socken, Långhundra härad, Uppland. *Ls* ene discipel: J. A. Nisbeth, 1763—1845, ryttmästare. Den andre? Möjligen dottern Christina Beata, 1754—1808, gift $^{25}/_{2}$ 1779.
99 29 *Paykull,* G. von, 1757—1826, frih., kansliråd och hofmarskalk

vitter författare, naturaliesamlare och insektbeskrifvare, Wallox-Säby, samma socken.

100 22-103 4 förut tr US s 146 ff, jfr Anmärkningar s 249.

XX. K. B.

104 5 *innelyckte bref*, tr US s 172—173, jfr Anmärkningar s 251.

XXI. U. B. Odat. men från våren 1779: då Lm ej kallas prof. i utanskriften faller det före $^{12}/_{6}$.

105 1-8 förut tr US s 197—198, jfr Anmärkningar s 253.

16 *Æglé:* Lms fästmö, G. M. Frondin.

106 2 *Melanderhjelm*, D., 1726—1810, prof., matematiker, astronom, gift med en faster till Lms fästmö, jfr *Ls* dikt »I anledning af Professoren Dan. Melanderhjelms dubbning til riddare af Kongl. Maj:ts Nordstjerne Orden», SP 1785 nr 186 ($^{15}/_{8}$).

XXII. U. B. Förut tr Saml 1885: 150—152.

107 9 ff *Assessoren:* tit. bergsrådet P. C. Bauman-Cederbaum på Helgerum, Gladhammars kapellförsamling, S. Tjusts härad, Småland, 1733—1795. Braad och efter honom Werner (Saml 1880: 59) uppge, att *L* skulle följa dennes styfson — C. ägde inga egna barn — P. Reinke-Cederbaum till Uppsala såsom informator. Men denne var ett år äldre än *L*, stud. redan 1773, lifdrabant 1777, tit. ryttmästare 1781, † 1785. Möjligen läste *L* på Helgerum med H. Bauman-Liljenstolpes barn Gertrud Christina, född 1771, och Hans Axel, född 1773; deras halfsyster Catharina Margaretha gifte sig 1778 med lagmannen L. A. Lindblom-Liljenstolpe, äldre bror till J. A. Lindblom, som skaffat *L* äfven denna kondition.

107 26 *Hoppenstedt*, traktör i Uppsala, omnämnd i Bellmans Fredmans testamente nr 209.

32 *Jongberg:* väl O. Ljungberg, kalmar., 1761—1791, stud. i Uppsala 1780, pastorsadjunkt; *Ls* stafning af namnet möjligen i syfte att förlöjliga hans dialekt: Ljungberg var enl. Löfgren-Ahlqvist »af ringa föräldrar».

108 14 ff *Rudin*, P. Jonæ, 1733—1793, litteratör, lektor, utg. af Vitterhetsjournal 1777, där bilden återfinnes s 425.

109 12 *Susanna: Ls* dikt »Susanna eller min bleka hy rättfärdigad. Saga till G....», se US Anmärkningar s 257.

23 *Nicander*, A., 1707—1781, packhusinspektor och tit. prof., den originelle anagramförf. och metrikern.

XXIII. U. B. Odat. men faller mellan $^{8}/_{10}$ 1779 och $^{17}/_{4}$ 1780.

111 1 *Ljungberg*, se ofvan (anm till s 107).

XXIV. U. B. Förut tr Saml 1885: 152—154.

111 19 *Ls* far † $^{13}/_{4}$.

XXV. U. B. Förut tr Saml 1885: 154—155.

114 6 *Klint*, D., och *Borell*, F., handelsfirma i Uppsala.

28 *Mor: Ls* styfmor M. C. Malmquist, gift ³⁄₅ 1778, omgift 1782 med handl. M. Ekman »vid Stora Torget», Norrköping.

XXVI. U. B.

115 18-19 *Thornsborg:* Torönsborg, S:t Annas socken, Hammarkinds härad Östergötlands län, ägdes af Lms gynnare grefve G. Gyllenstierna, 1724 —1799, skytteanska professurens patronus, riksmarskalk.

22 *Fru Janke:* antagligen hustru till brukspatron C. Jancke, Norrköping.

116 9 *Norström:* G. Nordström, 1757—1818, borgerskapssekreterare i Norrköping efter L. N. Wadström.

21 *Costi:* ital. costì, handelsterm = där, oftast i sammanställningen a costì, hos Er, på den ort, dit brefvet skall gå, här Torönsborg.

29 *Odensvi:* socken i S. Tjusts härad, Kalmar län, Linköpings stift.

XXVII. U. B. *L* hade ⁹⁄₆ 1781 uttagit testimonium academicum af universitetets dåvar. rektor F. Mallet, 1728—1797, prof., matematiker (betyget i S. A. A.). Brefvet trol. skrifvet efter detta datum men före ¹⁴⁄₆, då nr XXVIII är dat.

118 7 *Assessor Strömbom*, P. H., 1734—1789, tullinspektor i Stockholm, tit. assessor.

11 *Thorberg*, A., 1759—1790, senare prof. i österländska litteraturen.

XXVIII. U. B.

119 5 *Ugglas*, S. af, 1750—1812, grefve, öfverståthållare, sekreterare och ombudsman i diskontkompaniet 1773.

14 *Scharp och Engström:* grosshandelsfirma Västerlånggatan 61, Stockholm.

23 *Lindahl*, väl J. N., 1762—1813, Gjörwells måg.

120 8 *Tegman*, A. E., 1754—1790, kyrkoherde i Simtuna, Västmanland, ärkestiftet; pastor vid Spinnhuset i Stockholm 1778, från 1780 med kyrkoherdes titel.

XXIX. U. B. Förut tr Saml 1886: 4—5.

121 10 *Juringius*, Z., 1741—1817, stadskomminister i Norrköping, kyrkoherde och prost.

19 *Curatel: L* var höstterm. 1781 kassakurator. *Calén*, D., 1755—1825, ordförande kurator höstterm. 1781, kyrkoherde.

22 *unga Hr. Duværus:* L. G. eller A. M. Duvær, båda födda 1758 och stud. 1777, yngre bröder till lidénske bibliotekarien J. Duværus.

XXX. U. B. Förut tr Saml 1886: 5—9.

122 21 *Cruse*, trol. U. M., född Croneman 1741; gift i Stralsund 1760 med friherre S. A. Kruuse af Elghammar, född 1728, löjtnant, afsked 1763.

123 15 *Rudön:* ö vid Peenes utlopp.
124 12 *Busser*, J. B., 1729—1799, lektor i Linköping, prost, förf. af ett mycket detaljeradt Utkast till beskrifning om Upsala I—II 1769—1773.
26 *Dähnert*, J. G., 1719—1785, prof. i lärdomshistoria, bibliotekarie, föreläste 1781—1782 öfver de af *L* nämnda ämnena samt gaf på bestämda tider anvisning på litteratur.
27 *Duværus*, J., 1746—1783, docent och e. o. adjunkt, lidénsk bibliotekarie 1780.
125 18 *communitetet:* studenthärbärget.
22 *Landets vater:* Landesvater, Schutz und Rater, m. m., en strof i studentvisan Burschenschwur, känd redan 1770, hvars första strof börjar: Alles schweige! Jeder neige ernsten Tönen nun sein Ohr!
29 *Murbeck:* J. C. Muhrbeck,1733—1805, prof. i praktisk, efter 1792 äfven i teoretisk filosofi, wolffian, en af Kants häftigaste motståndare (jfr Arndts Erinnerungen), föreläste 1781—1782 bl. a. öfver »das allgemeine-gesellschaftliche Staats- und Völkerrecht nach *Achenwall*». Gottfried A., 1719—1772, prof. i Göttingen, statskunskapens grundläggare, förf. af bl. a. Juris gentium Europæi practici primæ lineæ 1775 samt Staats-Klugheit nach ihren ersten Grundsätzen entworfen, 4:de uppl. 1779.
127 6 *Tingstadius*, J. A., 1748—1827, orientalist, prof., biskop. *Boëtius:* D. Boëthius, 1751—1810, doc. i teoret. filosofi 1775, e. o. adjunkt 1779, prof. i prakt. filosofi 1783, kantian.

XXXI. U. B. Förut tr Saml 1886: 10—12.
128 12 *vårdnaden:* familjen.
129 29-30 Gjörwell införde ofta i sina publikationer bref från resande landsmän; jfr ang. Greifswald »Bref ifrån Hr Mag. Jac. Wallenius til Kgl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell; dat. Greifswald d. 6 Sept. 1785» (Upfostrings-sälskapets tidningar nr 76 s 601 ff). I SP 1786 nr 150 ($^{3}/_{7}$) uppträder *L* till universitetets försvar med »Strödda anmärkningar vid 5:te St. af Herr KammarRådet von Reichenbachs Patriotische Beyträge — angående Kongl. Academien i Greifswald».
130 10 *disputation: L* försvarade pro exercitio i Uppsala $^{18}/_{6}$ 1778 senare delen af B:s afhandling De origine idearum moralium.
24 *Falk:* J. Falck, smål., 1749—1799, komminister.
131 3 ff *Möller*, J. G. P., 1729—1807, prof. i historia och vältalighet, öfversatte flitigt från svenskan samt utgaf Teutsch-Schwedisches (I 1782, II 1785) och Schwedisch-Teutsches Wörterbuch (1790). Såsom svenskt biträde använde han för första delen af detta lexikon den ofvan nämnde Falck; i företalet till samma del säger han: »Särdeles har jag den vittre Hr. Mag. Leopoldt ifrån Upsala, i anseende til åtskilliga philosophiska och til de vackra vetenskaperna hörande ord och talesätt, jämte andra honom för tryckningen förelästa ställen af mitt arbete, ogement mycket at tacka.»

Äfven handskriften till 2:dra delen hade *L* enligt företalet »til större delen» genomsett.

XXXII. U. B. Förut tr Saml 1886: 13—18.

131 17 *lapp: Ls* disputation för docentur: Schediasma, causas exhibens cur tot veterum scripta perierint. Vent. 12/6 1782.

21 *Cancellairen:* furst F. W. von Hessenstein, 1735—1808, generalguvernör i Pommern och kansler för Greifswalds univ. 1776—1791.

132 8 »*Gustafs skål*, den bästa kung, som jorden äger», en vid tiden för Gustaf III:s statshvälfning 1772 allmänt sjungen visa, jfr Knut Lilljebjörns Hågkomster, 2:dra uppl. s 4.

25-26 Neueste *Critische Nachrichten*, tidskrift utg. af Möller i Greifswald 1775—1807, 33 bd: i denna hölls Tyskland för första gången à jour med tilldragelserna i den svenska litteraturen. Omdömet om *Ls* disp. (1782 Stück XIV: 112) egentligen blott en refererande notis. Försvaret skötte *L* »mit seltner Fertigkeit» (Möller till Lidén 8/6). Om *Ls* docentafhandling yttras Stück 25: 200, att den »von vieler Belesenheit und Geschicklichkeit zeugt».

133 4 *Warenkrause:* väl H. E. Warnekros, rektor för stadsskolan i Greifswald 1783—1807, privatdocent; förf. till »Der Geist Shakespeares» 1786.

15-16 *Lidénska Bibliothequet:* J. H. Lidén, 1741—1793, akad. adjunkt, tit. prof., litteraturhistoriker, bibliograf, skänkte enl. gåfvobref af 1/11 1779 sitt stora bibliotek till östgöta nation i Uppsala jämte en summa, hvaraf räntan skulle användas till aflöning af en bibliotekarie, hvilken det äfven ålåg att hålla föreläsningar i lärdomshistorien. Emellertid skulle denna ränta uppbäras af Lidéns mor, så länge hon lefde, hvarför sysslan i själfva verket tills vidare var oaflönad. 1/3 1787 öfverflyttade Lidén gåfvan på universitetsbiblioteket. Se härom närmare Fredlund, »Den fördolde Guden» i Festskrift till Gustaf Cederschiöld 1914.

23 Duværus sökte gymnasie- och stiftsbibliotekariatet i Linköping.

24 *Trozelius,* N., 1755—1792, doc. i Greifswald 1779, bibliotekarie i Linköping 1783.

134 12 *Pontin,* P. D., 1761—1825, mag. 1782, kyrkoherde och prost. *Grönberg,* L. T., 1761—1790, med. doktor i Jena 1783, praktis. läkare i Linköping, tit. assessor.

19-20 Lidéns bröstbild med omskrift: »Joh. Henr. Lidén Professor»; reversen: »Populari Munifico natio O. Gothica Upsaliæ 1781.»

24 *vår Inspector:* Lm hade 21/5 1781 blifvit inspektor för östgöta nation efter Ihre.

31 *ordentelig:* ordinarie.

135 6 *Axel:* Lms son i första giftet, A. Johan, 1781—1738, adlad Linderskiöld 1802, bergsråd.

14 *Westphal,* A., d. y., 1720—1784, med. prof. och arkiater till 1776, anatom.

17-18 *Zimmerman:* J. G. von Zimmermann, 1728—1795, schweizisk läkare och populärfilosof, vid denna tid lifmedikus i Hannover.
21 *Hedin,* S. A., 1750—1821.
136 4 *Akrell:* J. G. Acrel, 1741—1801, med. adjunkt, prof. i prakt. medicin 1788; jfr *Ls* skaldebref »Till professor J. G. Acrel», tr Hanselli, Ur en samlares papper I: 50.
17 *Frondin,* B., univ. bibliotekarie och prof. i Uppsala, Lms svärfar, 1718—1783 $^1/_6$.
19 *Boberg,* C., född Klint, änka efter professorn i österländska språk i Uppsala Anders B., själf † 1808.

XXXIII. U. B.
137 1 *bref. af d: 31. Aug. 1782* okändt för utg.
7-9 *Anjou,* A., 1755—1823, mag. i Greifswald 1781, kyrkoherde i Uppsala stift. *Wenström,* J. F., 1729—1803, rector scholæ i Uppsala 1771.
19-20 *Ihres Utkast till föreläsningar öfver Svenska språket* 1745.

XXXIV. U. B. Förut tr Saml 1886: 18—21.
139 11 *Juringius,* se ofvan (anm till s 121).
19 *Syster på Finspång,* Märta Margaretha, född 1750, öfverlefde *L,* gift 1781 med S. T. Strömberger, 1749—1793, brukspred. vid Finspång 1780, hofpred. hos hertigen af Södermanland.
140 31 *Neichter:* J. F. Neikter, 1744—1803, historiker, estetiker, skytteansk prof. i Uppsala och östgöta nations inspektor efter Lm.

XXXV. Förut tr Saml 1886: 21—23.
143 1 *Riedfeld:* C. F. Rehfeld, † 1794, med. prof. och stadsphysicus från 1764, arkiater efter 1776.
7 Magdalena Christina, 1754—1785, gift med handlanden och fabrikören H. Lindahl, † 1782.
144 13 ff Angelägenheter för Norrköpings stad, rörande vissa delar af dess allmänna styrelse och hushållsmål, Norrköping 1782; den är ställd till »Kyrko-rådet i S:t Olof eller Stadsförsamlingen».

XXXVI. Förut tr Saml 1886: 24—25.
145 18 *Lavaters Systeme:* jfr s 181 r 25 och Anmärkningar s 349.
147 22 *Storck:* en af sönerna till C. L. von Storch, 1729—1781, kungl. svenskt regeringsråd i Pommern 1775, hvars tyska adelskap erkändes i Sverige $^{28}/_6$ 1776 (natural. Stårck).

XXXVII. U. B. Förut tr Saml 1886: 26—29.
148 4 ff Lms fru † $^1/_2$ 1783.
9 *Mandorff,* J., 1742—1811, senare öfverauditör, tit. lagman, hofrättsråd.
14 Vid Fru... Lindbloms graf. Den 9 Februari 1783. Upsala [af E. M. Fant], omtr SP nr 36 för $^{13}/_2$.
16 Vid... Fru... Lindbloms... graf. Den 9 Februari 1783. Af

östgötha nation. Upsala [af M. Sund(e)vall, 1763—1847, sedermera kyrkoherde och kontraktsprost], omtr SP nr 40 för $^{18}/_{2}$.

149 4 *dessa Stancer:* Till Herr Prof. Lindblom vid dess makas . . . död. Stralsund 1783, omtr US s 224 ff, jfr Anmärkningar s 255.

150 12 *SvärMor:* C. Frondin, född Haijock.

24-25 Horatius, Od: I: 24: 19.

28-29 Tibullus, III: 2: 5.

151 19 *Rosén* von Rosenstein, N., 1706—1773, med. prof. i Uppsala, arkiater.

XXXVIII. U. B.

152 3 *Björkegren,* J., 1752—1825, kungl. bibliotekarie, Gjörwells biträde, lexikograf, hade tillskrifvit *L* på uppmaning af Lidén (B. till Lidén $^{11}/_{11}$ 1782).

5 Duværus † $^{7}/_{4}$.

XXXIX. U. B. Förut tr Saml 1886: 29—32.

157 13 *Juring,* P., 1748—1830, e. o. kanslist vid kungl. biblioteket 1782, tit. advokatfiskal, landtbrukare.

15 *Scheffer,* C. F., 1715—1786, grefve, riksråd.

158 4 *Nordmark,* Z., 1751—1828, observator i Uppsala, prof. i Greifswald 1783 och i Uppsala 1787.

6 *Meijer:* A. Mayer, 1716—1782, prof. i matematik, astronomi och kartografi.

159 1 *Göthe,* C. U., 1746—1804, e. o. fil. adjunkt 1777, lektor i Strängnäs 1782, tit. prof., kyrkoherde, gift 1782 med F. C. Tayarden; till honom är *Ls* skaldebref »Susanna» ställdt.

4 *Graver:* väl J. M., född 1767, gift 1786 med A. A. Älf; dotter till bruksägaren J. J. Graver på Rodga, Simonstorps socken, Bråbo härad, Östergötlands län.

XL. K. B.

XLI. U. B. Förut tr Saml 1886: 32—35.

162 17-18 *Ls* dikt öfver fru Lindblom omtr SP 1783 nr 84 för $^{12}/_{4}$.

XLII. U. B. Förut tr Saml 1886: 35—36.

165 19 *Fru Faster:* Lms mor, R. M. Pallavicini, 1713—1793, blind 1782.

XLIII. U. B. Förut tr Saml 1886: 37—38.

166 10 *Disputation* obekant för utg.

167 5 Lms bror G. A., 1750—1827, guvernör för en ung Genet i Paris 1774, secrétaire interprête i Bureau des affaires étrangères i Versailles 1778, konungens handsekreterare; bref från honom tr af Gjörwell i dennes tidningar.

10 Lms son Göran † $^{1}/_{7}$.

XLIV. U. B. Förut tr Saml 1886: 38—39.

XLV. U. B. Förut tr Saml 1886: 39—41.

171 9 *rummen* två trappor upp i Skytteanum, hvilket Lm 1782 låtit reparera.

17 *Fant* gifte sig 1783 med C. Rydberg, dotter till bruksinspektoren på Harg, direktör S. Rydberg.

19-22 S. U. Söderberg, † 1830, kammarfru hos kronprinsen.

29 Utkast till föreläsningar i den naturliga sedeläran 1782.

172 2 *Dragées de la Meque:* sockerpiller, väl dragées purgatives.

XLVI. U. B.

174 5 *Schubert,* J. E., 1717—1774, teol. prof. Sonen F. T. von S., 1758—1825, flyttade 1783 till Reval, 1785 till Petersburg, medlem af akademien där, matematiker, astronom.

XLVII. U. B. Förut tr Saml 1886: 42—44.

177 11 *mikrologer:* hårklyfvare.

180 7 *discretion:* gratifikation.

181 11 *Åckerblad:* J. D. Åkerblad, 1763—1819, egyptolog, anställdes 1783 vid svenska beskickningen i Konstantinopel.

23 *Reichard,* H. A. O., 1751—1828, utg. af »Theater-Kalender oder Taschenbuch für die Schaubühne» 1775—1800.

25 *Lavater,* J. K., 1741—1801, präst, mystiker, fysionomist, jfr *Ls* recension af hans Hertzens Erleichterung, oder Verschiedenes an Verschiedene 1784 (Lärda tidningar ifrån Upsala 1785 nr 16: 121 ff, omtr S^2 VI: 205 ff.)

XLVIII. U. B. Odat. men faller mellan $^{4}/_{5}$ och $^{30}/_{8}$ 1784.

182 14-15 *obehagliga underrättelser hemifrån* möjligen rörande *Ls* äldre bror Daniel, född 1751, som dog i Norrköping $^{14}/_{8}$ 1784.

183 4 *befordran: L* fick fullmakt som lidénsk bibliotekarie $^{2}/_{1}$ 1784. (Fullmakten i S. A. A.)

15 *Brisman,* C., † 1800, västg., mag. 1786, mat. och fys. prof. i Greifswald 1788.

184 17 *Clarke,* S., 1675—1729, engelsk moralfilosof. *Collins,* A., 1676—1729, engelsk deist.

185 3 *breteur, L* menar *bretteur:* slagskämpe, öfversittare.

8-9 »Satire öfver folk-bristen», Vitterhetsarbeten I (1759): 81 v 8.

9 *Lundstedt,* E., 1758—1791, mag. i Greifswald 1783, pastorsadjunkt.

IL. U. B.

186 16 *Pommer-Esche,* J. K., 1734—1799, advokat, procurator domaniorum i Pommern, tit. hofråd 1775, tit. kammarråd 1789.

188 6 *Noringer,* C., 1758—1784, student och godsägare, son till C. Noring, 1717—1786, teol. doktor 1755, stiftare af »stipendium victorianum» för i Uppsala studerande prästsöner från Skara stift.

189 23 *Carl Westrell*, 1759—1833, ord. kommissionslandtmätare i Pommern 1783, regeringsråd.

L. U. B. Förut tr Saml 1886: 45—46.

193 13 *Ihlström*, J., 1761—1812, mag. i Greifswald 1784, kyrkoherde.

20 *Hydrén*, E., 1732—1786, prof. i teologi 1777.

194 8 Lm gifte om sig $^{7}/_{8}$ 1784, jfr *Ls* dikt »Till professor J. A. Lindblom i anledning af dess sednare giftermål», US s 227—228.

LI. U. B.

195 2-3 *Upfostrings-Sällskapets Boklåda* vid Riddarhustorget.

5 *mycket aflägse:* villan Bellevue, »Torpet», å Kaptensudden, Djurgården.

11 *Rector:* E. Hydrén, se ofvan (anm till s 193).

197 13 *Geogr. Nub.:* Geographia Nubiensis, id est accuratissima totius orbis in septem climata divisi descriptio... recens ex Arabico in Latinum versa a Gabriele Sionita... et Ioanne Hessonita... Parisiis 1619, ett sammandrag af den arabiske geografen Idrīsī's verk af år 1154.

LII. U. B. Odat. men skrifvet vintern 1784—1785.

LIII. U. B. S. Älf, 1727—1799, lektor och domprost i Linköping, vitterlekare, latinsk skald, någon kortare tid *Ls* lärare (se ofvan anm till s 17); till honom har *L* skrifvit flera skaldebref. Brefvet i Älfs brefväxling oriktigt upptaget under år 1788.

199 4-5 *Lagerlöfs Opuscula:* Orationes, programmata ac carmina varia, utg. 1780 af S. Älf.

7-8 *Nations... vägnar:* *L* var våren 1785 östgöta nations ordförande kurator.

LIV. U. B. Förut tr Saml 1886: 46—48.

200 3 *mitt långsamma Tåg:* Critiska anmärkningar vid hjeltedikten: Tåget öfver Bält. Upsala, 1785.

9 *Min Herr FarBror:* Lms svärfader, fältskären vid Upplands regemente och Uppsala akademi, assessor A. Söderberg, 1728—1803.

14 *Cancellair:* Creutz.

15 *von Ehrenheim*, F. W., 1753—1828, frih., kanslipresident, vetenskapsidkare, *Ls* umgängesvän i Uppsala 1773—1774. Hans bref till *L* (inga före 1792) B. A.

201 17 *Prosperin*, E., 1739—1803, tit. prof. 1776, prof. i astronomi 1797, ägde mycken smak och beläsenhet i sin tids vitterhet.

19 *Rector:* Thunberg, C. P., 1743—1828, prof., naturforskare.

21 *Bergdahl*, N. J., 1764—1795, auskultant vid Nyköpings rådsturätt 1785, bruksbokhållare, gardist.

22 *Nicolai*, R., 1755—1798, lektor.

24 *program:* Thunbergs program vid *Ls* installation $^{11}/_{11}$ 1785.

202 11 *Jennings*, J. J. F., 1762—1828, kammarjunkare, hofmarskalk, teateröfversättare.

LV. U. B. *Ls* ekonomiska ställning var denna tid svår, se härom Fredlunds ofvan (anm till s 133) anf. arbete.

203 8 *ansökningsmålet:* *L* sökte utverka åt sig extra lön att utgå, tills hans ordinarie utfölle; fick slutligen okt. 1785 för det följande året 100 rdr b:co, som Creutz lät utanordna utan att höra konsistoriet, och för år 1787 uppbar han 50. Se *Ls* tacksägelsebref till Creutz af 14/10 (R. A.).

LVI. K. B. Förut tr Ljunggren, SVH I: 324—325. Det enda kända af *Ls* bref till Thorild. Efter hemkomsten från Greifswald synes *L* i ett bref ha tackat T. för hvad denne i Straffsång yttrat om honom och hans Ode öfver den 1 November 1778; deras brefväxling fortgick under 1785, först 1786 blefvo de personligen bekanta. Brytning mellan dem 1792.

205 7 *Regnér*, G., 1748—1819, ämbetsman, publicist, vitterlekare. Hans kritik i Svenske parnassen öfver *Ls* Critiska anmärkningar vid hjeltedikten: Tåget öfver Bält framkallade en bitter strid emellan dem, som fördes 1785—1788; tre epigram af *L* mot R. tr Hanselli, Ur en samlares papper I: 35 ff.

LVII. E. A. Defekt. Förut tr Crusenstolpe, Karakteristiker 1851: 177—181 samt i utdrag hos Ljunggren, SVH I: 328 ff. Ks svar 6/2 (Br. arch. II: 389—390). Härmed börjar bekantskapen mellan Kellgren och *L*, som dock aldrig blef förtrolig.

206 12 *Gyllenborg:* G. t *L* 12/5 och 29/12 1785 (B. A.).

20-21 *draga fördelen af* of tll istf str *till en del hafva at tacka Herr Kongl Secreteren för*

207 16 *bjuda mig till Stockholm:* Creutz till *L* 31/1 1785 (B. A.); C. berömmer här dikten öfver Sleincour.

31 e *Prof.* namnet öfverhoppadt: *L* menar J. G. Wallerius, kemisten, 1709—1785 (16/11).

208 3 *Hagman:* J. N. Hageman, 1727—1789, e. o. prof. 1779, prof. i orientaliska språk 1786.

10-13 Enl. kungl. resolution af 8/8 1785 ålades universitetsbibliotekarien att »vid hvarje bibliotheques öpning, hålla en offentelig föreläsning i vitterheten»; den första af Neikter 15/10 s å. Bibliotekarien jämställd med ord. professorer (SP 1785 nr 282 för 5/12). Har Creutz ursprungligen tänkt att ge lidénske bibliotekarien detta uppdrag?

23 *Prof. Aurivillii död:* C. Aurivillius, 1717—1786 (19/1), orientalist.

209 1 *hans sidsta vidrighet:* eloqv. professuren, hvartill H. var självskrifven, indrogs efter Ekermans afgång 1779.

7 *Duræus*, S., 1718—1789, prof. i fysik.

9 *Landerbeck*, N., 1735—1810, e. o. adjunkt 1779, först 1795 ord. prof. i matematik.

210 12 *här på slottet:* *L* bodde gratis på Uppsala slott tack vare landshöfding Mörner, öfver hvilken han skref dikten »Den fördolde Guden», se Fredlunds ofvan (anm till s 133) anf. arbete.

13 *Gustaf Vasa:* G. III:s och Kellgrens opera, färdig 1782, uppf. och tr 1786 ($^{19}/_{1}$).

16 *tvifvel* uteglömdt i Hs.

32 *1787* felskrifning af *L* för 1786.

LVIII. V. A. Svar på Oxenstiernas bref af $^{3}/_{2}$ 1786 (Br. arch. II: 436—437). *L* hade förut minst två gånger tillskrifvit O. bref, som ej bevarats, och sålunda inledt en brefväxling, som räckte ända till året före Os död, 1818. *L* blef snart Os kritiska orakel.

211 17 *proposition:* *Ls* många befordrare hade vändt sig till N. von Rosenstein, som efter Creutz' död å kronprinsens vägnar skötte kansleriatet, i syfte att skaffa *L* professorslön (se föreg. bref); gick ej, emedan *L* endast hade ett tjänsteår. Då uppgjordes ett förslag, att *L* skulle biträda vid G. III:s dramatiska arbeten, och han inbjöds nu genom O. till Stockholm. $^{9}/_{2}$ (B. A.) skickar O. 50 rdr till respengar.

22 *Opera:* Helmfelt; *Ls* omskrifning af skådespelet till opera blef aldrig färdig.

LIX. V. A. Odat., men då *L* i utanskriften ej kallar O. excellens eller riksråd, hvilket denne blef $^{12}/_{4}$ 1786, antager jag, att biljetten är äldre och snarast från febr. 1786: *L* hade uppvaktat konungen och kronprinsen $^{18}/_{2}$.

LX. U. B. Rubriken tagen från utanskriften; ofullständigt dat. men trol. af $^{21}/_{2}$ 1786, jfr nedan s 213 r 19, där datum 21 anges.

LXI. U. B. Förut tr Schück s 89. Odat. men trol. från år 1786; von Rs första bref till *L* af $^{6}/_{2}$ 1786, tr Schück s 257—258. Han var från första början *Ls* nitiske hjälpare; de blefvo slutligen nära vänner.

LXII. E. A. Odat. men möjl. från 1786: stafningen ij i nöijet och missnöijet tyder på äldre datum. Jfr Kellgrens bref till *L* af $^{1}/_{5}$, hvilket dock ej här afses, Br. arch. II: 390—391. Är det fråga om *Ls* dikt »Ett tillkommande», som upplästes af förf. i Sv. akad. $^{11}/_{12}$ 1786?

215 21 *2:ne menner:* K. och von Rosenstein.

LXIII. U. B. Förut tr Schück s 78—79.

LXIV. U. B. Förut tr Ljunggren, SAH I: 114 ff. $^{18}/_{12}$ 1786 hade konungen svarat på Sv. akad:s anmärkningar ang. hans äreminne öfver Torstensson. Att *L* i motsats till hvad Ljunggren anger hade reda på den verklige förf., när han skref brefvet, visar en hittills otr, odat. biljett till honom från von Rosenstein i B. A.: »Det blefve svårt at i Academien criticera och corrigera N:o 4. Jag anhåller derför at Hr Bibl.

om dess tid på något sätt kan tillåta det, behagade jemföra denna skrift sådan den nu är med anmärkningarne, se hvad rättat blifvit, hvad icke och hvilka rättelser för Academiens heder nödvändigt ännu behöfvas. Det skall aldrig blifva bekant hvem som rättat, utan då Hr Bibl. genomgått arbetet och täckes låta mig veta det, kunna vi sammanträda med en eller 2 af Academiens ledamöter lika intresserade at ej upgifva sina namn och då lägga sista handen vid arbetet. Pro forma kan sedan anmälan ske i Academien i anledning af Auctors försvarspuncter. På detta sätt tiena vi den supponerade Auctoren utan at compromettera oss eller honom.»

220 9-10 »Förändringar, föreslagne af Academien. I anseende till uttrycken och den periodiska sammansättningen» samt »I anseende till nummern i språket, eller ordens ställning», U. B., af *L*. Jfr Ljunggrens ofvan (anm till bref nr LXIV) anf. arbete.

LXV. U. B. Odat. men antagl. från senare hälften af febr. 1787.

221 22 *Parentation:* väl åminnelsetalet öfver Sleincour, som utkom jan. 1787.

222 13-21 Möjl. »Skaldebref till fru B. C. O***», i originalmanuskriptet dat. 7/2 1787, se härom nedan nr XCVI.

24 *la petite piece de Theatre:* väl prologen till Armide, som gafs 24/1 1787.

LXVI. U. B.

223 1 *St. Real:* C. V. de Saint-Réal, 1639—1692, romantiserande historiker, Œuvres I—VIII, Paris 1757.

15 *1784* felskrifning för 1787 eller — ehuru föga troligt — 1789: G. III omnämner St-Réal i bref till *L* först 19/7 1790 (G. III:s bref till *L* i Skrifter VI: 341 ff).

LXVII. R. A. Armfelt tillhörde *Ls* förste gynnare: han införde honom hos konungen, och *L* bodde i As rum på slottet ända till sitt giftermål 17/9 1790. Deras brefväxling räckte — med afbrott — till år 1811, då A. för alltid lämnade Sverige. *L* har besjungit honom vid flerfaldiga tillfällen.

225 10 *fullmagten* som bibliotekarie på Drottningholm (S. A. A.).

226 2 *skuld:* 1000 rdr, som G. III betalte.

LXVIII. K. B. Egenhändigt endast datum och underskrift.

227 5 *Rive*, J. J., 1730—1791, bibliognost: Essai sur l'art de vérifier l'âge des miniatures peintes dans les manuscrits 1782; endast prospektet och en serie af 26 planscher utkommo.

LXIX. V. A. Odat. men trol. från 1787. 13/6 uppläste O. i Sv. akad. ett stycke af Skördarnes första sång: jag förmodar, att han dessförinnan inhämtat *Ls* omdöme, jfr nedan s 228 r 5 *des trésors de Sa Portefeuille*. Att *L* tackar för bjudningen på franska, pekar också på ett tidigt stadium af

Os och *Ls* bekantskap, dock efter $^{12}/_{4}$ 1786, ty O. kallas excellens. $^{10}/_{12}$ 1789 uppläste *L* i Sv. akad. en sång ur detta skaldestycke.

LXX. U. B. Förut tr Schück s 79—80.

229 12 *Lilla Wahrman:* Sven Niclas W., 1772—1830, lexikograf, öfversättare, hade som femtonårig skolgosse 1787 fått uppmuntransaccessit af Sv. akad. för ett »Ode öfver äran», jfr Ljunggren, SAH I: 131—132.

LXXI. U. B. Odat. men säkerligen af $^{1}/_{1}$ 1788.

230 2 *Manuscriptet* till G. III:s skådespel Siri Brahe och Johan Gyllenstierna.

LXXII. U. B. Förut tr Saml 1887: 71. Gäller samma stycke.

LXXIII. U. B. Förut tr Saml 1887: 71. Gäller samma stycke.

LXXIV. U. B. Odat. men af 7 jan. eller de närmaste dagarna, jfr G. III:s bref till *L* af $^{7}/_{1}$. Gäller samma stycke. *Ls* renskrift ägts af J. N. Lindahl (*L* till Gjörwell $^{29}/_{3}$ 1797).

LXXV. K. B. Ofullständigt dat. men från 1788 eller senast 1789: konungen sysslade tydligen med Bedragne bachan, komedi i 1 akt, uppf. första gången tisdagen $^{21}/_{4}$ 1789. A. N. Clewberg, 1789 adlad Edelcrantz, 1754—1821, först andre, sedan förste direktör för kungl. teatern, öfverintendent, president, skald, fysiker, hade blifvit förvaltare af konungens handkassa 1783 samt 1787 kungl. handsekreterare och ledamot i generaltulldirektionen; han visade nu och allt framgent *L* mycken vänskap, ehuru de aldrig kommo att stå hvarandra nära.

233 8 *Fériol:* A. de Fériol, † 1722, grefve, fransk ambassadör i Konstantinopel, utg. af Recueil de cent estampes représentant les différentes modes des nations du Levant, avec les explications historiques, Paris 1714.

LXXVI. U. B.

234 19-20 Horatius, Od. I: 1: 2.

LXXVII. K. B. Odat. men från början af år 1788.

235 8-9 *Odet till Sv. F.:* Ode till svenska folket 1786 af Clewberg; det är möjl. påverkadt af *Ls* Ode öfver den 1 November 1778, jfr Blanck, Den nordiska renässansen s 331 noten. *Engsell:* G. Engzell, 1757—1797, präst, vitterlekare. *Enebom:* P. U. Enbom, 1759—1810, lärare, vitterlekare, längre fram förlöjligad af *L*.

LXXVIII. U. B. Förut tr Saml 1887: 68. Odat. men från de första dagarna af mars 1788, ty det är fråga om första uppförandet af konungens skådespel Siri Brahe och Johan Gyllenstierna, lördagen $^{8}/_{3}$.

236 16 *Ristell,* A. F., född 1744, † 1829, kungl. bibliotekarie på Drottningholm före *L*, vitter förf., direktör för Svenska dramatiska teatern 1787—1788, rymde ur riket 1788.

LXXIX. U. B. Odat. men af 7/3 1788.

237 2 *mamsell Löf*, J. F., 1762—1813, uppträdde i Siri Brahes roll först 6/5 1788.

238 2 *verserne och Prologen:* *L* hade författat verser till den af konungen skrifna, nu till allra största delen förlorade prologen till Siri Brahe; härpå anspelar Biörn i sin prolog Promenaden af s å.

LXXX. U. B. Ofullständigt dat. men trol. af onsdagen 23/4 1789, ty med gårdagspjäsen menas nog ej Siri Brahe, såsom utg. vid brefvets tryckning trodde — detta skådespel gafs tisdagarna 8/4, 15/4, 22/4 och 6/5 1788 — utan Bedragne bachan, om hvars premiär se ofvan (anm till bref nr LXXV). Stycket renskrefs af *L*, som äfven författat åtminstone ett af de båda inlagda sångstyckena (*L* till Oxenstierna 19/6 1806).

15 *Gezelii Lexicon:* G. Gezelius, Försök til et biographiskt lexicon öfver namnkunnige och lärde svenske män 1778—1787.

20 *Pr. Nordin:* C. G. Nordin, 1749—1812, slutl. biskop, histor. samlare, inflytelserik politiker. *Hallenberg*, J., 1748—1834, historieskrifvare, filolog, numismatiker.

LXXXI. U. B. Förut tr Saml 1887: 73. Ofullständigt dat. men af torsdagen 13/3 1788. Svar på ett odat. bref af G. III (Skrifter VI: 343).

239 7 *De Broun:* A. I. de Broen, 1758—1804, utmärkt karaktärsskådespelare.

240 8 *HandSkrifvare:* *L* fick kungl. handsekreterares fullmakt 17/3 1788 (fullmakten i S. A. A.); sändes till honom af konungen i bref af 8/4 (Br. Arch. I: 45).

LXXXII. U. B. Ofullständigt dat. men af samma dag som föregående bref.

17 *Hjortsberg*, L., 1772—1842, G. III:s kammartjänare, den berömde karaktärsskådespelaren.

241 8 *frök. Annas:* Anna Gyllenstierna.

9-11 De Broen spelade Stolpe, officer, stallmästare, änkefriherrinnan Gyllenstiernas förnämste betjänt.

LXXXIII. U. B. Förut tr Saml 1887: 74—75. Svar på ett odat. bref af G. III (Skrifter VI: 342).

16 *detta nya Skådespel:* Den ena för den andra, komedi i 1 akt, uppf. första gången 24/5 1788.

LXXXIV. U. B. Svar på G. III:s bref af 3/4.

243 2 *Theatre reglemente* af Gustaf III och Armfelt af 16 och 29 maj 1788, R. A.

14 *Biörn*, D. G., 1757—1810, skådespelare, öfversättare och förf. för teatern, boktryckare.

LXXXV. K. B.

LXXXVI. U. B. Förut tr Schück s 80—82.

245 9-10 *min academiska Pension:* G. III gaf $^{24}/_{1}$ 1787 *L* en af Sv. akad:s pensioner på 100 rdr.

246 15 *Fru Hedenberg*, A. C., född Lewin, 1760—1814, gift med lifmedikus A. Hedenberg.

29 *Lehnberg*, M., 1758—1808, biskop, vältalare.

247 15 *Prädikotouren* som hofpredikant.

19 *Flodin*, J. G., 1741—1808, hofpredikant, biskop, Gustaf IV Adolfs religionslärare.

LXXXVII. U. B.

248 13 *verser:* Sång öfver segren vid Hogland d. 17 Julii 1788, Stockholm 1788, omtr S^2 II: 93.

250 4-13 Möjl. uttrycket »böljans Öfverdrott» (v 54), som återgår till »Bältens öfverherre» i G. III:s äreminne öfver Torstensson, eller också tiraden om Tillys trettioåriga segerbana (v 61—64).

14-15 *Soliloquium:* Botins yttrande om konungens täflingsskrift i Sv. akad. $^{9}/_{12}$ 1786; han fann den »öfverströdd med deklamationer och soliloquier» (Ljunggren, SAH I: 99 noten).

LXXXVIII. U. B. Förut tr Schück s 89. Ofullständigt dat. men af den $^{30}/_{7}$ 1788.

251 1 *Fru Fougt*, E., född Momma, 1744—1826, föreståndare för kungl. tryckeriet i Stockholm, vitter dam.

5-8 Mot denna och annan muntlig kritik af dikten vänder sig *L* i skaldebrefvet »Til M. C. F.» af $^{9}/_{8}$ 1788 (Samling 1789, i omarbetad form omtr S^2 II: 474 ff).

LXXXIX. U. B. Förut tr Saml 1887: 76—77.

252 12 *tre uplagor:* två tryck af Sång öfver segren vid Hogland äro kända af utg., nämligen utom kungl. tryckeriets äfven ett, tr i Linköping 1788.

XC. U. B. Förut tr Schück s 82—83.

XCI. U. B.

255 2 *första bref* af $^{24}/_{9}$; *Athalie* af Racine, öfv. af J. Murberg, 1776.

14 *det senare* af $^{26}/_{9}$.

15 *Begge de Verken:* Zayde och La Princesse de Clèves af grefvinnan M. M. de la Fayette.

257 24 *Oden*, eller Asarnas utvandring, tragedi i 5 akter, först uppf. 1790 $^{10}/_{3}$.

XCII. V. A. Odat. men från okt. 1788 (tidigast $^{19}/_{10}$, då Oxenstiernas bjudningsbref [Br. arch. II: 438] är dat.).

258 5 *faux bon*, *L* menar *faux bond* (faire faux bond: svika).

XCIII. V. A. Odat. men från okt.—nov. 1788.
259 23 *beramma,* nu berama: söka åstadkomma, besluta.

XCIV. B. A.
261 4 *N:o 3:* »Gustaf Vasa till Hemming Gadd, heroid» af G. Regnér, 1788 belönt med Sv. akad:s stora pris, jfr Ljunggren, SAH I: 142—144; tr Handlingar I: 2: 313.
5 *N:o 6:* »Erik XIV till Johan III, heroid» täflade samtidigt men togs tillbaka af sin okände förf.

XCV. U. B.

XCVI. E. A. Odat. och utan adressat. Som det i samlingen af bref från *L* på Eriksberg ligger bredvid två bref till G. H. Stenbock, 1764—1833, kavaljer och förste stallmästare hos prinsessan Sophia Albertina, förmodar jag, att det är ställdt till hans broder Magnus, 1763—1822, öfverstekammarjunkare hos konungen; tillhör trol. 1787—1789 (från år 1790 skrifver skalden sitt namn Leopol*d*).
265 6-7 *Fru Odel, född Röök,* B. C., 1738—1802, änka efter Sinclairsvisans förf. 1773. En dotter till henne, Maria Virginia, 1759—1803, gifte sig $^{22}/_{9}$ 1786 med *Ls* förtrogne vän B. G. Westberg. Änkefru Odel tillägnadt är *Ls* skaldebref »Till Fru B. C. O***», först tr i Läsning 1798 och omtr S^2 II: 462; det är ursprungligen dat. $^{7}/_{2}$ 1787. S å dog hennes 30-årige son, adjutanten och lifdrabanten C. J. G. Odel; det är möjl. denna förlust *L* menar, när han s 266 r 4 kallar henne olycklig.

XCVII. K. B. *L* hade såsom föregifven förf. till Siri Brahe och Johan Gyllenstierna, Den ena för den andra och Bedragne bachan fribiljett på Dramatiska teatern; de Besche klagar $^{17}/_{11}$ 1789 i ett bref till G. III öfver att *L* tillskansat sig en hel loge, som han äfven »lät occupera af främmande» (Lewenhaupt, Bref s 147 noten).
266 12 *Fransyska Spektaklet* liksom Dramatiska teatern i Stora bollhuset.

XCVIII. K. B.
270 15 *Koschellska Logen:* G. C. Koschell, 1743—1810, grosshandl., kommerseråd.
20 *Fru Koschell,* M. E., född Conradi, 1751—1822.

IC. K. B.
271 7 *Amphion,* opera, bearbetning af G. G. Adlerbeth med musik af Naumann, uppf. 1778.
13 *Musiken till Gust. Ad. Ädelmod* eller Märta Baner och Lars Sparre, dram med sång och dans, uppf. första gången $^{14}/_{3}$ 1789; om musiken har Dahlgren ingen anteckning.

C. U. B.

272 2-3 *Hand-Skriften:* G. III:s tal vid Förenings- och säkerhetsaktens framläggande i plenum plenorum $^{17}/_{3}$ 1789.

4 *främmande hand:* af Låstboms? Herman af L., 1742—1811, revisionssekreterare, lagman, landshöfding.

CI. U. B.

273 15 *bok:* Förenings- och säkerhetsakten.

19-20 Lms svärmor, fru I. Söderberg, född Nesander, † 1787, hade varit kammarfru hos G. III och hans bröder; om hans andra hustru se ofvan (anm till s 171).

23 *24 Januarii:* G. III:s födelsedag.

275 6-7 *Celsius,* O., 1716—1794, biskop i Lund, häfdatecknare, vitterlekare.

15 *Erke Biskopen:* U. von Troil, 1746—1803. Vid Förenings- och säkerhetsaktens antagande i prästeståndet var Lm såsom biskop i Linköping talman i von Ts frånvaro: det sägs, att G. III befallt denne att förklara sig sjuk.

CII. E. A. Svar af K. $^{6}/_{3}$ 1789 (Br. arch. II: 391 ff).

276 3 *Häfdernas Röst,* ode af *L,* uppläst i Sv. akad. $^{24}/_{1}$ 1789, tr Samling 1789 s 144, omtr S^2 II: 8.

277 3 *Ode öfver Förtviflan,* uppläst samtidigt af K.

CIII. E. A. Svar af K. $^{8}/_{3}$ (Br. arch. II: 392 ff).

278 8 *Pope,* Essay on Man I r 200.

279 31 *Sekret.* uteglömdt i Hs.

32 *et gammalt Missfoster:* Ode öfver den 1 November 1778.

CIV. V. A.

281 14 *Roussa:* C. Rossau eller Russau, † 1790 (självmord), lifknekt hos G. III, slottsförvaltare.

CV. U. B. Förut tr Crusenstolpe, Portefeuille I (1837). Koncept K. B.; en samtida afskrift ib. Brefvet väckte uppmärksamhet och klander på grund af sitt starka smicker (von Beskow ger i Minne af ... Leopold s 83 not ** utdrag ur en nidvisa mot *L* som hofsmickrare, i sin helhet tr Hanselli, Ur en samlares papper I: 65), men det slog mycket an på kungen (G. III till Armfelt $^{1}/_{8}$ 1789, Skrifter VI: 215).

283 2-**284** 8 samt **291** 28-**292** 10 tr i omarbetad form S^1 III: 142—143 under titeln »Till Konungen, i Finland, efter bataljen vid Uttis 1789», omtr S^2 II: 423; slaget vid Uttismalm $^{28}/_{6}$.

283 18 *krigare och skytt:* konceptet mg *NB. arcum quoque tendit Apollo Hor.,* jfr neque semper arcum tendit Apollo, Hor., Od. II: 10: 19—20.

284 4 jfr anspelningen på detta ställe i G. III:s svarsbref af $^{1}/_{8}$ 1789.

5 *Likala:* Liikala, by 6 km. ö. om Anjala, hvarifrån G. III fördref ryssarna $^{3}/_{7}$.

18-30 Denna jämförelse mellan G. III och Gud väckte anstöt: se t. ex. Hamilton, Anekdoter s 182 och C. F. Dahlgrens bref till J. H. Thomander $^{29}/_{4}$ 1827, Tankar och löjen s 156.

285 6 *lilla Sparschölds:* N. B. Sparrschöld, 1763—1830, hofjunkare, sedan bruksägare, ordningsman vid Dramatiska teatern från 1788 och några år fram.

21 *vertera:* G. III hade till *Ls* granskning skickat en prosaisk öfversättning af Henriadens andra sång.

29 *det, eller snarare de bref:* G. III till *L* 8 och 10 juli.

287 8 *Autorn af Brutus:* Voltaire.

11 *storsint:* stolt.

24 *Stjernorps förstörelse:* en vådeld ödelade $^{12}/_{5}$ 1789 ej blott »sjelfva mangården» utan ock nästan allt lösöre och husgeråd samt hela spannmålsförrådet (SP 1789 nr 145 för $^{27}/_{6}$).

26 *Suttulas intagande:* Suttula holme, belägen i Kymmeneälf mellan Pyttis och Kymmene, intogs $^{9}/_{7}$ af Meijerfelt.

289 4 Vapenlycka: allegorisk personlighet i Tåget öfver Bält.

8-9 Voltaire till Turgot (Correspondance littéraire secrète 1775 nr 52, $^{23}/_{11}$).

290 31-32 *det sydda korset:* G. III instiftade vid afresan från Stockholm $^{23}/_{6}$ 1788 en ny grad i svärdsorden, som endast kunde bortges under krig, jfr G. III till Armfelt $^{24}/_{6}$ 1788 (Skrifter VI: 128) och $^{8}/_{6}$ 1790 (VI: 280).

291 26-27 Voltaires bref till Fredrik II $^{26}/_{5}$ 1742 (Œuvres 36: 128).

292 30 *bruket af denna Öfversättning:* skulle inlämnas till Sv. akad. för yttrande; hos Ljunggren, SAH I: 157 noten ingenting därom.

293 29 *Biörns öfversättning* af Patrats L'heureuse erreur under titel Misstaget eller den lyckliga villfarelsen, komedi i 1 akt, gifven första gången 1789 $^{27}/_{6}$.

294 7 *den Stedingske Affairen:* C. B. L. C. von Stedingk, 1746—1837, generalmajor och chef för Savolaksbrigaden, sedan fältmarskalk och grefve, måste draga sig tillbaka från S:t Michel $^{19}/_{7}$ men segrade $^{21}/_{7}$ vid Parkumäki.

21-22 *Brunnows lilla Ordenskors:* löjtnanten vid Åbo läns regemente J. G. Brunow, »namnkunnig genom processen i Åbo der han var invecklad» (G. III till von Stedingk $^{11}/_{7}$ 1789, Skrifter V: 146), utnämndes $^{28}/_{6}$ på slagfältet vid Uttismalm af konungen till riddare af svärdsorden.

28 *HofStallmäst. Baron Klingsporre:* G. A. Klingspor, 1747—1800, öfverste.

295 29 Antitesen går igen i Tegnérs Karl XII.

CVI. U. B.

297 15 *sidsta nådiga bref* af $^{1}/_{8}$.

299 3 *Holthusen,* C. G. von, 1749—1818, militär, slutl. major, teaterförf.

5-6 *Kaulbartz:* L. F. von Kaulbars, 1734—1815, friherre, generalmajor, landshöfding i Linköping, dömdes för reträtten vid Kaipiais $^{15}/_{7}$ af en generalkrigsrätt till arkebusering men benådades 1790 af G. III: han entledigades ur militärtjänsten med bibehållande af lönen. *Liljehorn:* P. Lilliehorn, 1729—1798, vice landtmarskalk 1789, konteramiral, höll sig i sjöslaget vid Ölands södra udde ($^{26}/_{7}$) undan med sin division mot öfverbefälhafvarens, hertig Carls, befallning, hvarför han af en krigsrätt dömdes till döden; fick af kungl. nåd afsked ur rikets tjänst med bibehållande af samtliga löneförmåner som lifstidspension 1790.

CVII. U. B.

300 17 *Grefve Frölich,* väl D. G., 1757—1825, öfveradjutant, sedan öfverstelöjtnant, hofstallmästare.

301 21-22 *Slag emellan skärgårdsflottorne* vid Svensksund $^{24}/_{8}$.
26 *Baron Hogenhausen:* C. J. von Hohenhausen, 1755—1789, kapten vid flottan, stupade i ofvan nämnda slag på chefsfartyget Björn Järnsida.

CVIII. R. A. J. A. Ehrenström, 1762—1847, sekreterare i presidentexpeditionen (utrikesdepartementet), invecklad i den s. k. armfeltska sammansvärjningen och dömd till döden men benådad med lifstids straffarbete 1794, rehabiliterad 1800, rysk undersåte 1811, finsk senator, stod under 1800-talets första årtionde *L* nära: *Ls* bref till honom från denna tid U. B.

303 14-15 *Landshöfdingen* öfver Kymmenegårds län, bosatt i Heinola, O. W. Ramsay, 1743—1806, öfverste.

CIX. U. B.

CX. R. A. Ofullständigt dat. men af $^{20}/_{9}$ 1789.

305 21 *Adlerberg,* F. J., 1768—1811, ridpage hos G. III, ryttmästare, såsom adjutant hos C. G. Armfelt 1788 inblandad i målet mot denne.

306 2 *Ruth:* E. Ruuth, 1746—1820, grefve, statssekreterare för handels- och finansexped. 1786, president, landtmarskalk, generalguvernör.

CXI. R. A. Odat. men från sept.—nov. 1789.

307 9 *Öhrner,* väl J. Ö., som 1786 var sekreterare i kongl. artill. regem. chefskansli.

CXII. U. B. Förut tr Schück s 83—86. Odat. men af $^{20}/_{9}$ 1789 liksom följande nr.

308 10 *gård* uteglömdt i Hs.

309 7 *bataillen vid Högfors,* vattenfall inom Kymmene socken: $^{31}/_{8}$—$^{1}/_{9}$ utrymdes passet vid Högfors af svenskarna.
15 *Grefv Schwerins tapperhet:* C. P. C. von S., 1751—1828, öfverste, generaladjutant.

25 *Leijonhielm, J. M.*, 1764—1789, friherre, major, kavaljer hos prinsessan Sophia Albertina, stupade vid Suttula bro 1/9.

310 17-18 *Fru Konow:* H. U. von Willebrand, 1765—1795, 1785 gift med kaptenen, sedermera majoren G. A. Konow, 1753—1803, skild och omgift 1794 med grefven och fältmarskalken V. Klingspor, 1747—1814.

311 15 *Gref Fab. Fersen:* F. R. von F., 1762—1818, öfverstekammarherre.

CXIII. K. B. B. G. Westberg, 1760—1835, en af *Ls* allra förtrognaste vänner, kammarskrifvare i kammarrevisionen, registrator i finansexped. 1790, kommerseråd, teateröfversättare.

313 16 *Baresund:* Barösund i Ingo skärgård.

315 19 En bit af papperet i Hs bortklippt.

30 *Fru*, se ofvan (anm till s 265), förut gift Nordin: vid hennes död 1803 skref *L* »Till fru Weltzin vid fru Westbergs likkista», tr S^2 II: 209.

32 *Fruarna Billmark och Welzin:* M. C. Gillberg, gift med sidenfabrikören P. Billmark, en frände till Anders Odel. C. Rutström, 1754—1812, gift med sekreteraren och ombudsmannen vid assistanskontoret assessor C. P. Weltzin, änka 1787, vitter förf., teateröfversättare, *Ls* väninna, jfr dikten ofvan.

316 1 *Mamsell:* M. E. Billmark, född 1773, gift 1794 med C. G. Geijer, 1751—1818, grosshandl. i Stockholm. *Sjöberg*, N. L., 1754—1822, redan som kopist 1787 medlem af Sv. akad., exped. sekreterare, skald, *Ls* synnerligen gode vän: 1796 anmälde *L* hans Skaldestycken i SP nris 212, 213, 215 och skref ib 1822 en nekrolog, omtr S^2 V: 521 ff.

CXIV. U. B. Förut tr Schück s 87—88.

317 11-12 *Baron Armfeldts hedrande Affaire*: eröfringen af skansarna på Älgsö i Ingo skärgård 30/9 1789.

19 *några rim öfver detta tillfälle:* »Till Armfelt den 2 October 1789», tr Saml 1881: 29—30, jfr G. III:s bref till A. af samma dag (Skrifter VI: 237).

24 *Om Malmströms sak:* P. M. Malmström, 1758—1834, blef prof. i österl. språk och grek. i Åbo 1789 — jfr G. III till N. von Rosenstein 19/11 s å (G. III:s Skrifter VI: 331) —, kungl. bibliotekarie 1795, censor öfver periodiska skrifter 1804, kansliråd, kyrkoherde.

25 *Strandberg*, E. W., protok. sekret. i inr. civ. exped. *Bergström:* väl Peter B., 1740—1824, advokatfiskal i tullen, Kellgrens intime vän.

CXV. U. B. Förut tr Schück s 88. Odat. men af samma dag som föregående nr.

CXVI. U. B.

CXVII. K. B.

321 20 *un Secretaire du Roi:* J. A. Ehrenström.

322 7-10 *quelques rimes sur l'affaire de . . . Armfeldt* jfr ofvan (anm till s 317).

CXVIII. U. B.

CXIX. K. B.

325 31 ff Armfelts svar af $^{5}/_{10}$ på *Ls* skaldebref af $^{2}/_{10}$ i afskrift af Ehrenström U. B.

326 19 *Dais* (tronhimmel): af *L* bildad skämtsam eufemism istf *Ciel, Dieu?* 28 ff Härom Elof Tegnér »Armfelt och Leopold», Saml 1881: 31—32 not 2, där *Ls* »Prologue» (s 327 r 15) är tr.

328 14-15 *les vers du Cte Horn, sur la mort de Leyonhielm:* grefve C. F. Horn, 1763—1823, kammarherre, major, en af hufvuddeltagarna i Gustaf III:s mord, poet af den sentimentala riktningen, offentliggjorde anon. i SP 1789 $^{10}/_{10}$ nr 236 »Til Leyonhjelms vålnad, i dess fordna kammare, af dess jämnårige daglige umgängesvän», omtr Små skaldestycken 1816 s 79 under titel »Elegie til...».

21-22 *depuis onze années entieres:* 1778, då *L* utgaf Ode öfver den 1 November 1778.

329 14 *Forsbergs:* kungl. lakejen P. Forsberg och hans hustru C. M. Grip. Deras dotter Ulrica Carolina, 1764—1841, gift 1790 med violinisten och andre repetitören vid Kungl. operan S. Widström, flickpensionsföreståndarinna, skaldinna, tillhörde *Ls* vittra umgänge: till henne är skaldebrefvet »Till M. C. F.» (se ofvan anm till s 251) riktadt. Då hon åren 1788—1790 tillägnade *L* en handskrifven samling »Kärleksqväden», svarade denne med en dikt, tr Hanselli, Ur en samlares papper I: 67 och omtr Ljunggren, SVH III: 365 not 5.

CXX. U. B.

330 11 *LifMedicus Salomon,* E., 1751—1808, assessor i Collegium medicum, arkiater.

RÄTTELSER:

S	41	r 6	står	*Marianne*	läs	*Mariamne.*
»	44	» 24	»	*s'enfuit*	»	*s'ensuit.*
»	91	» 21	»	*Kingstad*	»	*Ringstad.*

SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIFNA AF

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

II

SAMLADE SKRIFTER

AF

CARL GUSTAF AF LEOPOLD

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

SAMLADE SKRIFTER

AF

CARL GUSTAF AF LEOPOLD

UTGIFNA AF

KNUT FREDLUND

SENARE AFDELNINGEN

FÖRSTA DELEN

BREF

(1774—1789)

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI
1915

INNEHÅLL.

FÖRKORTNINGSLISTA

anm	= anmärkning	*nr*	= nummer
bd	= band	*of*	= ofvanför
e	= efter	*omtr*	= omtryckt
f	= för	*otr*	= otryckt
ff	= och följande	*r*	= rad, rader
f ö	= för öfrigt	*s*	= sida, sidor
Hs	= handskrift	*str*	= struket
ib	= därsammastädes	*s å*	= samma år
istf	= i stället för	*tll*	= tillagdt
jfr	= jämför	*tr*	= tryckt
L	= Leopold	*utg.*	= utgifven, utgifvare
Lm	= J. A. Lindblom	*v*	= vers, verser
mg	= i marginalen	*öfv.*	= öfversatt, öfversättare

B. A.	= Brinckmanska arkivet, Årup	*S. A. A.*	= Svenska akademiens arkiv
E. A.	= Eriksbergs arkiv	*U. B.*	= Uppsala universitetsbibliotek
K. B.	= Kungl. biblioteket	*V. A.*	= Värnbergs arkiv
R. A.	= Riksarkivet	*V. V. A.*	= Kungl. vetenskaps- och vitterhetssamhällets i Göteborg arkiv

... betecknar här gjorda uteslutningar i anförda textställen.

Beskow, *Minne af... Leopold* (Svenska akademiens handlingar ifrån år 1796, del 35), Stockholm 1862.

Braad, Ostrogothia literata, handskrift i Linköpings stiftsbibliotek.

Br. arch. Handlingar ur v. Brinkman'ska arkivet på Trolle-Ljungby. Utgifne af Gust. Andersson I—II, Örebro 1859—1865.

DA Dagligt Allehanda.

Dahlgren, Anteckningar om Stockholms teatrar, Stockholm 1866.

EP Extra-Posten.

Gustaf III, Skrifter Konung Gustaf III:s skrifter i politiska och vittra ämnen, tillika med dess brefväxling I—VI, Stockholm 1806—1813.

Håhl, Linköpings stifts herdaminne I—III, Norrköping 1846—1847.

Lewenhaupt, Bref rörande teatern under Gustaf III 1788—1792 (Svenska litteratursällskapets skrifter 12), Uppsala 1894.

Ljunggren, SAH Svenska akademiens historia 1786—1886 I—II, Stockholm 1886.

Ljunggren, SVH Svenska vitterhetens häfder efter Gustaf III:s död I—V, Lund 1873—1895.

Läsning i blandade ämnen, tidskrift utg. af G. Adlersparre, Stockholm 1797—1801.

Löfgren-Ahlqvist, Tjenstemän vid församlingarne och läroverken uti Kalmar stift..., Kalmar 1836—1841.

Möller 1790 Tysk och svensk samt svensk och tysk ordbok III, Greifswald 1790.

S¹ Leopolds Samlade skrifter, Stockholm 1800—1802.

S² Leopolds Samlade skrifter, Stockholm 1814—1833.

Saml Samlaren, tidskrift utg. af Svenska litteratursällskapets arbetsutskott, Uppsala 1880 ff.

Samlaren, tidskrift utg. af Gjörwell I—IX, Stockholm 1773—1778.

Samling 1789 Samling af svenska vitterhetsstycken I [utg. af O. A:son Knös], Uppsala 1789.

Schück, Ur Nils von Rosensteins brefsamling (Svenska memoarer och bref IX), Stockholm 1905.

SP Stockholms-Posten.

US Ungdomsskrifter af Leopold (Samlade skrifter utg. af Svenska vitterhetssamfundet I: bd 1), Stockholm 1912.

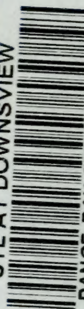
Voltaire, Œuvres complètes, éd. Garnier, Paris 1883—1885.

APR 1 3 1984

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 19 22 09 023 6